

İLKÖĞRETİM MÜZİK

2

Öğretmen Kılavuz Kitabı

YAZAR

Neşem YAŞAR

DEVLET KİTAPLARI

BİRİNCİ BASKI

....., 2017

17.06.Y.0002.4720

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

EDİTÖR

Yrd. Doç. Dr. Mehmet AKPINAR

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI

Melek AY DUMLUPINAR

DİL UZMANI

Serdar ARHAN

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UZMANI

Banu ÖZDEMİR

GÖRSEL TASARIM UZMANI

Osman YILDIRIM

Fatih SAĞLAM

REHBERLİK UZMANI

Ömer Uğur AKSOY

ISBN 978-975-11-4264-1

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunun 01.06.2017 gün ve 8077736 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiş, Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 14.06.2017 gün ve 8989444 sayılı yazısı ile birinci defa 62.801 adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmâhrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

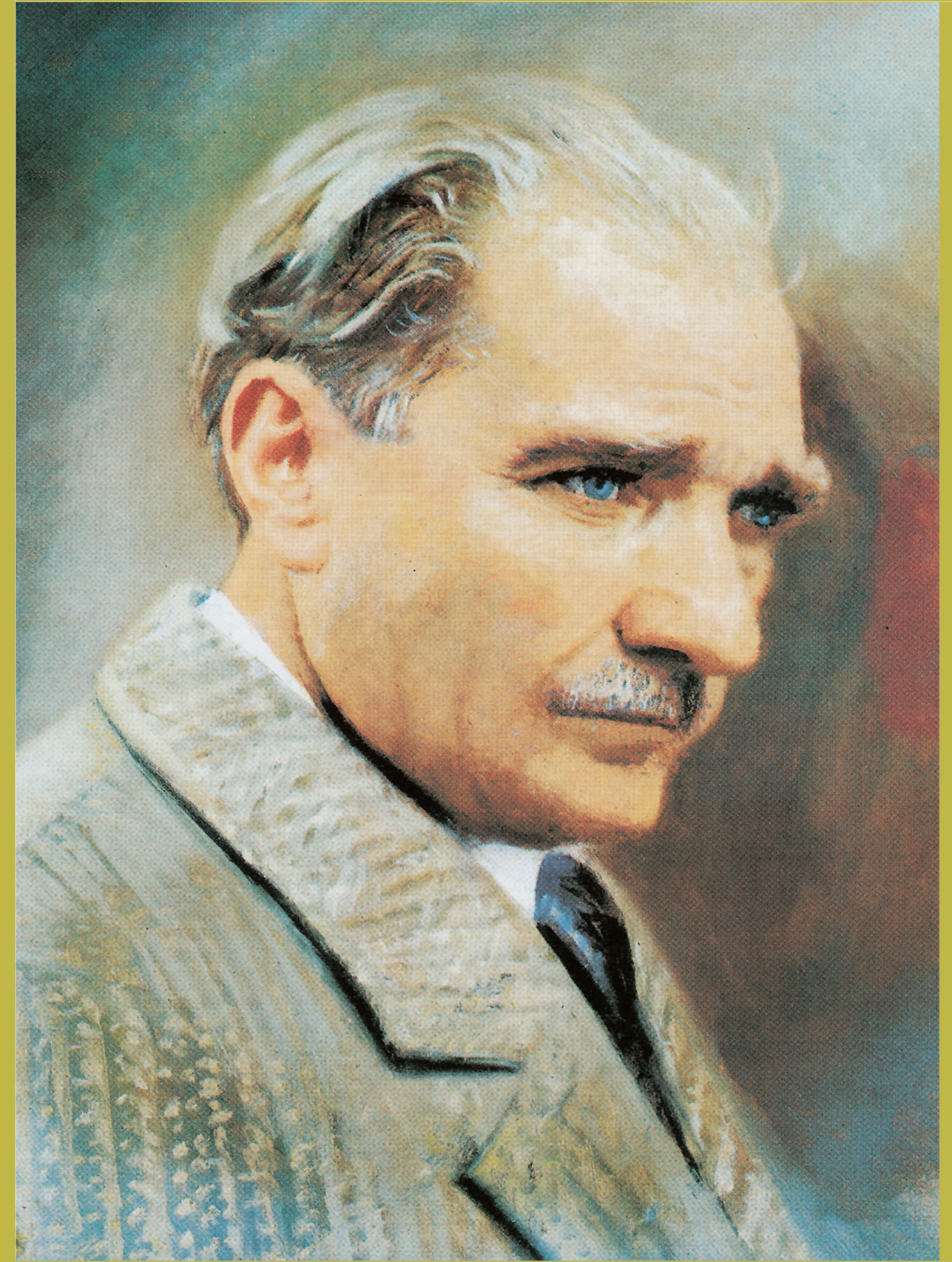
Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI HAKKINDA	9
KURAMLAR VE YÖNTEMLER.....	14
YAPILANDIRMACI EĞİTİM-ÖĞRETİM SÜRECİNDE ÖĞRETMEN ROLLERİ	18
MÜZİK DERSİ İŞLENİŞİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN TEMEL İLKELER.....	20
MÜZİK DERSİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	20
ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR/KİTABIMIZI TANIYALIM.....	24
2. SINIF ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI.....	25
Yıllık Plan	26
2. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı “ İçindeki Şarkılar” Dizini.....	31
İstiklâl Marşı’ mıza Saygı.....	32
Uzun Hece-Kısa Hece	35
İnce Ses-Kalın Ses	39
Doğadaki Gürlük Özellikleri ve Ritim.....	42
Müzikleri Uygun Hız ve Gürlükte Seslendirme	49
Şarkılı Oyunlarımız.....	57
Çalgıları Tanıyalım	60
Farklı Müzikler de Var	62
Belirli Gün ve Haftalarımız	64
Atatürk ve Müzik	69
2. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabında Yer Alan Şarkıların Notaları	72
ŞARKI DAĞARCIĞI	88
SÖZLÜK.....	114
KAYNAKÇA	118

1. GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz yüzyılda bilgi ve teknolojiye yaşanan hızlı değişimler toplumların yaşam standartlarını yükseltmiş, iletişimi hızlandırarak ülkeler ve kültürler arası mesafeleri yaklaştırmış, küreselleşme sürecini hızlandırmış, insan hayatını çok boyutlu etkileyerek bireylerin ve toplumların yapı ve ihtiyaçlarını değiştirmiştir. Bireylerde değişim gösteren bu ihtiyaç ve istekleri karşılama yönünde verilen çaba, ülkelerin eğitim politikalarına da yansiyarak son yıllarda köklü değişimlerin yapılmasını zorunlu kılmıştır. Değişimlerin ihtiyaçlara cevap vermesi amacıyla özellikle son yıllarda önem kazanan eğitimdeki modern yaklaşımlar incelemeye alınmış ve eğitim sektöründe sıklıkla kullanılan “eğitim, öğrenme ve öğretme, bilgi, yöntem gibi” kavramlar tekrar yorumlanmıştır. Teknolojinin gelişmesi ile artan bilgi birikimi ve bilgiye her an bireylere doğrudan verilerek istendiğinde tekrar alınması yönündeki becerilerin kazandırılmasını savunan davranışçı yaklaşımın aksine, bilgiye ihtiyaç duyduğu anda ulaşma becerisini kazanmış, edindiği bilgiler ihtiyacına uygun kullanılabilen ve hatta üretebilen, öğrenme sürecinde aktif ve yaşam boyu öğrenmeyi öğrenen bireylerin yetiştirilmesine önem veren modern eğitim yaklaşımları önem kazanmıştır. Bu nedenlerle günümüzdeki eğitim anlayışında, öğretme kavramından çok öğrenme kavramı önem kazanmıştır. Programın oluşturulması sürecinde modern yöntemler birey ve toplumun ihtiyaçlarına uygun olarak analiz edilmiştir.

2. PROGRAMIN VİZYONU

“İlköğretim Müzik Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı”nın vizyonu, öğrencilerin müziği etkinlikler aracılığıyla yaşayarak hayatlarını ayrılmaz bir parçası hâline getirmek ve müzik yoluyla;

- Kendisi ve çevresiyle barışık,
- Ulusal ve uluslararası kültürleri tanıyan,
- Vatan ve millet sevgisine sahip,
- Çevresindeki olaylara, değişim ve gelişmelere duyarlı,
- Güzel sanatların her türüne açık,
- Mutlu, kişilikli ve öz güveni olan bireyler olarak yetişmelerini sağlamaya yöneliktir.

3. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI

Yapılandırmacı anlayış, öğrenci merkezli bir anlayışa dayanmakla birlikte, öğrencinin yeni bir bilgiyi ve beceriyi, daha önce edindiği bilgi ve beceriler ile birleştirilmesi, yorumlaması ve yaşamına katması ilkesine dayanır.

Yapılandırmacı kurama göre;

- Her birey, daha önce sahip olduğu ön bilgi ve inançlarla öğrenme ortamına gelir.
- Öğrenme, toplumsal bir sürecin parçasıdır.
- Kalıcı izli esas öğrenme, etkinlikler aracılığıyla olur.
- Öğrenme pasif bir süreç değil öğrencinin içerisinde bizzat yer aldığı, sürekli ve dinamik bir işlemdir.
- Kazanılan bilgi, her birey tarafından hem kişisel hem de sosyal anlamda yeniden yapılandırılır.

Yukarıda ifade edilen temel prensiplere uygun bir öğretim sürecini gerçekleştirebilmek için kısmen öğretmenin de kendi öğretim stratejisini oluşturmasına izin verilmelidir. Teknolojiyi, etkin, özgün ve amaçlı bir şekilde kullanabilecekleri çeşitli öğrenme yaşantıları da sunulmalıdır.

Özetle, müzik eğitiminde yapılandırmacı anlayış;

- Öğretmeye değil öğrenmeye önem verir.
- Bireylerin farklılığını kabul eder.
- Öğrencilerin araştırma yapmasını özendirir.
- Öğrenme sürecinde daha önceki yaşantılara önem verir.
- Öğrencinin nasıl öğrendiğini dikkate alır.
- Öğrencinin sosyal bir çevre içerisinde öğrenmesi anlayışını benimser.

- Öğretimde gerçekçilik ve işlevselliği destekler.
- Öğrencilere bilgi oluşturma ve deneyimlerinden sonuç çıkarma fırsatı verir.

4. MÜZİK DERSİ (1-8. SINIFLAR) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAPISI

İlköğretim Müzik Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı, genel amaçlar, temel beceriler, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler, açıklamalar, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme değerlendirme boyutlarından oluşmaktadır.

4.1. Genel Amaçlar

Müzik öğretiminin amacı, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin ;

- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- Yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştirmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası müzik kültürlerini tanımak,
- Kişilik ve öz güven gelişimlerine katkı sağlamak,
- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Bireysel ve toplu olarak, nitelikli değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- Türkçeyi doğru ve etkili kullanmalarını sağlamak,
- İstiklâl Marşı başta olmak üzere millî marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak ve Atatürk ilke ve inkılaplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır.

4.2. Temel Beceriler ve Değerler

“İlköğretim Müzik Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı”, içerdiği öğrenme alanları ve kazanımlarla öğrencilerde aşağıdaki temel becerilerin ve değerlerin gelişmesini sağlayacaktır. Bu programla ulaşılmaması beklenen;

Temel Beceriler;

- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim kurma, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, müziksel algılama ve bilgilenme, kişisel ve sosyal değerlere önem verme, müzik okur-yazarlığı edinebilme, estetik duyarlılığa sahip olma.

Değerler;

- Paylaşım, hoşgörü, sorumluluk olarak belirlenmiştir.

4.3. Öğrenme Alanları

“İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı”, “ Dinleme-Söyleme-Çalma”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müziksel Yaratıcılık” ve “Müzik Kültürü” adı altında dört temel öğrenme alanı üzerine oturtulmuştur. Bu öğrenme alanları, içerikleri bakımından birbirleriyle tamamen kenetli olup sadece gerekli hâllerde olarak ayrılabilirler.

4.4. Kazanımlar

Kazanımlar, öğrenme-öğretme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar aracılığı ile öğrencilerde görülmesi beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir. Kazanımlar, öğrencilerin gelişim düzeyi göz önünde bulunduru-

arak birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar programda sunulmuştur.

4.5. Etkinlikler

“İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı”nda verilen etkinlikler sadece örnek niteliğinde olduğundan öğretmen bu etkinlikleri aynen kullanabilir veya değişiklikler yapabilir. Etkinliklerin, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin etkin rol almasını sağlayacak biçimde düzenlenmesine; çevresel özellikler ile öğrencilerin ilgi, ihtiyaçları ve var olan bilgileri göz önünde bulundurularak öğrenci merkezli ve yapılandırmacı yaklaşıma uygun planlanmasına dikkat edilmelidir.

4.6. Açıklamalar

“İlköğretim Müzik Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programında yer alan semboller ve anlamları aşağıdaki tabloda açıklanmıştır.

 Sınıf-Okul İçi Etkinlik: Bu sembol, ilgili etkinliklerin (çalışma kağıdı doldurma, görsel materyal okuma, grup çalışması, sanal alan gezileri, yaratıcı drama vb.) sınıf içinde yapılacağını gösterir.

 Okul Dışı Etkinlik: Bu sembol, ilgili etkinliklerin tümünün, bir kısmının ya da bazı aşamalarının ev, kütüphane, konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarda yapılabileceğini, kaynak kişilerle yapılacak görüşmeleri kapsar.

 Uyarı: Bu sembol, ilgili üniteye verilecek beceri ve değer ifadelerini, işlenecek konuların sınırlarını, kullanması önerilen araç ve gerece dikkat edilmesi gereken noktaları ifade eder.

 Diğer Derslerle İlişkilendirme: Bu sembol, ilgili kazanımla ilişkilendirilebilecek diğer dersleri gösterir.

 Ölçme ve Değerlendirme: Bu sembol, eğitim öğretim sürecinde yapılabilecek değerlendirme etkinliklerini gösterir. Burada yazılan değerlendirme etkinliği bir öneridir. Öğrencilerin başarısını en iyi ölçebileceği düşünülen başka etkinlik ve yöntemler de uygulanabilir.

 Ara Disiplinlerle İlişkilendirme: Bu sembol, eğitim öğretim sürecinde verilmek istenen kazanımların diğer kazanımlarla ilişkilendirilmesi gerektiğini gösterir.

 Ders İçi İlişkilendirme: Bu sembol müzik dersinin içerisinde yer alan kazanımların diğer ilgili kazanımlarla ilişkilendirilmesi gerektiğini gösterir.

→ **Sıralı Kazanımların İşleniş Sırası:** Bu sembol, sıralı kazanımların işleniş sırasını göstermektedir.

4.7. Müzik Dersi Öğrenme-Öğretme Süreci

İlköğretim müzik dersinin öğrenme ve öğretme sürecinde öğrenci merkezli eğitim anlayışı ile paralellik gösteren müzik dersine yönelik aktif öğrenme yöntemleri (Dalcroze, Orff, Kodaly vb.) ile birlikte, genel öğretim yöntemlerine de yer verilmiştir (bk. s. 21).

Müzik eğitiminde kazanımlara uygun olarak “oyun, dans, devinim” ekseninde ilgili yöntemlerden yararlanılması, dersin işlenişinde ayrı bir önem taşımaktadır.

Genel müzik eğitiminde nota öğretiminin amaç değil araç olduğu ilkesinden hareketle, programda nota öğretimi 4. sınıftan başlatılmıştır. Kulaktan şarkı öğretim yöntemi ise 4. sınıf düzeyine kadar aktif olarak uygulanmakla birlikte, nota öğretiminin yanında ilköğretim süreci boyunca her düzeyde mutlaka kullanılmalıdır. Ayrıca, 7-8. sınıflarda, öğrencilerin ergenlik dönemine ilişkin ses yapılarındaki değişim sebebiyle, bu dönem çocuklarında şarkı söyleme etkinliğinden çok; dinleme, çalma ve yaratıcılık eğitimlerine ağırlık verilmesi uygun olacaktır.

İlköğretim Müzik Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı’nda ifade edilen kazanımlardan bazıları, eğitim-öğretim yılı içerisinde, müzik eğitiminin basitten karmaşığa doğru işlenmesini sağlamak ve hangi kazanımın hangi kazanımdan önce mutlaka işleneceğine işaret etmek amacıyla “→” sembolü ile gösterilen “sıralı kazanımlar” kazanım tablosunun açıklamalar bölümünde belirtilmiştir. Açıklamalar bölümündeki sıralı kazanımlarda belirtilen “→” sembolü, kazanımın hangi kazanımdan verilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Sıralı kazanımların işlenmesinde belirtilen öncelik sonralık sırasına uyulması önemlidir. Sıralı kazanımların ne zaman verileceği ise müzik öğretiminin etkililiği, öğrencilerin öğrenme ihtiyaçları, bireysel farklılıkları ve çevre özellikleri göz önünde bulundurularak düzenlenmeli ve yıllık planda eğitim-öğretim yılına yayılarak verilmelidir. **Özetle sıralı kazanımlardan anlaşılması gereken, ka-**

zanımların birbirini takip eden haftalarda işlenmesi zorunluluğu değil sadece etkili müzik eğitimi için, kendi içlerinde belirtilen öncelik sonralık sırasına uyulmasına dikkat edilerek işlenmesidir. Ayrıca kazanımlar başka ders işleniş süreçlerinde, farklı kazanımlarla ders içi ilişkilendirme yapılarak tekrar verilebilir.

Sıralı olan kazanımların dışındaki diğer kazanımlar ise yukarıda belirtilen eğitim-öğretim süreçlerinin planlanmasında dikkat edilmesi gereken hususlar gözetilerek, yıl içinde farklı zamanlarda tekrar edilerek kullanılabilir. Ayrıca bu kazanımlar farklı kazanımlarla ders içi ilişkilendirme yapılarak da verilebilir. Belirtilen sıralı kazanımların öncelik sonralık sırasını uymak kaydıyla, birbirlerini tamamlayan, birbiriyle ilişkili birden fazla kazanım, öğrenme ve öğretme süreçlerinin planlanmasında aynı ders işleniş süreçlerinde ele alınabilir.

Programda sınıf düzeylerine göre verilmiş olan kazanımlar; açıklamalar bölümünde belirtilmemiş olsa da müzik eğitiminin diğer öğrenme alanlarıyla ve özellikle “Dinleme - Söyleme - Çalma” alanında uygun görülen kazanımlarla, öğrenme-öğretme süreçlerinin her aşamasında ilişkilendirilmeye çalışılmalı, kazanımların işlenilme sürecinde müzik eğitiminin gerekliliği olan öğrenme alanlarının birbirleriyle olan sarmallığı sağlanmalıdır.

Kazanımların işlenişinde açıklamalar bölümündeki sınırlılıklara dikkat edilmeli ve öğrenci seviyesine uygun bir işleniş sırası izlenmelidir.

“Türkiye Cumhuriyeti’nin temeli kültürdür.” (M. K. Atatürk) özdeyişi ışığında, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, ulusal bilinci gelişmiş, ince sanat zevkine sahip kültürlü bireyler yetiştirme anlayışı da her zaman göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca, Atatürkçülük kazanımları yıl içerisinde tekrarlı olarak (10 Kasım Atatürk Haftası, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk’ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı vb. özel gün ve haftalarla ilişkilendirilerek) işlenmelidir.

Müzik dersinde, temel yaşam becerilerinin yanı sıra olumlu kişilik gelişimine de dikkat edilmeli, diğer disiplinler ile de ilişkiler kurularak müziğin yaşamın bir parçası olduğu gerçeği her fırsatta dile getirilmelidir.

Programı oluşturan kazanımlarda öngörülen bilgi, beceri, tutum ve değerler gözlenebilir nitelikte olup; öğrencilerin kazanımlara ulaşmasında program içerisinde örnek olarak verilen etkinlikler sadece bir araç olarak görülmelidir. Programın ölçme-değerlendirme boyutu, sonraki bölümlerde ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Yapılacak ölçme ve değerlendirmeler farklı ölçek-ölçütlerin kullanımına olanak sağlayacak biçimde düzenlenmelidir.

• Öğrenme-öğretme sürecinin başında öğrencilerin ön öğrenmelerini (bilgilerini) ortaya çıkarmak amacıyla derse hazırlayıcı ve motive edici uygulamalara (etkinliklere) yer verilmelidir.

• Ders yılı sonunda öğrendiklerini sergilemek, paylaşmak ve öğrenmeyi zevkli kılmak amacıyla yıl sonu etkinlikleri yapılabilir.

• Dersin işleniş sırasında Öğretmen Kılavuz Kitabı, Öğrenci Çalışma Kitabı ve bu kitapları destekleyecek ses efektleri de içeren millî bayramlar, özel gün ve haftalarla ilgili marş, türkü ve benzeri seçkin eserlerin de yer aldığı görsel ve teknolojik araçlar kullanılmalıdır. CD’de yer alacak eserlerin; çocuğa görelilik ilkesi doğrultusunda sınıf seviyeleri ve ses sınırlarında ve üsluba uygun seslendirilip çalınmış, eğitimde kullanılabilir nitelikte olmasına özen gösterilmelidir.

• İlköğretim Müzik Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı Yapılandırmacı yaklaşımın 5E modeline göre oluşturulmuştur. Programın uygulanmasında “Öğrenme-Öğretme” sürecinin işleniş bölümünde, aşağıda ifade edilen başlıkların belirtilmesi yerine, uygulamaların bu bölümde etkinlik temelli olarak yapılandırılması gereklidir. Değerlendirme bölümü hariç, 5E modelini yansıtan alt başlıkların (Giriş, Sezdirme, Bilgiyi Paylaşma, Bilgiyi Kullanma) öğrenme-öğretme sürecinin işleniş bölümü etkinliklerine yansıtılması gözetilmelidir.

DERS İŞLENİŞ SÜRECİ

Öğrencilerin daha önceki deneyimlerinden ve ön bilgilerinden yararlanarak yeni karşılaştıkları durumlara anlam verdiklerini ve özümstediklerini savunan yapılandırmacı öğrenme kuramı çerçevesinde hazırlanan ders kitaplarında,

kuramın eğitimde kullanımına yönelik; müzik programında öğrenme-öğretme süreçleri 5E modeline göre oluşturulmuştur. Zihinde yapılanma kuramı evrelerine 5E metodu denir. Bu evreler “girme”, “keşfetme”, “açıklama”, “derinleştirme” ve “değerlendirme”dir. Bu model çerçevesinde oluşturulan öğrenme-öğretme süreçleri aşağıda açıklanmıştır.

Sınıf:

Öğrenme Alanı:

Kazanımlar:

Süre:

Yöntem ve Teknikler:

Araç-Gereçler:

I. Hazırlık

a. Öğretmen Hazırlığı: Öğretmen ders işleniş sürecinde kullanacağı kaynaklar, araç-gereçler, araştırma konuları planlanması gibi hazırlıkları kapsar.

b. Öğrenci Hazırlığı: Öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmek amacıyla, ulaşacağı araştırma sonuçları ya da pratik uygulamalar olabileceği gibi, ders işleniş sürecinde kullanacakları öğrenmelerinde yardımcı olacak çeşitli araç-gereçleri kapsar.

II. Öğrenme-Öğretme Süreci

a. Giriş: Öğrencilerin derse ilgisinin sağlanması amacıyla yapılacak çalışmaları kapsayan bölümdür. Yeni öğrenilecek bilgi ve becerilerin öğrencilere sunulmasından önce onların konu hakkında önceki bildiklerinden yola çıkılmalı ve ön bilgileri harekete geçirilmelidir. Soru, örnek olay, görsel okuma, dinleme, doğaçlama, ritmi bedensel hareketlerle hissetme vb. gibi merak uyandırıcı ve eğlendirici çeşitli yöntemler kullanarak öğrencilerin derse ilgileri uandırılmalı ve ön bilgileri harekete geçirilmelidir. Ön bilgilerin açığa çıkartılmasının ardından bunlar analiz edilerek öğrencilerin mevcut bildiklerinin yeni öğrenileceklerle çelişme durumu ortaya konulmalıdır. Bu yolla zihinsel çatışma-dengesizlik durumunu yaşanmaması için var olan zihinsel anlamların yeni öğrenilecek bilgi ve becerilere uyum sağlaması amacıyla yeniden yapılandırılmasını sağlayacak çeşitli etkinlikler yapılmalı ve öğrenmenin belli yapılar etrafında oluşması kolaylaştırılmalıdır. Konunun özelliğine göre belli anahtar kavramlar etrafında bilgilerin yapılandırılması sağlanabilir. Bu aşamada önemli olan, öğrencilerin değişik fikirler ileri sürmelerini, soru sormalarını teşvik ederek ön bilgilerini açığa çıkartmak ve öğrencilerin derse motivasyonlarını sağlamaktır.

b. Sezdirme: Bu aşamada yeni bilgiler, beceriler, tutum ve değerler öğretmen rehberliğinde çeşitli etkinlikler yapılarak kazandırılmaya çalışılır. Bu aşamada önemli olan öğrencilerin bireysel farklılıklara uygun olarak öğrenme etkinliklerinin öğrencilere sunulmasıdır. Öğretmen etkinliklerde yol gösterici olmalıdır. Öğrencilerin birlikte çalışabilmelerine ve iletişim kurmalarına yardımcı olunmalıdır. Öğrenciler aktif kılınarak öğretmen rehberliğinde istenilen amaca ulaşabilmeleri için yönlendirmeli, bunu yanında da her öğrenmenin bireylerde aynı şekilde oluşmayacağına da bilincinde olunmalıdır. Öğrencilerin yaratıcılık ve ifade becerilerini kullanmalarına önem verilmelidir.

c. Bilgiyi Paylaşma: Sezdirme (keşfetme) aşamasından sonra varılan sonuçları öğrencilerin öncelikle birbirleriyle paylaşmalarına imkan verilmelidir. Her bilgi ve beceri “Yapılandırıcı Yaklaşım”a göre her öğrencide farklı düzeyde ve biçimde anlamlandırılacağı için sonuçların paylaşılmasında etkili iletişim kurulması desteklenmelidir. Daha sonra öğretmen, öğrencilerin yetersiz kaldığı yerlerde, öğrencilerin deneyimlerini bir araya getirmelerinde, sonuçlarını açıklamalarında ve yeni kavramlar oluşturmalarında onlara temel bilgi düzeyinde açıklamalarda bulunarak, yeni öğrenilenlerin yapılandırılmasını desteklemelidir.

ç. Bilgiyi Kullanma: Öğrenciler, ulaştıkları bilgi ve becerileri çeşitli etkinlikler aracılığıyla uygularlar ya da yeni olaylara uyarlar. Bu yolla öğrendiklerini pekiştirdikleri gibi farklı uygulamalarını da öğrenmiş olurlar. Öğretmen yeni öğrenilenlerin uygulamasında öğrencilerden daha çok doğruluk ve sorumluluk beklemeli ve öğrencilerin yaratıcılıklarını desteklenmelidir.

III. Değerlendirme

Dersin tüm etkinliklerinde öğrencilerden geri dönüt almak amaçlı yapılan çalışmaları içeren eğitimin süreç odaklı aşaması olmasından yola çıkılarak sadece ders işleniş sürecinde yapılan etkinlikler olarak anlaşılmamalıdır. Diğer değerlendirme çalışmalarının yanında çoğu zaman öğretmenin öğrencileri gözlemesi ya da onlara açık uçlu sorular sorması da değerlendirme kapsamına girmektedir. Bu aşamada amaç, öğrencilerin ulaştıkları anlamları ifade etmeleri ya da ürünleri sergilemeleridir. Bu evrede aynı zamanda öğrencilerin kendi gelişmelerini de değerlendirmeleri sağlanmalıdır. Dolayısıyla öğrenciler yeni edindikleri bilgilerini ve becerilerini değerlendirerek bir sonuca ulaşabilmelidir. Öğretmen, öğrencilerin gelişim düzeylerini kontrol etme yönünde bu tür değerlendirme etkinliklerini yapacağından dolayı, değerlendirme çalışmalarının sonuç değil süreç odaklı olarak sürekli yapılmasına özen gösterilmelidir.

KURAMLAR VE YÖNTEMLER

KURAMLAR VE YÖNTEMLER

Bilim ve teknolojinin hızla değişip gelişmesiyle birlikte, her alanda olduğu gibi eğitim alanında da köklü değişikliklere gidilmesi söz konusu olmuştur. Günümüzde “öğretme” kavramından çok “öğrenme” kavramı önem kazanmış olduğundan bu anlayış doğrultusunda bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve bilgiyi üretme gibi ihtiyaç duyulan temel becerilerin bireylere kazandırılması ve bu becerilerin yaşam boyu sürdürülebilmesi hususunda mevcut eğitim yaklaşımları birey ve toplum ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak tekrar analiz edilmiş ve yeni bir yapılandırmaya gidilmiştir.

2006 İlköğretim Müzik Dersi (1-8. Sınıflar) öğretim programının hazırlanması sürecinde de benzer anlayıştan yola çıkılmış ve programın temel felsefesine öğrenci merkezli bir anlayışı içeren “Yapılandırmacı Yaklaşım” ve “Çoklu Zekâ Kuramı” kaynaklık etmiştir. Müzik dersi eğitim-öğretim süreçlerinin planlanmasında siz öğretmenlerimize yol gösterebilecek bu kuram ve yaklaşımlara kısaca yanda yer verilmiştir.

ÖĞRENCİ MERKEZLİ ÖĞRENME YAKLAŞIMI NEDİR?

Öğrenci Merkezli Öğrenme Yaklaşımı'na göre, öğrenci bilgiyi kendisi yapılandırır. Mevcut hazır bilgileri olduğu gibi almak yerine, insanların kendi bilgilerini yine kendilerinin yapılandırması gerektiği anlayışı, yapılandırmacı yaklaşımın özünü oluşturur.

Yapılandırmacı Yaklaşım, öğrenenlerin etkin oldukları, anlama seçerek ulaştıkları ve kendi bilgilerini hem bireysel hem de sosyal etkinlikler aracılığıyla bir bütün olarak yapılandırdıkları anlayışı savunmaktadır (Yurdakul, 2005). Bir başka değişimle Yapılandırmacı Yaklaşım'da bireylerin öğrenme sürecinde aktif oldukları, her bilgiyi önceki bilgileri üzerine inşaa ederek yapılandırdıkları ve bu nedenle de öğrenme sonuçlarının bireyler arası farklılıklara göre oluşacağı savunulmaktadır. Bilginin yapılandırılmasında, öğrenme sonuçları bireylerde farklılık gösterebilmektedir ki bilgi, bireysel ve toplumsal olarak sosyal bir bağlam içinde oluşturulur.

Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı'na göre; birey öğrenirken daha önce edindiği mevcut bilgilerden yola çıkar. Yeni bilgi kişinin önceki bilgileri ile uyuyorsa bu durumda bir zihinsel dengelenme söz konusudur ve yeni öğrenilen bilgiler zihinde bir dengesizlik yaşar ve zihin bir denge arayışına girerek bilgiyi anlamlı kılmak için uğraşır. Bu nedenle öğrencilerin yeni bilgileri edinmelerinden önce, onların daha önceki bilgilerinin çeşitli etkinliklerle açığa çıkartılması gereklidir. Bu yolla, öğrencilerin ön bilgilerinin harekete geçirilmesi ile yeni öğrenilecek bilgilerin anlamlandırılması kolaylaştırılacağı gibi, yeni bilgilerin edinilmesi sürecinde ihtiyaç duyulan ön yaşantılar ve zihinsel şemalar da ortaya konulacak ve olası yanlış yapılandırmaların engellenmesi sağlanacaktır. Bunun için öğrenme sürecinde başlamadan önce öncelikle öğrencilerin öğretim hedeflerinden haberdar edilmesi gereklidir. Ardından, öğrenme konularını kapsayan temel kavramlar öğrencilere sunularak konu ile ilgili bildiklerini paylaşmaları sağlanmalıdır. Öğrenmenin temel kavramlar etrafında yapılandırılması ile öğrenciler, bilginin edinilmesi ve bütünleştirilmesi için ihtiyaç duydukları anlamlı bir yapıya kavuşmuş olurlar. Bunun için çalışmanın ana hatları, araştırma sonuçları ve sorular öğrencilere sunularak rehberlik edilmelidir. Öğrencilerden, önceden öğrendikleri konu ile o derste öğrenecekleri konu arasında bağlantı kurmaları sağlanmalıdır.

Dersin yönlendirilmesi ve öğrenme stratejilerini değiştirme konusunda öğrencilerin fikirleri alınmalıdır. Aynı şekilde, öğretmen bir kavramı vermeden önce, o kavramla ilgili öğrencilerin görüşlerini de almalıdır (Demirel, 2002).

Öğrenilen bir konunun başka bir öğrenci tarafından açıklanması, açıklamayı yapan öğrencinin de öğrenmesini pe-

kişirdiği gibi bireysel farklılıklara dayalı oluşan farklı algılamaları da engellemiş olacaktır.

Bireylerin her birinin yaşantıları, beklentileri, ilgi ve ihtiyaçları çeşitli olduğundan bilginin anlamlandırılması sürecinde, yapılandırma her bireyde aynı şekilde olmamaktadır. Kuramın öğrenme sonuçlarında farklılıklar da bu noktada başlamaktadır. Yapılandırmacı yaklaşımda bilgini zihinde yapılandırılmasında sosyal çevre, geçmiş yaşantılar ve dilinde önemi büyüktür. Zira insanların yaşadıkları sosyal çevrenin özellikleri, karşılıklı etkileşim ve dil ile bilgileri yapılandırmaları da farklılık göstermektedir. Yapılandırmacılıkta bilginin her bireyin zihinde farklı yapılandırıldığından yola çıkarak öğrenenlerin bu yapılandırdıkları bilgiyi paylaşmaları ya da yapılanırken iletişim kurmaları gerektiği özellikle vurgulanır.

Yapılandırmacı Kurama Göre Öğrenme

- Zihinsel bir süreçtir. Bilginin yapılanmasında birey aktiftir ve öğrenirken zihinsel bir çaba sarf eder.
- Öğrencilerin önceki bilgi birikimi öğrenmeyi etkileyen en önemli öğedir. Öğrenciye yeni bir bilgi, onun önceki bilgi birikimi ile ilişkilendirilerek verilmelidir.
- Öğrenenlerin zihninde yeni bilgilerin öğretilmesine engel olabilecek çeşitli yanlış kavramalar, kabul edilebilir bilgilerle değiştirilerek öğretime başlanmalıdır.
- Öğrenmede motivasyonun sağlanması için, öğrencilerin mevcut bilgilerinin yanlış ya da tatmin edici düzeyde olmadığı onlara hissettirilmesi gerekir. Öğrencilerin bu noktaya dikkat çekmeleri için öğrenci tarafından kazanılan deneyimler kullanılabilir. Bu yolla öğrencilerin deneyimleri ile ilgili olarak mevcut bilgilerini kullanarak doğru tahminde bulunma çalışmalarının yapılması gerekir.
- Öğrenme aynı zamanda sosyal bir süreç olduğundan, anlamda gelişmeler sosyal etkileşimler sonucunda meydana gelir.
- Anamlı öğrenmenin sağlanabilmesi için yeni öğrenilen kavramlarla ilgili uygulamalar yapılmalı ve bu yolla öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanmalıdır.

Bu çerçevede , hazırlanan kaynaklarda şu hususlar göz önünde tutulmuştur.

1. Bilgiler transfer edilmekten çok, etkinlik temelli yaklaşımlarla anlamlandırılmaya çalışılmıştır.
2. Öğrenmelerin ön bilgiler üzerinde yapılandırıldığından hareketle, ön bilgilerin açığa çıkartılması desteklenmiştir.
3. Üst düzey düşünme becerileri, program içerisine yedirilmiş ve bilgilerin amaç olduğu savı yıkılarak, üst düzey becerilerin kazandırılmasında araç görevi üstlenmiştir.
4. İş birliği öğrenmeler desteklenerek öğrencilerin kendilerini ifade edebilecekleri, sosyal etkileşim kuracakları ve bu yolla öğrenme yaşantıları hakkında doğrudan geri dönüt alabilecekleri bir yapı oluşturulmaya çalışılmıştır.
5. Öğrenme süreçleri; iş birliğine, üreticiliğe, yansıtmaya, etkin katılıma, kişisel bilgi ve ihtiyaçlar ile çoğulculuk kavramlarına hizmet edecek şekilde planlanmıştır.
6. Kazanımların uzun dönemli, ürüne yönelik ve okul dışında da kullanılacak bilgi, beceri, tutum ve değerleri de ifade eden bir yapıda olması amaçlanmıştır.
7. Mantıksal ve eleştirel düşünme, bilgiyi anlama ve kullanma, araştırma, karar verme, yaratıcı düşünme vb. üst düzey becerilerin kazandırılması amaçlanmıştır.
8. Sonuçsal değerlendirmenin yerini süreçsel değerlendirme almıştır.
9. Etkin öğrenmeye ağırlık verilmiştir.

ÇOKLU ZEKÂ KURAMI NEDİR?

Gardner, 1983 yılında yedi ayrı evrensel zekâ alanı tanımlamış ve bireylerde doğuştan var olan bu zekâ alanlarının, farklı kültürlerde, farklı biçimlerde ortaya çıktığını öne sürmüştür (Bümen, 2005). Başlangıçta yedi olarak belirlenen zekâ sayısı, daha sonra “doğa zekâsını” da eklenmesiyle sekize çıkmıştır.

Çoklu Zekâ Kuramı, eğitime taraf olan tüm kesimleri, geleneksel zekâ anlayışını ve okullarda verilen eğitimi sorgulamaya yönelmiştir. Çünkü kuramın temelinde, zekânın alışıldık tanımının artık geçerli olmadığı anlayışı vardır. Eğitim-öğretim sürecinde, çoklu zekâ kuramının önerilerinin dikkate alınması gerekir. Çoklu Zekâ Kuramının, zekânın çağdaş anlamına ve öğrenmenin doğasına ilişkin ilkeleri şöyle özetlenebilir (Filiz, 2003; Selçuk ve diğerleri, 2004):

1. İnsanlar çok farklı zekâ türlerine sahip olabilirler. Günlük yaşantıdaki etkinlikler aynı anda birden fazla zekâ alanına hitap eder. Çok basit işlerde bile farklı zekâ alanları kullanılır. Her insanın aktif olarak kullandığı zekâ alanları kendine özgü bir karışıma sahiptir.

2. Bir bilginin öğrenilmesi için tek yol yoktur. Bir bilgi, birden fazla yolla öğrenilebilir ve öğretilebilir.
3. Zekâ alanları dinamik, yani değişmeye ve gelişmeye açıktır. Her insanın sahip olduğu güçlü zekâ alanları yanında, zayıf olduğu zekâ alanları da olabilir. Ancak, zayıf zekâ alanlarının güçlendirilmesi mümkündür.
4. Zekâ alanlarının her biri hafıza, algılama ve problem çözme açısından farklı bir sisteme sahiptir. Her bir zekâ alanının gelişimi kendine hastır ve kendi içinde değerlendirilmelidir.
5. Bütün zekâ alanları insanların kendilerini gerçekleştirmelerine yöneliktir. Birey zekâ alanlarını tanımalı, bunları geliştirecek etkinliklerde bulunmalıdır.

Derslerde farklı zekâ alanlarına hitap edecek etkinliklerin bir arada kullanılması sağlanmalıdır. Çünkü öğrencilerin öğrenme esnasında kullandıkları zekâ alanları birbirinden ayrılmaktadır. Böylelikle, öğrenirken farklı zekâ alanlarını kullanan öğrencilerin de işlenişte aktif kılınması kolaylaşacaktır.

Çoklu Zekâ Kuramı, öğrenme sürecinde bilginin algılanması ve kalıcılığın sağlanmasında insanların farklı algılama ve öğrenme stillerine sahip olduğunu savunur. Bireysel farklılıklara uygun olarak öğrenme ortamlarında bireyin algılama ve bilgiyi yapılandırma şekline uygun olarak öğrenme ortamlarında bireyin algılama ve bilgiyi yapılandırma şekline uygun değişik öğrenme yöntem ve tekniklerinin kullanılması gerektiğini öngörür. Öğrencilerin kaynaklara ulaşma şansının, tarihsel-kültürel, coğrafi, ailesel ve durumsal etkilerin, bireylerde zekâ alanlarının gelişmesine etki ettiğini belirtmektedir (Bümen, 2005).

Çoklu Zekâ Kuramına göre, öğretim sürecinde değerlendirme, çocuğun iç içe olduğu toplumsal ve kültürel değerlerle, beceri ve bireysel özelliklerini ele alarak yapılmalıdır. Öğrenciyle ilgili başvurulacak kaynak, sadece sınav sonuçları olmamalı, proje üretimi, ekip çalışmaları, topluca yapılan etkinliklere katılım gibi kriterler de değerlendirilmelidir. Her çocuğun bir çalışma ve gelişim dosyası (portfolyosu) olmalı ve bunlarda çocukların hangi biçimde, nasıl daha kolay öğrendiklerine ilişkin kişisel özellikleri yer almalıdır. Yani, başarısızlığı yerine öğrencinin nerelerden başarı gösterdiği vurgulanmalıdır.

Gardner tarafından geliştirilen Çoklu Zekâ Kuramına göre, bireylerde sekiz zekâ alanı bulunmaktadır. Bu zekâ alanlarını kısaca şöyle özetlenebilir (Bacanlı, 2005; Selçuk, 2005; Erçetin, 2001; Özden, 2003; Gültekin, 2004; Demirel, 2004; Özdemir ve diğerleri, 2004; Eren-Yavuz, 2004; Bümen, 2005):

1. **Sözsöz/Dilsel Zekâ:** Sözcükleri hem sözlü hem de yazılı olarak etkili biçimde kullanma becerisidir.
2. **Mantıksal/Matematiksel Zekâ:** Bilgiyi kategorize ederek, sınıflayarak, soyut ilişkiler üzerinde çalışarak öğrenme becerisidir.
3. **Görsel/Uzaysal Zekâ:** Bu zekâ alanı temelde, nesnelere görebilmeye ve görselleştirebilmeye dayanır.
4. **Müziksel/Ritmik Zekâ:** Duyguların aktarımında, müziği algılama ve sunmada; müziği bir araç olarak kullanma, yani müziğe ve müziksel içeriğe karşı duyarlı olma yeteneğidir.
5. **Bedensel/Kinestetik Zekâ:** Vücut hareketlerini kontrol etme, beden farkında olma (istem dışı bedenin verdiği tepkilerin anlamlarının farkında olma), zihin ve beden arasında güçlü bir bağ kurma (bir düşünce karşısında bedenin düşünceye bağlı olarak davranış göstermesi), pandomim yetenekleri, bedeni tümüyle iyi kullanma.
6. **Sosyal Zekâ:** Grup içerisinde iş birlikçi çalışma, sözel ve sözsöz iletişim kurma, insanların duygu, düşünce ve davranışlarını anlama, paylaşma, ifade edebilme, yorumlama ve insanları ikna edebilme becerisidir.
7. **İçsel Zekâ:** Bu zekâyaya benlik zekâsı da denmektedir. Kişinin kendini tanıması, içsel durumlarının farkında olma kendisi ile ilgili düşüncelerin ve duyguların farkındalığı gibi özellikleri içerir.
8. **Doğa Zekâsı:** Bu zekâyaya sahip bireyler, kaynaklara ve sağlıklı bir çevreye ilgi duyarlar.

Çoklu zekâ kuramına göre ders işleniş içeriklerinin çeşitlenmesi ve daha fazla zekâ alanına hitap eden öğrenmenin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin çoklu zekâ alanlarının tespit edilerek onları tanımaya ve öğrenmelerindeki farklılıkların belirlenmesine çalışılmalıdır. Fakat bu çoklu zekâ envanterlerinin bir zekâ testi olmadığı, sadece öğrencilerin zekâ alanlarını tanımak ve bir profil oluşturmak için kullanılması gerektiği unutulmamalıdır. Dolayısıyla, öğrencilerin etiketlenmesi, belirli seviyelere ayrılması gibi yan uygulamalardan uzak durulmalı, bu yöntem sadece öğrencilerin bireysel farklılıklarını belirlemek ve onların bireysel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kullanılmalıdır.

İŞ BİRLİĞİNE DAYALI ÖĞRENME NEDİR?

İş birliğine dayalı öğrenme; öğrencilerin küçük gruplar hâlinde çalışarak ve birbirlerinin öğrenmesine yardım ede-

rek öğrenmeyi gerçekleştirme sürecidir. İş birlikli sınıflar, öğrencilerin küçük gruplar hâlinde toplanarak etkileşimde buldukları, öğretmenin de grupların arasında dolaşarak gereksinim duyanlara yardımcı oldukları yerlerdir (Açıkgöz, 2003; Açıkgöz, 1998).

İş birliğine dayalı öğrenmeyi diğer küçük grup çalışmalarından ayıran en önemli özellik, öğrencilerin yalnız öğrenmelerinin yanında, asıl önemli olanın grup içerisinde iş birliği yaparak öğrenmeleridir. Bu öğrenme kalıcıdır. İş birliğine dayalı öğrenme ortamında amaca ulaşmak için iş birliği ve karşılıklı ilişki zorunludur. Bir çocuk amacına ulaştığında onunla ilişkili tüm çocuklarda ortaklaşa amaçlarına ulaşmış olurlar.

İş birliğine dayanan öğrenme gruplarının geleneksel öğrenme gruplarından farkı şöyle özetlenebilir (Johnson ve Johnson, 1988; Aktaran; Gömleksiz, 1993):

1. Geleneksel öğrenmede gruplarda olumlu bağımlılık görülmezken, iş birliğine dayalı öğrenme gruplarında olumlu bağımlılık söz konusudur.
2. Gruplar yetenek, cinsiyet, sosyal ve kişilik özellikleri göz önüne alınarak heterojen şekilde kurulmalıdır.
3. Geleneksel öğrenme gruplarında grubu yönlendiren bir lider varken, iş birliğine dayalı öğrenme gruplarında liderlik, grup üyeleri arasında paylaşılmaktadır.
4. Geleneksel öğrenme gruplarında üyeler nadiren diğerlerinin öğrenmesi için sorumluluk duyarlarken iş birliğine dayalı öğrenme gruplarında, üyeler birbirlerinin öğrenme sorumluluğunu taşırlar. Grup sorumluluğu vardır.
5. Geleneksel öğrenme gruplarında çoğunlukla tek başına çalışma vardır ve grup üyeleri bireysel ürünler yaratırlar, iş birliğine dayalı öğrenme gruplarında ise her üyenin en iyi derecede öğrenebilmesi için üyeler arasında iyi çalışma ilişkilerinin yapılandırılması amaçlanır.
6. Geleneksel öğrenme gruplarında bireyler arası ilişkilere daha az önem verilir ve bir yarışma ortamı vardır. Oysaki iş birliğine dayalı öğrenme gruplarında liderlik, iletişim yeteneği, birbirine karşı dürüstlük, karar verme, grup içindeki çatışmaların çözümü, paylaşma gibi sosyal beceriler doğrudan öğretilir.
7. İş birliğine dayalı öğrenme gruplarında öğretmenin gözlemci ve katılımcı bir rolü vardır. Grup sürecinde ortaya çıkan sorunların çözümünü yapar. Öğretmen, grupların daha etkili çalışabilmesi için uygulama sürecindeki gerekli işlemleri yapılandırır.
8. Geleneksel öğrenme gruplarında grup çalışmasında paylaşımı sağlamak için yeterince bireysel sorumluluk yoktur. İş birliğine dayalı öğrenme gruplarında ise grup üyelerine bireysel sorumluluk verilir. Bu sorumluluk, her üyenin değerlendireceği ve çalışacağı materyalle ilgilidir. Üyeler birbirlerine ilerlemeleri için dönüt veririler. Grup üyeleri kimin güdülenmesi ve kime yardım edilmesi gerektiğini bilirler. Grup amacına ulaşmak için belirlediği grup etkinliğini en iyi kullanacak şekilde ilerler.

İŞ BİRLİĞİNE DAYALI ÖĞRENMENİN TEMEL ÖGELERİ

1. Olumlu Bağımlılık: Öğrenciler diğer grup üyeleri başarılı olmadıkça kendilerinin de başarılı olamayacaklarını bilerek birbirlerine bağımlılıklarına inanmalıdırlar.

2. Bireysel Sorumluluk: Öğrencilerin birlikte öğrenmeleri için her öğrenciye belirli iş sorumlulukları verilmesi gerekir.

3. Yüz Yüze Etkileşim: Grup üyeleri, gruba verilen görevin başarabilmesi için birbirinin öğrenmesini etkilemeli, çabasını desteklemeli, birbirini güdülemeli, cesaretlendirmeli ve yardım etmelidir.

4. Sosyal Beceriler: Grup üyeleri birbirine güvenmeli, birbirini iyice tanımalı, birbirini cesaretlendirmeli, gerektiğinde lider olabilmeli, aralarında etkili iletişim kurmalıdır.

5. Grup İşleyişinin Değerlendirilmesi: Grup üyeleri, bireysel grup amaçlarını hangi ölçüde başarabildiklerini değerlendirmeli ve birlikte öğrenme becerilerini geliştirmeye devam etmelidirler.

6. Grup Ödülü: Bir ödül belirlenmeli ve bu ödül geleneksel grup alışmalarından farklı olarak grup bireyelerine değil, tüm gruba verilmelidir.

7. Başarı İçin Eşit Fırsat: Öğrenciler en iyi oldukları konularda kendilerini ifade etmelidir.

GENEL VE ÖZEL MÜZİK ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Her alanda olduğu gibi müzik eğitimi sürecinde de öğrenciyi aktif kılarak öğrencinin bilgiyi keşfetmesini ve yapılandırmasını sağlamaya yönelik; genel ve alana özgü bazı özel müzik öğretim yöntemlerinden yararlanılması öngörülmüştür.

Genel öğretim yöntemleri; diğer dersler için de ortak olarak uygulanan bazı öğretim yöntemlerinin müzik eğitimine uyarlanması yolu ile oluşturulmuştur. Dersin işlenişinde müzik eğitimi öğrenme ve öğretme sürecinin aşamalarına (motivasyon, sezdirme-keşfetme, bilgiyi açıklama, bilgiyi kullanma ve değerlendirme) en uygun olanlar, bu yöntemler arasından itina ile seçilerek kullanılmalıdır.

GENEL MÜZİK ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Anlatım, tartışma, soru/cevap, karşılıklı konuşma, görüşme, araştırma/inceleme, sunma/alma, bulma/keşfetme, yaratma/üretme, oyunlaştırma, rol yapma, örnek olay inceleme, yaşam öyküleme, iş birliği yapma, paylaşma, sorun çözme, gösterme/yaptırma, tasarlama/gerçekleştirme, yapma/yaşatma olarak sıralanabilir (Uçan, 1999).

Özel müzik öğretim yöntemleri ise müzik eğitiminde alana özgü; yine öğrenciyi aktif kılacak ve bilgiyi yapılandırmasına yön verecek müzik öğretim ve yöntemlerini içermektedir.

ÖZEL MÜZİK ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ:

- Müziksel işitme-okuma-yazma yoluyla müzik öğretimi,
- Müziksel Devinme/Ritimleme Yoluyla Müzik Öğretimi (Dalcroze),
- Müziksel Toplu Söyleme Yoluyla Müzik Öğretimi (Kodaly),
- Müziksel Devinme/Ritimleme/Söyleme-Çalma/Doğaçlama Yoluyla Müzik Öğretimi (Orff), (Uçan-1999).

Özellikle Orff, Dalcroze gibi öğrenciyi aktif kılan ve yaparak, yaşayarak öğrenmesini sağlayan özel müzik öğretim yöntemlerinin müzik eğitimi öğrenme-öğretme sürecinde kullanılması öğrenci merkezli eğitim anlayışı ile paralellik gösterdiği için önemlidir.

Yukarıda Özel Müzik Öğretim Yöntemleri başlığı altında verilen yöntemler incelendiğinde, genel müzik öğretim yöntemlerinden öğrenciyi aktif kılan bazı yöntemlerin de içinde yer aldığı görülmüştür. Ayrıca Özel Müzik Öğretim Yöntemleri içerisinde verilen Orff Yöntemi hakkında çağımızda sadece yöntem olmadığı, Orff Shulwerk yaklaşımı olduğu konusunda görüşler bildirilmektedir.

YAPILANDIRMACI EĞİTİM-ÖĞRETİM SÜRECİNDE ÖĞRETMEN ROLLERİ

1. Öğretmen her şeyden önce öğrencilerini kendi öğrenmelerinden sorumlu olan aktif bireyler olarak görmelidir.
2. Öğretmen, öğrencilerin farklı çevrelerden geldiğini ve farklı öğrenme yaşantılarından geçtiğini kabul etmeli, öğrencilerin yeni bilgiyi yapılandırırken kullanacakları ön bilgilerinin de farklı olduğunu bilmelidir. Bu nedenle öğrenme sürecine başlamadan önce yeni öğrenilecek bilginin konusu ile ilgili öğrencilerin ön bilgilerini açığa çıkartacak çeşitli etkinlikler yapmalıdır. Ön bilgilerin açığa çıkartılmasında öğretmen öğrencilerden karşılaştığı bir sorunu veya gözlediği bir olayı anlamak için eğlendirici ve merak uyandırıcı bir girişle derse başlayabilir ya da bu aşamada görsel anlatım, soru-cevap, örnek olay incelemesi ve yorumlanması gibi diğer çalışmalar yapılabilir. Burada önemli olan öğrencilerin doğru cevabı bulmaları değil değişik fikirler ileri sürmelerini, soru sormalarını teşvik ederek ön bilgilerin açığa çıkartılmasının sağlanmasıdır. Bu yolla ön bilgilerin açığa çıkartılmasında öğrencilerin zihninde var olan yapılar ortaya konulmalı, öğrencilerin etkili bir iletişime girerek bunu arkadaşlarıyla paylaşmalarına destek verilmelidir. Öğrencilerin edinecekleri yeni bilgilerin eski bilgilerle tutarlı olması yeni bilgilerin yapılandırmasını kolaylaştıracaktır. Ön bilgilerin eski bilgilerle tutarlı olması yeni bilgilerin yapılandırılmasını kolaylaştıracaktır. Ön bilgilerin açığa çıkartılmasının ardından öğretmen yeni bilgilerin verileceği metot ve teknikleri buna göre belirlemelidir. Metot ve tekniklerin belirlenmesinde öğrencilerin var olan bilgileri yanında bireysel farklılıklarını da (farklı ilgi ve öğrenme

ihtiyaçlarını) göz önünde tutulmalıdır.

3. Öğretmen her bilginin her öğrenci zihninde aynı şekilde yapılandırılmayacağını, öğrenmede farklı öğrenme sonuçlarının yaşanacağını kabul etmelidir.

4. Öğretmen yeni bilgilerin sunulmasında öğrencilerine çeşitli öğrenme ortamlarını düzenlemekle sorumlu olmanın yanında etkinliklerin amacına uygun bir şekilde gerçekleştirilmesinde öğrencilere rehberlik de etmelidir.

5. Öğretmen öğrencilerin görüşlerine önem vermelidir. Gerekirse öğrenci görüşleri doğrultusunda yöntem ve tekniklerini, dersin içeriğini değiştirebilir.

6. Yeni edinilecek olan bilgi ve becerilerin, öğretmen rehberliğinde öğrenciler tarafından keşfederek yapılandırılmasına çalışılmalıdır. Bunun için öğretmen yeni bilgileri öğrencilerin kendilerinin keşfedecekleri öğrenme yaşantılarına dönük kurgulamalı ve bunları etkinlik olarak gerçekleştirmelidir. Her bilgi ve beceri yapılandırıcı yaklaşıma göre her öğrencide farklı düzeyde ve biçimde anlamlandırılacağı için anlamları paylaşımlarına imkân verebilmek adına öğrencilerin birlikte çalışmaları ve iletişim kurmaları özendirilmelidir. Öğrenciler bu etkinliklerde (çeşitli örnek olay, sorun çözme, inceleme yapma vb.) aktif kılınarak bilgiyi kendilerinin keşfetmeleri sağlanmalıdır.

7. Öğretmen, yapılan etkinliklerin ardından öğrencilerin keşfettikleri sonuçları paylaşımlarına imkân tanınmalıdır. Öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanarak vardıkları sonuçları etkili bir iletişim kurarak ortaya koymaları sağlanmalıdır. Bilginin yapısına göre öğretmen formal olarak tanımları ve bilimsel açıklamaları yapabilir ya da önemli noktalara değinebilir. Bu şekilde bilginin özelliğine göre yeni öğrenilenlerin zihinde yapılandırmasını mümkün kılacak anahtar kavramları sunmuş olur. Mümkün olan yerlerde, öğrencilerin deneyimleri bir araya getirmelerinde, sonuçlarında ve yeni kavramlar oluşturmalarında onlara temel bilgi düzeyince açıklamalarda yol gösterici olmalıdır.

8. Öğrencilerin kendi yanlışlarını, görüşlerindeki çelişkileri kendilerinin görmesine, bulmasına fırsat verecek etkinlikler düzenlenmelidir. Öğretmen, öğrenci hatalarını öğrenmede bir fırsat olarak bilmeli ve kullanılmalıdır.

9. Öğrencilerin keşfettikleri bilgileri yeni durumlara uyarlayacak öğrenme yaşantılarının oluşturulması sağlanmalıdır. Bu yaşantılar ile öğrenciler bilginin farklı uygulamalarını öğrenmiş ve edindikleri bilgiyi pekiştirmiş olurlar. Öğrencilere bireysel ve grup çalışmaları yapacakları ortamlar sağlanarak (yeni olaylar ve problemler yaratılarak) keşfettikleri bilgileri kullanmalarına, yeni çıkarımlar yapmalarına ve yeni bilgilere ulaşmalarına imkân sağlanmalıdır.

10. Öğrencilerin özgün, yaratıcı yönlerinin tespit ve takdirinde çok titiz davranılmalıdır.

11. Öğretmen değerlendirme etkinliklerini süreç ve sonuç odaklı olarak yapmalıdır. Ancak bu sayede öğrencilerin düşünme tarzları değişir ve ürünler sergilenir. Değerlendirme etkinliklerinde öğrencilerin yeni kavram ve becerileri öğrenmeleri gerçekleşebileceği gibi kendi gelişimlerini ve akranlarını değerlendirmelerini de sağlamalıdır.

12. Ders süreçleri panlanırken müzik eğitimi öğrencilerin deneyimleri üzerinde planlanmalıdır. Eğitim verilirken öncelikle pratiğe dönüştürülen uygulamalar yapılmalı, öğrencilerin kazanmaları beklenen ilgi beceri, tutum ve değerlerin yapılandırılması sağlanmalıdır.

13. Müzik eğitiminde müziksel algının ve ifade becerilerinin geliştirilmesi için öğrencilerin bu becerileri öncelikle hissetmelerini sağlayacakları etkinlikler gerçekleştirilmelidir. Bu nedenle müzik çalışmalar genellikle psikomotor uygulamalar aracılığıyla gerçekleştirilmelidir.

14. Müzik çalışmalarında araştırma, keşfetme ve yaratıcılık becerilerinin geliştirilmesi önemlidir. Bu becerilerinin geliştirilmesi adına özellikle özgür hareket, dans, şarkı söyleme, beden perküsyonunu sağlama ve drama türünden etkinliklere yer verilmeli, öğrencilerin ilgi alanlarına göre kullanabilecekleri çeşitli vurmalı enstrümanlardan bu etkinliklerde yararlanılmalıdır.

15. Öğrencilere müzik eğitimi verilirken kulak eğitimi ön planda tutulmalı, bu yolla öncelikle işitsel becerilerin geliştirilmesi desteklenerek ardından bilişsel öğrenmenin yapılandırılması sağlanmalıdır.

16. Etkinlikler, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmelerini sağlayacak nitelikte yapılandırılmalıdır.

17. Müziğin içindeki ritmin içsellştirilebilmesi için müzikteki hareket birlikteliği sağlanmalıdır.

18. Müzik eğitiminde teorik açıklamaların yanı sıra, müzikal düşünceden hareket edilerek; şarkı söyleme, çalgı çalma eğitimleri ön planda tutulmalıdır. Özetle müzik kavramlar ve kurallar yoluyla değil, yalnız müziksel olarak öğretilmeli, hareket ve müzik birlikteliğine dikkat edilmelidir.

MÜZİK DERSİ İŞLENİŞİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN TEMEL İLKELER

- Müzik dersi eğitim öğretim süreci, öğrenci merkezli olarak yapılandırılmalıdır.
- Öğrenciler edilgen değil, aksine dersin etkinlikler boyutuna aktif olarak katılmalıdır.
- Öğrenilecek bilgi ve beceriler, yaşam içerisinde kullanılabilir niteliğe dönüştürülmelidir.
- Müzik dersi ancak yaşayarak ve yaşatarak işlenebilir. Dolayısıyla her derste olabildiğince, müziğin tüm boyutlarına yer verilmelidir (dört öğrenme alanı).
- Müzik eğitiminde kulak eğitimi teorinin önünde tutulmalı, bu yolla eğitimin sadece zihinsel olmasının yanında işitsel becerilerin geliştirilmesine de önem verilmelidir.
- Yaratma becerisinin öğrencilere kazandırılmasında, oyun dürtüsünün içte yarattığı ihtiyaçtan yola çıkılmalıdır.
- Ritim öğesinin müzikteki önemi göz önünde tutularak her fırsatta bu unsurdan yararlanma yoluna gidilmelidir (oyun, dans, devinim vb.).

MÜZİK DERSİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

“İlköğretim, çocuğun öğrenim hayatının en önemli basamağıdır. Çocuğun gelişimine bakıldığında bu dönemde ilginin oyun, spor, müzik dans ve drama gibi etkinlikler üzerine olduğu görülmektedir. Toplu ya da bireysel müzik etkinliği içinde bulunan çocuklar; birlikte iş yapabilmek alışkanlığı kazanmakta; bir grubun üyesi olma ve aldığı görevi yerine getirme sorumluluğu edinmekte; bireysel özelliklerinin ve yeteneğinin farkına varmakta; tek başına bir şeyler başarmanın doyumuna ulaşmaktadırlar. Böylece duygusal ve sosyal yönden daha sağlıklı, güvenli, dengeli ve uyumlu bir gelişim sürdürebilmektedirler” (Yıldız, 2002; Akt. Afacan, 2008). Ayrıca müzik eğitiminin bireyin duyuşsal ve devinimsel davranışlarındaki olumlu etkilerinin yanı sıra, bilişsel öğrenmelerinde de önemli ölçüde etkili rol oynadığı birçok araştırmayla kanıtlanmıştır (Şendurur ve Barış, 2002). Bu anlamda ilköğretimde müzik eğitiminin yeri son derece önemlidir.

Çağdaş ilköğretimde müzik eğitimi öğrenci merkezlidir. Bu durum ilköğretimde müzik eğitiminin öğrenci merkezli bir anlayışla yapılandırılmasını gerektirmektedir (Otacıoğlu, 2007). Bu anlayışla ilköğretimdeki müzik eğitimine yönelik ölçme ve değerlendirme çalışmalarında sadece sonuca yönelik değil sürece yönelik değerlendirmenin de yapılması gerekmektedir. Bunun için her bir ders planında bulunan “ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME” bölümlerindeki önerileri dikkate almanın yanında portfolyolar; dereceli puanlama anahtarları; performans görevleri; projeler; öz, akran ve grup değerlendirme formları kullanılabilir (Brophy, 2008). Burada bu tekniklerden kısaca bahsedilip örnekler sunulacaktır. Burada sunulan örnekler dışında sizler de öğretim programındaki kazanımları dikkate alarak ölçme ve değerlendirme araçları geliştirebilirsiniz.

PORTFOLYO

Portfolyo Türkçe literatürde kişisel gelişim dosyası, ürün seçki dosyası ya da öğrenci ürün dosyası olarak da isimlendirilebilmektedir. En genel tanımı ile portfolyo bir dönem ya da bir yıl boyunca öğrencilerin yaptıkları çalışmaların belirli standartlara göre organize edilmiş hâlidir (Bahar, Nartgün, Durmuş ve Bıçak, 2006).

Portfolyo uygulamalarının okullardaki dosya tutturma uygulamalarıyla karıştırılmaması gerekmektedir. “Portfolyoda yeni olan nedir?” sorusuna ilişkin cevaplar şu şekilde sıralanabilir (Kutlu, Doğan ve Karakaya, 2008):

- Çalışmaların belirli bir amaca göre sistematik olarak toplanması,
- Çalışmalardan öğrencinin sahip olduğu başarı düzeyinin yanında geliştirilmesi gereken özelliklerin de belirlenmesi,
- Öğrencilerin yaptıkları akademik çalışmaları koruma eğilimlerinin geliştirilmesi,
- Çalışmalarına tekrar bakmalarının sağlanması,
- Çalışmaların nasıl daha iyileştirilebileceği üzerinde düşünülmesi.

Literatürde portfolyo türlerine ilişkin farklı sınıflandırmalar bulunmaktadır. Burada O'Malley ve Valdez (1997)

tarafından yapılmış olan sınıflamaya yer verilecektir (Akt. Kutlu ve diğerleri, 2008).

1. Derleme Portfolyosu

Derleme portfolyosunda öğrenciye ait ürünler içerisinde öğretmenin rehberliğinde seçilen bütün çalışmalar yer alır. Öğrenci derleme portfolyosuna öğretmen tarafından puanlanmış çalışmalarını koyabileceği gibi (örneğin performans görevi), puan verilmesi düşünülmeyen çalışmalarını da (çalışma yaprakları) koyabilir. Bu portfolyonun puanlanmaması ancak öğrenciye geri bildirim verilmesi gerekmektedir.

2. Vitrin Portfolyosu

Vitrin portfolyo öğrencinin öğretmeniyle birlikte en iyi olduğunu düşündüğü çalışmaları içerir. Derleme portfolyosunda olduğu gibi vitrin portfolyosunun da puanlanmaması gerekmektedir.

3. Değerlendirme Portfolyosu

Değerlendirme portfolyosunda öğrencilerin gelişimi hakkında bilgi verebilecek, özellikle üst düzey zihinsel süreçlerin kullanıldığı sınıf içi etkinlikler ya da performans görevleri bulunmalıdır. Ancak az sayıda alt düzey zihinsel süreçlere ilişkin çalışmalara da yer verilebilir. Öğrencilerin en iyi çalışmalarını yansıtmalarının yanında puanlama amacıyla kullanılan portfolyolardır. Burada her bir çalışmaya ilişkin puanlama işleminden sonra bu puanların aritmetik ortalaması alınır. Çalışmaların niteliğine göre puanlar ağırlıklandırılabilir.

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Dereceli puanlama anahtarı Popham'a (1997) göre, her bir çalışma için ölçütleri (ölçülecek boyutları) listeleyen ve çalışmada nelerin yapılacağını gösteren bir puanlama aracıdır. Dereceli puanlama anahtarı geliştirilme aşamalarına ve kullanım amaçlarına göre farklılık göstermektedir. Yaygın olarak "bütüncül (holistik)" ve "analitik" olmak üzere iki türü kullanılmaktadır. Ölçülen bir yetenek boyutunun öğelere ayrıştırılabildiğinde ve daha ayrıntılı puanlama yapmak istendiğinde analitik puanlama anahtarı kullanılmaktadır. Bazı durumlarda yapılan bir değerlendirmeyi bağımsız etkenlere (ölçüt) ayrıştırmak mümkün olamamakta, performansın farklı düzeylerinin ortaya çıkarılması için belirlenmiş ölçütler arasında bir ayrışma bulunmamaktadır. Böyle durumlarda bütünsel puanlama anahtarı kullanılmalıdır (Nitko, 2004).

Aşağıda bir portfolyo çalışmasının değerlendirilmesinde kullanılacak bütünsel bir dereceli puanlama anahtarı verilmiştir.

Portfolyoya İlişkin Bütünsel Dereceli Puanlama Anahtarı

Örnek Gösterilebilir

- Öğrenci tanıtım ve içindekiler sayfası tam.
- Çalışmalar sistematik ve düzenli bir şekilde toplanmış.
- Her sayfada sayfa numarası ve çalışmaların dosyaya konuluş tarihi yazılmış.
- Performans görevler için gerekli formlar eksiksiz.
- Her sayfa rahatça görülüp okunacak şekilde dosyalanmış.

Oldukça Başarılı

- Öğrenci tanıtım ve içindekiler sayfası tam.
- Çalışmalar sistematik ve düzenli bir şekilde toplanmış.
- Bazı sayfalarda sayfa numarası ve bazı çalışmaların dosyaya konuluş tarihi yazılmamış.
- Performans görevleri için gerekli olan formlar eksiksiz.
- Her sayfa rahatça görülüp okunacak şekilde dosyalanmış.

Geliştirilmesi Gerekir

- Çalışmalar düzenli bir şekilde toplanmış.
- Öğrenci tanıtım ve içindekiler sayfasında, sayfaların numaralandırılmasında ve tarihlendirilmesinde dikkate değer eksiklikler var.

- Performans görevleri için gerekli bazı formlar dosyaya konulmamış.
- Öğrenci çalışmaları, rahatça fark edilip okunacak şekilde konulmamış.

Öğretmen Yorumu

Kutlu ve diğerleri (2008, 113)

PERFORMANS GÖREVİ VE PROJE

Performans görevi, “Var olan bilgi ve becerilerin kullanılmasını gerektiren ve kesin doğru ya da kesin yanlış cevabı olmayan bir öğrenme görevidir.” (Büyüköztürk, 2007). Projeler ise önemli kazanımları içeren ve öğrencilerin ilginç bulduğu etkinliklerle öğrencileri meşgul eden yoğun tecrübelerdir. Projelerin altı önemli özelliğe sahip olması gerekir. Bunlar şu şekilde sıralanabilir (Fleming, 2000; akt. Atılgan, Kan ve Doğan, 2007):

1. Problemin ve beklenen ürünün güncel olması,
2. Çalışmaya akademik özen gösterilmesi,
3. Okul dışı hayat ve çalışma bağlamına dayanan uygulamalı öğrenimin olması,
4. Öğrenciler tarafından aktif inceleme yapılması,
5. Öğrencilerin yetişkinleri ve onların çalışmalarını daha iyi anlayabilmeleri için yetişkinlerle bağlantı kurmaları,
6. Açık ölçüt ve kendi kendini değerlendirme yapısını içermesi.

Performans görevlerinin ve projenin değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarları, öz değerlendirme, akran değerlendirme ve grup değerlendirme kullanılır.

ÖĞRENCİLERİN DEĞERLENDİRME SÜRECİNE KATILMASI

Bireylerin kendilerine ve çevrelerine nesnel bir gözle bakabilmeleri, eğitim sürecinde yapılacak uygulamalarla son derece ilişkilidir. Bu anlayış doğrultusunda eğitim sürecindeki ölçme ve değerlendirme uygulamalarıyla, öğrencinin öğretim programlarındaki kazanımları ne derece edindiklerinin yanında kendilerini ve akranlarını değerlendirmelerine de olanak sağlanmalıdır. Bu durum onların güçlü ve zayıf yönlerini analiz etmelerine ve yaşamda başarılı olmalarına ortam hazırlamaktadır. Öğrenciler ölçme ve değerlendirme sürecine kendilerini (öz değerlendirme), arkadaşlarını (akran değerlendirme) ve grup çalışmalarını (grup değerlendirme) değerlendirerek katılmaktadırlar (Kutlu ve diğerleri, 2008).

Öğretim sürecinde kullanılan bu formlara ilişkin örnekler yanda gösterilmiştir:

Öz değerlendirme örnek formu 1

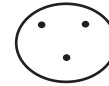
Bu çalışmayla ilgili kendi memnuniyet seviyenizi anlatan bir sözcük yazınız.

.....
.....

Mabry, L. (1999, 74).

Öz değerlendirme örnek formu 2

Yaptığınız çalışmayla ilgili ne hissettiğinizi yüzün kalanını çizerek gösteriniz.

Mabry, L. (1999, 74).

Akran değerlendirme örnek formu

Öğrencinin;

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Sevgili öğrenciler;

Aşağıda verilen tabloyu grup çalışmasını birlikte yürüttüğünüz arkadaşlarınızı değerlendirmek üzere doldurmanız beklenmektedir. Bu değerlendirmeyi yaparken grup çalışmalarına katılımları ve katkılarını düşünerek grup arkadaşlarınıza 0-100 arasında puan veriniz. 0 puan grup çalışmasına herhangi bir katılım ya da katkılarının olmadığını, 50 puan grup çalışmasına orta düzeyde bir katılım ya da katkılarının olduğunu, 100 puan grup çalışmasına mükemmel düzeyde bir katılım ya da katkılarının olduğunu ve üzerlerine düşen tüm sorumlulukları yerine getirdiklerini göstermektedir.

Grup Üyelerinin Adları

Puan

1.

2.

3.

Puanı 80 ve altında bulunan arkadaşlarınız için aşağıda verilen boşluğa açıklamalarınızı yazınız.

.....
.....
<http://sydney.edu.au>

KAYNAKÇA

AFACAN, Ş., Müzik Öğretimi Öz yeterlilik Ölçeği, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 2008.

BAHAR, M., NARTGÜN, Z., DURMUŞ, S. ve BIÇAK, B., Geleneksel-Alternatif Ölçme Ve Değerlendirme Teknikleri Öğretmen El Kitabı. Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2006.

BROPHY, T.S., Assessment in Music Education, Integrating Curriculum, Theory, and Practice. USA, GIA Publications, 2008.

KUTLU, Ö., Doğan, D., KARAKAYA, İ. Öğrenci Başarısının Belirlenmesi-Performans ve Portfolyoya Dayalı Durum Belirleme, Pegem Akademi, Ankara, 2008.

MABRY, L., Portfolios plus-a critical guide to alternative assessment, Corvin Press, Inc, California, 1999.

NITKO, A. J., Educational Assessment of Students, EnglewoodCliffs, NJ, Prentice Hall, 2004.

OTACIOĞLU, S.G., İlköğretim 5,6,7. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 21, 2007.

POPHAM, W.J., What's Wrong and What's Right With Rubric, Educational leadership, 1997.

ŞENDURUR, Y., BARIŞ, D.A. Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22(1), 2002.

http://sydney.edu.au/business/_data/assets/pdf_file/0019/54415/PeerEvalSclofBus.pdf

Öğrenme süreci içinde kazanım ya da kazanımların ana temasını belirtir.

Kazanımın ait olduğu öğrenme alanını gösterir.

Öğrenme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar sayesinde öğrencide görülmesi beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir.

İlgili ünite de verilecek beceri ve değer ifadelerini, işlenecek konuların sınırlarını, kullanılmasi önerilen araç-gereçler ve dikkat edilmesi gereken noktaları ifade eder.

Bu kazanımın diğer derslerin programında yer alan konularla ilişkisini belirtir.

Bu kazanımın müzik dersi programındaki diğer kazanımlarla olan ilişkisini belirtir.

Ders işleniş süresini gösterir.

Dersin işleniş sürecinde kullanılan araç ve gereçleri gösterir.

2. SINIF POŞAKAKI GÖRÜK OZELLİKLERİ VE RİTİM

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME-SÖYLEME-ÇALMA
İlgili Kazanım: A.2. Vücutunu ritim çalgısı gibi kullanır.
 Uyarı: Burada "vücut perküsyonu" üzerinde durulmalıdır.
Diğer Derslerle İlişkilendirme: Hayat Bilgisi dersi, "Okul Heyecanı" teması, Vücutun bölümlerini tanıyarak kendisinin ve arkadaşının vücudunun değerli olduğunu kabul eder.
İlgili Kazanım: A.4. Öğrendiği müziklere yaratıcı basit ritim çalgılarıyla eşlik eder.
 Uyarı: Eşlik için, en küçük değer olarak dörtlük nota ve dörtlük sus süreleri kullanılmalıdır.
 A.2. → A.4.
Öğrenme Alanı: B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
İlgili Kazanım: B.1. Doğada duyduğu sesleri, gürlük özelliklerine göre farklı ses kaynakları kullanarak tanımlar.
 Uyarı: Bu kazanımda kullanılabilecek materyallerde (kâğıt, kaşık, pet şişe vb.) "kuvvetli-hafif ses" gürlük özelliği üzerinde durulmalıdır.
Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, "Dinleme" öğrenme alanı: Duyduğu sesleri ayırt eder.
Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, "Görsel Okuma ve Görsel Sunu" öğrenme alanı: Doğayı izler ve doğadaki değişimleri fark eder.
Öğrenme Alanı: C. MÜZİKSEL YARATICILIK
İlgili Kazanım: C.1. Dinlediği öyküdeki olayları farklı materyaller kullanarak tanımlar.
 Uyarı: Öyküyü canlandırırken öğrencinin sesini ve çalgısını kullanabilmesini sağlayan etkinliklere yer verilmelidir.
Ders İçi İlişkilendirme: "Doğada duyduğu sesleri gürlük özelliklerine göre farklı ses kaynakları kullanılarak tanımlar." ve "Vücutunu bir ritim çalgısı gibi kullanır." kazanımlarıyla ilişkilendirilmelidir.
Süre: 12x40'
Araç ve Gereç: Basit araç gereçlerle yapılmış ritim çalgıları (Yapışkan ve gereken malzemeler etkinlik içerisinde belirtilmiştir), "Şimşek" şarkısının notası

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

A.2. VÜCUDUNU RİTİM ÇALGISI GİBİ KULLANIR.
 Birinci sınıfta kişinin en yakınındaki seslerin kaynağının kendi bedeni olduğunu ve bu sesleri baş, el ve ayak sesleri ile elde ettiğini öğrenmişik. Bedenin bir ritim çalgısı olarak kullanılması "beden perküsyonu" olarak adlandırılmaktadır. Çocukların müzikte, ses kadar önemli olan "ritim" ögesini doğru şekilde kavrayabilmeleri için ritim çalışmalarını bedenlerini kullanarak yapmaları, ritim duygularının gelişmesine yardımcı olacaktır. Bununla birlikte beden ritim çalgısı gibi kullanılmama, bedenini tamamını dengeli bir biçimde kullanmaya ve bedenini hareket yakınlığını bitiren olarak gelişmesine yararlı olacağı düşünülmektedir.

Öğrencilerimize bir önceki yıl bu konu ile ilgili öğrendikleri bir hikâyeyi veya tekerlemeyi anımsatarak ve öğrendikleri şarkıları tekrar ettirerek dersle giriş yapabiliriz.

1. ETKİNLİK
(Öğrenci Çalgısı Kitabı 1. etkinlik - 1. çalışma)
 Her iki etkinliğe dilerinizde 4 kere verelimiz. Öğrencilerimizden aynı hareketi tekrar etmelerini isteyiniz. Daha

4- POŞAKAKI GÖRÜK OZELLİKLERİ VE RİTİM

Doğda oluşturan seslerde farklı gürlüklerde sesler oluşur. Örneğin şimşek çaldığında oluşan gök gürlemesi kuvvetli gürlükte, daha sonra yağın yağmur sesi ise hafif gürlükte ses oluşur. Bu sesler özelliğimize göre seslerdir.

1. ETKİNLİK: Aşağıda farklı renklerde, farklı daire ve üçgenli alanlar gösterilmiştir. Sadece renkleri kullanarak oluşturduğunuz sesleri, mor alanlarda ses performansını gösteriniz. Bu işlemi dikkatli ritmik ses elde edinceye kadar tekrarlayınız.

43

Kazanımın gerçekleşmesi için yapılacakları açıklar.

Öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve dikkatlerini toplayacak etkinlikleri açıklar.

Öğrenci Çalışma Kitabı'ndaki etkinlikleri belirtir.

Kazanımın işlenişinde ve pekiştirilmesinde yararlanılacak ilgili çalışma yaprağını gösterir.

Öğrenme ve öğretme sürecinin başarıya ulaşmış ulaşmadığının tespit edilmesini sağlayan bölümdür.

2. SINIF MÜZİKLERİ UYGUN HIZ VE GÜRLÜKTE SESLENDİRME

7. ETKİNLİK: Aşağıdaki resmi inceleyiniz. Resim hakkındaki düşüncelerinizi sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki resmi inceleyiniz. Resim hakkındaki düşüncelerinizi sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin dersin işleniş sürecinde göstermiş oldukları performansı aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz.

ÖLÇÜTLER	3	2	1
1. Şarkıları seslendirenken nefesini doğru şekilde kullanır.			
2. Şarkıları anlamlarına uygun hızda seslendirir.			
3. Şarkıları anlamlarına uygun gürlükte seslendirir.			
4. Şarkıları sınıfı uyumlu şekilde seslendirir.			
5. Uygun dinleme davranışlarını sergiler.			
6. Bildiklerini ve göştürmelerini uygun şekilde açıklar.			

Öğrencilerinizin grup çalışmalarında göstermiş oldukları performansı oluşturduğunuz bir formla değerlendirebilirsiniz.

Notlarım

56

Kazanımın işleniş ile ilgili gördüğünüz kısa bilgileri, hatırlatmaları, önemli bulduğunuz kısımları yazmanız için ayrılan bölümdür.

**2. SINIF
ÖĞRETMEN
KILAVUZ KİTABI**

MÜZİK DERSİ
2. SINIF
YILLIK PLAN ÖRNEĞİ

İlköğretim kurumlarında belirli gün ve haftalar (29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 10 Kasım Atatürk Haftası, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı) ile ilgili kazanım ve etkinlikler bu zamanlara denk gelen haftalarda işlenecektir. Burada yer almayan diğer belirli gün ve haftaların kutlanmasına, anılmasına (kurumların tür, seviye, imkân ve şartlarına; çevrenin ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi özelliklerine göre) okul yönetimleri karar verecektir.

YILLIK PLAN ÖRNEĞİ

OKUL ADI:		SINIF:		YILLIK PLAN ÖRNEĞİ		
HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIMLAR	ARAÇ VE GEREÇ	AÇIKLAMALAR	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR
3 HAFTA	6	İSTİKLÂL MARSİ' MIZA SAYGI	A-6. İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun dinlet.	İstiklâl Marşı CD'si	A-6. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Diğer Derslerle İlişkilendirme: Hayat bilgisi dersi, "Okul Heyecanım" Teması: Türk Bayrağı'na ve İstiklâl Marşı'na neden saygı gösterilmesi gerektiğini açıklar.	
2 HAFTA	4	UZUN HECE-KISA HECE	B-4. Konuşmalarında uzun ve kısa heceleri ayırt eder.	Mandalina, portakal, muz, elma resimleri olan kartlar, "Pazarda Neler Var?" şarkısı ve "Kırmızı Balık" tekerlemesinin notaları	B-4. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Uyarı: Bu kazanımda kelimeleri ritimlendirme çalışmaları üzerinde durulmalıdır. Ara Disiplinlerle İlişkilendirme: Uygun dinleme ve konuşma becerileri geliştirir. Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi "Dinleme" Öğrenme Alanı: Dinlerken vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat eder. Uyarı: Ritim kümelerindeki vuruşların süreleri; dörtlük, sekizlik, onaltılık nota ve dörtlük sus değerleri ile sınırlanmalıdır. Verilecek onaltılık süre değerlerinin diziliminin, bir vuruş içerisinde en fazla iki tane olmasına da dikkat edilmelidir. Ayrıca bu süreler bilgi aktarma şeklinde değil sezgisel olarak verilmelidir.	
2 HAFTA	4	İNCE SES- KALIN SES	B-5. Duyduğu ince ve kalın sesleri ayırt eder.	Dergi, gazete vb. yerlerden kesilmiş ev aletleri, taşt ve hayvan resimleri, her grup için büyükçe bir karton, öğrencilerimizin renk geçişlerini zorlandıran ayırt edilecekleri bir resim (postta kartı, tablo vb.)		

HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIMLAR	ARAÇ VE GEREÇ	AÇIKLAMALAR	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR
6 HAFTA	12	DOĞADAKİ GÜRLÜK ÖZELLİKLERİ VE RİTİM	<p>A.2. Vücudunu ritim çalgısı gibi kullanır.</p> <p>A.4. Öğrendiği müziklere yarattığı basit ritim çalgılarıyla eşlik eder.</p> <p>B.1. Doğada duyduğu sesleri, gürlük özelliklerine göre farklı ses kaynakları kullanarak tanımlar.</p> <p>C.1. Dinlediği öyküdeki olayları farklı materyaller kullanarak canlandırır.</p>	Basit araç gereçlerle yapılmış ritim çalgıları (yapılışları ve gereken malzemeler etkinlik içerisinde belirtilmiştir.), “Şimşek” şarkısının notası	<p>A.2. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar:</p> <p>Uyarı: Burada “vücut perküsyonu” üzerinde durulmalıdır.</p> <p>Diğer Derlerle İlişkilendirme: Hayat Bilgisi Dersi, “Okul Heyecanı” Teması; Vücudun bölümlerini tanıyarak kendisinin ve arkadaşlarının vücudunun değerli olduğunu kabul eder.</p> <p>A.4. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar:</p> <p>Uyarı: Eşlik için, en küçük değer olarak dörtlük nota ve dörtlük sus süreleri kullanılmalıdır.</p> <p>A.2. →A.4.</p> <p>B.1. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar:</p> <p>Uyarı: Bu kazanımda kullanılacak materyallerde (kâğıt, kaşık, pet şişe vb.) “kuvvetli- hafif ses” gürlük özelliği üzerinde durulmalıdır.</p> <p>Diğer Derlerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Dinleme” Öğrenme Alanı: Duyduğu sesleri ayırt eder.</p> <p>Diğer Derlerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Görsel Okuma ve Görsel Sunu” Öğrenme Alanı: Doğayı izler ve doğadaki değişimleri fark eder.</p> <p>C.1. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar:</p> <p>Uyarı: Öyküyü canlandırırken öğrencinin sesini ve çalgısını kullanabilmesini sağlayan etkinliklere yer verilmelidir.</p> <p>Ders İçi İlişkilendirme: “Doğada duyduğu sesleri gürlük özelliklerine göre farklı ses kaynakları kullanarak tanımlar.” ve “Vücudunu bir ritim çalgısı gibi kullanır.” kazanımlarıyla ilişkilendirilmelidir.</p>	

HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIMLAR	ARAÇ VE GEREÇ	AÇIKLAMALAR	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR
5 HAFTA	10	MÜZİKLERİ UYGUN HIZ VE GÜRLÜKTE SESELENDİRME	<p>A.1. Ses ve nefes çalışmalarını yapar.</p> <p>B.2. Dağarcığındaki müzikleri anlamlarına uygun hız ve gürlükte söyler.</p> <p>A.3. Öğrendiği müzikleri birlikte seslendirir.</p> <p>D.1. Ortama uygun müzik dinleme ve yapma kurallarını uygular.</p>	Etkinliklerde kullanılan şarkı ve türkülerin olduğu CD	<p>A.1. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Uyarı: Ses Çalışmaları “re-la” aralığında ve atlamalı değil, yanaşık seslerle olmalıdır.</p> <p>B.2. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Uyarı: Öğrencilerden şarkıları söylerken esere anlam katacak uygun hız ve gürlüğe dikkat edilmelidir. Örneğin; bir ninni-yi yavaş ve hafif bir sesle, marşı ise daha dinamik ve coşkulu söylemeleri gibi. B.1. →B.2.</p> <p>A.3. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Uyarı: Öğrencilerin şarkı söylerken fazla bağırılmaması ve diğer arkadaşlarının seslerini de dinlemeleri gerektiğine dikkat çekilerek uyum içinde olmaları sağlanır.</p> <p>Ders İçi İlişkilendirme: “Ses ve nefes çalışmaları yapar.” Kazanımı ile ilişkilendirilmelidir.</p> <p>Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi “Konuşma” Öğrenme Alanı: Grup çalışmalarında duygu ve düşüncelerini paylaşır.</p> <p>Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi “Görsel Okuma ve Görsel Sunu” Öğrenme Alanı: Duygu, düşünce ve izlenimlerini drama, tiyatro, müzikli oyun, kukla vb. yollarla sunar.</p> <p>Diğer Derslerle İlişkilendirme: Hayat bilgisi dersi “Okul Heyecanı” Teması: Grup çalışmaları sırasında başka gruplarla dayanışma içine girerek kendi grubuna destek sağlar.</p> <p>Ara Disiplinlerle İlişkilendirme: 15. İşbirliğine yönelik tutum geliştirir. A.1. →A.3.</p> <p>D.1. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Uyarı: Yüksek sesin rahatsız edici özellikleri vurgulanmalıdır.</p> <p>Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe Dersi, “Dinleme” Öğrenme Alanı: Görü kurallarına uygun dinler.</p> <p>Ara Disiplinlerle İlişkilendirme: Rehberlik ve Psikoloji Danışma: 3. Uygun dinleme ve konuşma becerilerini geliştirir.</p>	

HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIMLAR	ARAÇ VE GEREÇ	AÇIKLAMALAR	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR
3 HAFTA	6	ŞARKILI OYUNLARIMIZ	C.2. Şarkılı oyun müziklerine, özgün hareketlerle eşlik eder. A.7. Müzik çalışmalarını sergiler.	Etkinliklerde kullanılan şarkı ve türkülerin olduğu CD	A.7. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Ara Disiplinlerle İlişkilendirme: Özel Eğitim: 6: Kendini ifade edebilme becerisini geliştirir. Diğer Derslerle İlişkilendirme: Hayat bilgisi dersi, “Okul Heyecanı” Teması: Kulüp ve diğer grup çalışmalarında yapılacak işler konusunda arkadaşlarını yönlendirir, onları cesaretlendirir ve gerektiğinde yardımında bulunur.	
2 HAFTA	4	ÇALGILARI TANIYALIM	B.3. Çevresinde kullanılan çalgıları tanır.	Çalgı resimleri	B.3. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Uyarı: Öğrencilerin çevresindeki geleneksel ve uluslararası vurmali ezgili ve vurmali ezgisiz çalgılarla tanışmaları sağlanmalıdır.	
3 HAFTA	6	FARKLI MÜZİKLER DE VAR	D.2. Farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik beğeni ve kültürünü geliştirir.	Türk Halk Müziği, Klasik Türk Müziği, Türk Pop Müziği ile jazz (caz), rock (rak) ve Klasik Batı Müziği örneklerine ait DVD, CD, Mp3 çalar	A.5. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Diğer Derslerle İlişkilendirme: Hayat bilgisi dersi, “Okul Heyecanı” Teması: Millî bayramları kutlamak amacıyla hazırlık yarışmaları için alternatifler üretir.	
4 HAFTA	8	BELİRLİ GÜN VE HAFTALARIMIZ	A.5. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.	Belirli gün ve haftalarda kullanılabilecek şarkı, türkü ve marşların olduğu CD, “Cumhuriyet” marşı, “Kızılay”, “Yerli Mal”, “Orman” ve “23 Nisan” şarkılarının notaları	A.9. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Uyarı: 10 Kasım Atatürk’ü anma törenlerinde ve millî bayramlarda bu kazanıma yer verilmelidir. D.3. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Uyarı: Dinletilecek şarkılar tür olarak birbirlerine benzer olmalı ve söz ögesinden hareket edilmez. A.9. →D.3. D.4. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Diğer Derslerle İlişkilendirme: Hayat bilgisi dersi, “Dün, Bugün, Yarın” Teması: Bayram kutlamaları için yaptığı hazırlık çalışmalarını ve bayram sürecindeki duygularını özgün bir şekilde ifade eder. D.6. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: D.5 →D.6.	
6 HAFTA	12	ATATÜRK VE MÜZİK	A.8. Atatürk’ü anlatan düzeyine uygun şarkıları söylemekten hoşlanır. A.9. Atatürk’ü anlatan şarkıları anlamına uygun söyler. D.3. Atatürk’ü anlatan şarkıları ayırt eder. D.4. Atatürk’le ilgili okuldaki etkinliklere katılmaya istekli olur. D.5. Okulda Atatürk’le ilgili müzik etkinliklerine katılır. D.6. Çevresindeki müzik etkinliklerine katılır.	Atatürk ile ilgili şarkı, türkü ve marşların olduğu CD, “Atatürk” ve “Ata’ya Özlem” şarkılarının notaları	A.9. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Uyarı: 10 Kasım Atatürk’ü anma törenlerinde ve millî bayramlarda bu kazanıma yer verilmelidir. D.3. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Uyarı: Dinletilecek şarkılar tür olarak birbirlerine benzer olmalı ve söz ögesinden hareket edilmez. A.9. →D.3. D.4. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: Diğer Derslerle İlişkilendirme: Hayat bilgisi dersi, “Dün, Bugün, Yarın” Teması: Bayram kutlamaları için yaptığı hazırlık çalışmalarını ve bayram sürecindeki duygularını özgün bir şekilde ifade eder. D.6. Kazanımı ile İlgili Açıklamalar: D.5 →D.6.	

1. İstiklâl Marşı	Söz: Mehmet Âkif Ersoy, Müzik: Osman Zeki Üngör	73
2. Pazarda Neler Var	(Anonim)	74
3. Kırmızı Balık	Tekerleme	75
4. Yaşasın Okulumuz	Alman Ezgisi, Söz: Ahmet Muhtar Ataman	76
5. Şimşek	Metin Çelik	76
6. Küçük Kurbağa	Aktarma	77
7. Tatlı Rüyalarda	Neşem Yaşar	77
8. Değirmen Üstü Çiçek	Türkü / Yöresi: Erzurum	78
9. Deniz Topu	Onur Erol	79
10. Halay	Saip Egüz	80
11. Cumhuriyet	Sefai Acay	81
12. Kızılay	Sefai Acay	82
13. Yerli Malı	Hilmi Seyrek	83
14. Orman	Söz: İlhami Bekir Tez, Müzik: Erdoğan Okyay	84
15. 23 Nisan	Saip Egüz	85
16. Atatürk	Söz: Metin Çelik, Müzik: Mehmet Akpınar	86
17. Ata'ya Özlem	Sefai Acay	87

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME- SÖYLEME- ÇALMA

İlgili Kazanım: A.6. İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun dinler.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Hayat Bilgisi dersi, "Okul Heyecanım" teması: Türk Bayrağı'na ve İstiklâl Marşı'na neden saygı gösterilmesi gerektiğini açıklar.

Süre: 6x40'

Araç ve Gereç: İstiklâl Marşı CD'si

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

A.6. İSTİKLÂL MARŞI'NI ANLAMINA UYGUN DİNLER.

ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 1 ve 2. etkinlik)

Öğrencilerinize Kurtuluş Savaşı'nı anlatan resimleri ve fotoğrafları inceletin ve Kurtuluş Savaşı'nda milletimizin gösterdiği başarılar hakkında öğrencilerinizle konuşunuz. İstiklâl Marşı'nı öğrencilerinize birkaç defa dinletin. Marşın ilk iki kıtasını tahtaya yazınız ve öğrencilerinize marşın sözlerini okutunuz. İstiklâl Marşı'nın sözlerinden yola çıkarak marşın yazıldığı dönemde neden bir millî marşa ihtiyaç duyulmuş olabileceği konusunu öğrencilerinizle tartışınız.

İstiklâl Savaşı'nın en zor geçtiği günlerde, savaşmakta olan askerin millî ve manevi gücünü yükseltme, toplumun bağımsızlık duygularını ve bağımsızlığa olan özlemini ifade edip toplumu bir araya getirerek coşkunluk yaratma düşüncesinin gerekliliğini belirtiniz. Ayrıca; yeni kurulmuş bir hükûmet olarak diğer devletlerle olan münasebetler sırasında yapılan resmî törenlerde millî marş ihtiyacını gidermek amacıyla bir marşın yazılıp bestelenmesi ihtiyacı doğduğunu bu nedenle 1921 yılında TBMM tarafından bir şiir yarışması yapıldığını ve Mehmet Âkif Ersoy tarafından yazılmış olan "Kahraman Ordumuza"

adlı şiirin İstiklâl Marşı'mız olarak kabul edildiğini öğrencilerinize anlatınız. Marşın Osman Zeki Üngör tarafından bestelendiğini ve 1930 yılından itibaren bugün dinlemiş olduğumuz bestesi ile icra edildiğini belirtiniz. Osman Zeki Üngör'ün ve Mehmet Âkif Ersoy'un fotoğraflarını konuyu anlatırken öğrencilere gösteriniz ve bu kişileri tanıttınız.

İstiklâl Marşı bizim millî marşımızdır. Aynı zamanda büyük Atatürk'ün önderliğinde kazanılan Kurtuluş Savaşımız'ın bir destanı ve bağımsızlığımızın sembolüdür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi bu büyük savaşın heyecanını yaşatmak ve yeni nesillere aktarabilmek amacıyla bir millî marş yazılmasına karar vermiştir. Açılan yarışmada Mehmet Âkif Ersoy'un İstiklâl Marşı adlı şiiri birinci seçilmiş ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin 12 Mart 1921 tarihli oturumunda millî marş olarak kabul edilmiştir.

1- İSTİKLÂL MARŞI'MIZA SAYGI

Ulusal marşlar devletleri temsil eder. Bütün devletlerin bir ulusal marşı vardır. Bizim ulusal marşımız İstiklâl Marşı'dır. İstiklâl Marşı'mız ulusal bütünlüğümüzün ve bağımsızlığımızın simgesidir.

İstiklâl Marşı'mız 12 Mart 1921'de TBMM tarafından ulusal marş olarak kabul edildi. Marşın sözleri Mehmet Âkif Ersoy, bestesi Osman Zeki Üngör'e aittir.

Mehmet Âkif Ersoy

Osman Zeki Üngör

9

Şiirin bestelenmesi için 1924 yılında açılan yarışmada Ali Rifat Çağatay'ın bestesi birinci olmuştur. Marş altı yıl kadar bu beste ile söylenmiştir. Ancak Osman Zeki Üngör'ün 9 Eylül 1922'de Türk Süvarileri'nin İzmir'e girişinde atların çıkardığı nal seslerini hayalinde canlandırarak bestelediği ezgi çok beğeni toplayınca Atatürk'ünde isteği üzerine 1930 yılından itibaren Millî Marşı'mız yeni ezgisiyle günümüze ulaşmıştır.

Mehmet Âkif Ersoy Kimdir? (1873- 1936)

İstanbul'da doğmuştur. Şiirlerinde sürekli millî konuları ve toplumsal gerçekleri dile getirmiştir. Mustafa Kemal önderliğindeki Türk kurtuluş hareketini desteklemiş, daha sonra Burdur milletvekili olarak TBMM'ye girmiştir. Ardından Mısır Üniversitesinde Türkçe müderrisliği yapan Mehmet Âkif, şiirlerini "Safahat" adlı kitapta toplamış, ancak İstiklâl Marşı benim değil milletimindir diyerek onu Safahat'a almamıştır.

Osman Zeki Üngör Kimdir? (1880- 1958)

İstanbul'da doğmuştur. Mızıkai Hümayunu bitirdikten sonra İstanbul Erkek Muallim Mektebi ve Mızıkai Hümayunda öğretmenlik yapmıştır. Besteci, orkestra şefi ve keman virtüözüdür. Önce Saray Orkestrasını, ardından Riyaset-i Cumhuriyet Filarmoni Orkestrasını (bugünkü Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası) yönetmiştir. Daha sonra Atatürk'ün direktifleri ile Musiki Muallim Mektebini kurmuş ve müdürlüğünü yapmıştır. İstiklâl Marşı'ndan başka birçok marş ve okul şarkıları bestelemiştir.

Notlarım

.....
.....
.....
.....
.....
.....

İSTİKLÂL MARŞI^(*)
Söz: Mehmet Âkif Ersoy
Müzik: Osman Zeki Üngör

Orta

1. Kork ma sönmez buşa fak lar da yüzen... al san
2. Çat ma kur ban o la yım çeh re ni ey naz lı hi

cak Sön me den yur du mun üs tün de tü ten en son o cak O
lâl Kah ra man ır ki ma bir gül Ne bu şiddet bu ce lâl Sa

benim mil le ti min yıl "dı zi dir par la ya cak O be
na ol maz dö kü len kan la rı mız son ra he lâl Hak ki

nim dir o be nim mil le ti min dir an cak
dir Hak kâ ta pan mil le ti min is tik lâl

(*) İstiklâl Marşı'nın birinci sözünü söylerken virgül (,) , ikinci sözünü söylerken ise yıldız (*) işaretinin bulunduğu yerlerde nefes alınız.

10

Notlarım

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

1. ETKİNLİK: İstiklâl Marşı'mızın ilk iki dördlüğünü aşaya yazalım, sınıfta şiir olarak okuyalım. Okuduğumuz şiirden ne anladığımızı arkadaşlarımızla paylaşalım.

2. ETKİNLİK: İstiklâl Marşına nasıl saygı göstermeliyiz? Açıklayalım.

11

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinize İstiklâl Marşı'nın anlamına ilişkin sorular sorarak, öğrendiklerini ve önceki bilgilerini değerlendiriniz. Öğrencilerinizin İstikâl Marşı'nı seslendirirken göstermiş oldukları davranışları gözlemleyiniz ve doğru davranışlar sergilemeleri konusunda teşvik ediniz.

Öğrencilerinizi derse katılımları ve etkinliklere vermiş oldukları cevaplar bakımından da değerlendirebilirsiniz.

Notlarım

Öğrenme Alanı: B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

İlgili Kazanım: B.4. Konuşmalarında uzun ve kısa süreli heceleri ayırt eder.

Uyarı: Bu kazanımda kelimeleri ritimlendirme çalışmalarını üzerinde durulmalıdır.

Ara Disiplinlerle İlişkilendirme: Uygun dinleme ve konuşma becerileri geliştirir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi "Dinleme" öğrenme alanı: Dinlerken vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat eder.

Uyarı: Ritim kümelerindeki vuruşların süreleri; dörtlük, sekizlik, on altılık nota ve dörtlük sus değerleri ile sınırlandırılmalıdır. Verilecek on altılık süre değerlerinin diziliminin, bir vuruş içerisinde en fazla iki tane olmasına da dikkat edilmelidir. Ayrıca bu süreler bilgi aktarma şeklinde değil sezgisel olarak verilmelidir.

Süre: 40 + 40

Araç ve Gereç: Mandalina, portakal, muz elma resimleri olan kartlar, "Pazarda Neler Var?" şarkısı ve "Kırmızı Balık" tekerlemesinin notaları

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

B.4. KONUŞMALARINDA UZUN VE KISA SÜRELİ HECELERİ AYIRT EDER.

1. ETKİNLİK

Uzun ve kısa süreli sesler arasındaki farkı algılatmak için öğrencilerinizle değişik oyunlar oynayabilirsiniz. Bu ses oyunları, zıt kavramlar yoluyla iki sesin uzunluğunu karşılaştırmaya dayanır. Bunun yanı sıra farklı ses kaynaklarından çıkan uzun ve kısa süreli sesleri taklit etmeleri için canlandırmalar yaptırılabilir. Hayvan seslerini (horozun uzun uzun ötüşü, köpek havlaması, kedi miyavlaması) ev aletlerinin seslerini (uzun ses için elektrik süpürgesi, saç kurutma makinesi; kısa ses için saat tik sesi, çekiçle tamirat sesi vb.), taşıt seslerini (kısa korna – uzun korna, uzun tren düdüğü, vapur düdüğü) taklit ettirerek seslerin uzunluk ve kısalıklarını fark etmelerini sağlayabilirsiniz.

Bu etkinlikler esnasında öğrencilerinizin yaptığı taklitleri gözlemleyerek uzun ve kısa süreli sesleri fark edip etmediklerini anlayabilirsiniz.

2. ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik)

Dersten önce üzerlerinde mandalina, portakal, elma, muz resimleri olan kartlar hazırlayınız. Öğrencilerinize en sevdikleri meyvelerin isimlerini sorarak derse giriş yapınız. Söyledikleri meyve isimlerini tahtaya yazınız ve bu meyve isimlerinin hecelerini elinizle ritmik vurarak

2- UZUN HECE - KISA HECE

1. ETKİNLİK: Aşağıdaki şarkıyı birlikte seslendirelim.

PAZARDA NELER VAR? Anonim

Kış gelince pazarda,
Bil bakalım neler var?
Türlü türlü sebzeler,
Çok yararlı meyveler var.
Portakal var, elma var.
Mandalina var, muz var.
Kış gelince pazarda,
Bil bakalım neler var?

PAZARDA NELER VAR? Anonim

Orta

Kış ge lin ce pa zar da Bil ba ka lim ne ler var

Tür lü tür lü seb ze ler Çok ya rar lı mey ve ler var

Por ta kal var el ma var Man da li na var muz var

Kış ge lin ce pa zar da Bil ba ka lim ne ler var

2. ETKİNLİK

Günlük konuşmalarımızda kullandığımız kelimelerde uzun ve kısa süreli heceler vardır. Bu hecelere okunuş sürelerine göre uzun süreli veya kısa süreli heceler denir. Sonu sesli harf ile biten hecelere **kısa süreli heceler**, sonu sessiz harf ile biten hecelere **uzun süreli heceler** deriz. Kısa süreli heceleri göstermek için nokta (.) işareti, uzun süreli heceleri göstermek için kısa çizgi (-) işareti kullanılır.

Örnek: Si - vas   Bo - lu   Ya - vuz   Ay - lin

A. Aşağıdaki boşluğa ismimizi ve yaşadığımız yerin adını yazarak hecelere ayıralım. Uzun heceleri kısa çizgi (-) işareti ile kısa heceleri nokta (.) işareti ile gösterelim.

B. Konuşmalardaki uzun ve kısa süreli heceleri bulalım. Sözlerin altında verilen kutucuklarda uzun süreli heceleri kısa çizgi (-), kısa süreli heceleri nokta (.) ile gösterelim.

Ayşe: Gü nay dın, na sıl sı nız?

Ali: Te şek kür e de rim, i yi yim.

14

3. ETKİNLİK

A. "Pazarda neler var?" adlı şarkının sözlerindeki uzun ve kısa süreli heceleri bulalım. Sözlerin altında verilen kutucuklara uzun süreli heceler için çizgi (-), kısa süreli heceler için nokta (.) işareti koyalım.

PAZARDA NELER VAR?

Anonim

Kış ge lin ce pa zar da,

Bil ba ka lim ne ler var?

Tür lü tür lü seb ze ler,

Çok ya rar lı mey ve ler var

Por ta kal var, el ma var.

Man da li na var, muz var.

Kış ge lin ce pa zar da,

Bil ba ka lim ne ler var?

15

söyleyiniz. Daha sonra öğrencilerinizden bunu sizin yaptığınız şekilde tekrarlamalarını isteyiniz.

Önceden hazırlamış olduğunuz kartları bütün öğrencilerinizin görebileceği şekilde tahtaya yerleştiriniz. Onlardan kartlarda gördükleri meyvelerin isimlerini söylemelerini isteyiniz. Daha sonra meyvelerin isimlerini ritmik şekilde vurarak söyleyiniz. Öğrencilerinizden de resmini gösterdiğiniz meyvenin adını ritmik vurarak söylemelerini isteyiniz.

Mandalina

Portakal

Elma

Muz

Öğrencilerinizi gruplara ayırınız. Her bir gruba hangi meyvenin resmini gösterirseniz gruptan o meyvenin ismini ritmik şekilde vurarak söylemelerini isteyiniz. Tüm gruplar etkinliği gerçekleştirinceye kadar çalışmaya devam ediniz. Çalışmanın dinamik geçmesi için şaşırtmalar yapabilir, tekrarları arttırabilirsiniz.

Öğrencilerinizden ritim çalgısı olarak kullanabilecekleri farklı nesnelere ya da bedenlerini kullanarak meyve isimlerini ritmik olarak hecelemlerini isteyebilirsiniz. Örneğin, bedeni kullanırken;

Man-da-li-na Her hece için dizlere hafifçe vurulur.

Por-ta-kal Her hece için elle ritim tutulur.

El-ma Her hece için parmak şaklatılır.

Muz Sıraya hafifçe vurulur.

"Pazarda Neler Var?" adlı şarkının sözlerini tahtaya yazınız. Şarkının içinde geçen meyve isimlerinden oluşan küçük bir tekerleme oluşturunuz ve vuruşlarını yaparak bu tekerlemeyi öğrencilerinize söyletiniz. Daha sonra şarkıyı öğrencilerinize öğretiniz.

Örnek tekerleme (Ezgisiz)

Mandalina muz,

Mandalina muz,

Elma portakal,

Mandalina muz.

Tekerlemenin vuruşları

PAZARDA NELER VAR?

Anonim

Kış gelince pazarda

Bil bakalım neler var?

Türlü türlü sebzeler,

Çok yararlı meyveler var.

Portakal var, elma var.

Mandalina var, muz var.

Kış gelince pazarda

Bil bakalım neler var?

Şarkı Öğretimi:

- "Pazarda Neler Var?" isimli şarkıyı CD'den öğrencilerinize dinletiniz.

- Tahtada yazılı olan sözleri elinizle takip ederek şarkıyı seslendiriniz ve çocuklara tekrar ettiriniz. "Portakal var, elma var. Mandalina var, muz var." sözlerine gelindiğinde tahtadaki resimleri göstererek hatırlatmalarda bulunabilirsiniz. Birinci sınıfta kullanılan hafıza oyunu ile de şarkıyı öğretebilirsiniz. Her tekrarda tahtada yazılı birkaç sözcüğü silerek şarkıyı öğretiniz. Sildiğiniz sözcükler yerine tahtaya bu sözcükleri hatırlatacak şekiller çizebilirsiniz. Sonunda sadece hatırlama şekilleri kaldığında şarkı öğrenilmiş olur.

3. ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik)

Öğrencilerinizden yaşadıkları yerleri ve kendi isimlerini yazarak hecelere ayırmalarını isteyiniz. Onlara günlük konuşmalarımızda uzun ve kısa süreli hecelerin olduğunu ve bunların okunuş sürelerine göre uzun veya kısa süreli olarak belirlendiğini açıklayınız. Sonu ünlü ile biten hecelerin kısa, sonu ünsüz ile biten hecelerin uzun süreli heceler olduğunu belirtiniz. Kısa süreli heceleri göstermek için nokta (.) işareti, uzun süreli heceleri göstermek için kısa çizgi (-) işareti kullanıldığını açıklayınız.

a) Sınıfınızdaki öğrencilerin isimleri ile bir çalışma yapınız. Her öğrenciden kendi ismini uzun ve kısa süreli hece işaretleri ile göstermesini isteyiniz.

Du - ru   Mus-ta-fa   Naz-lı Han-dan
(.) (.)   (-) (.) (.)   (-) (.) (-) (-)
Ya- se- min   Ü-mit
(.) (.) (-)   (.) (-)

b) Öğrencilerinize şehir isimleri ile yukarıdaki çalışmaya benzer çalışmalar yaptırabilirsiniz.

An-ka-ra   De-niz-li   Ay- dın Van Kon-ya
(-) (.) (.) (.) (-) (.) (-) (-) (-) (-) (-) (-)
Ma-ni-sa   İs-tan-bul
(.) (.) (.) (-) (-) (-)

Farklı söz grupları, tekerlemeler ve günlük konuşmalardan yola çıkarak benzer çalışmalar yaptırabilirsiniz. Öğrenci Çalışma Kitabı'ndaki ilgili çalışmayı öğrencilerinize yaptırınız.

4. ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik)

Öğrencilerinize "Kırmızı Balık" ve "Pazarda Neler Var?" isimli şarkıları öğretiniz. Onlardan şarkı sözlerindeki kısa ve uzun süreli heceleri bulmalarını, buldukları

B. "Kırmızı Balık" adlı şarkının sözlerindeki uzun ve kısa süreli heceleri bulalım. Sözlerin altında verilen kutucuklarda uzun süreli heceler için çizgi (-), kısa süreli heceler için nokta (.) işareti koyalım.

KIRMIZI BALIK

Tekerleme

Kır mı zı ba lık göl de.
□ □ □ □ □ □ □ □

Kıv rı la kıv rı la yü zü yor.
□ □ □ □ □ □ □ □

Kır mı zı ba lık kaç kaç!
□ □ □ □ □ □ □ □

Ba lık çı Ha san ge li yor.
□ □ □ □ □ □ □ □

Ol ta sı nı a tı yor.
□ □ □ □ □ □ □ □

Kır mı zı ba lık göl de.
□ □ □ □ □ □ □ □

Sa kın ye mi ye me.
□ □ □ □ □ □ □ □

Kır mı zı ba lık kaç kaç!
□ □ □ □ □ □ □ □

bu heceleri nokta ve kısa çizgi işaretleri ile belirlemelerini isteyiniz.

Aşağıda verilen şarkı sözlerinin uzun ve kısa süreli heceleri belirlenmiştir.

KIRMIZI BALIK

Tekerleme

Kır mı zı ba lık göl de
(-) (.) (.) (.) (-) (-) (-) (-)
Kıv rı la kıv rı la yü zü yor
(-) (.) (.) (-) (.) (.) (.) (.) (-)
Kır mı zı ba lık kaç kaç
(-) (.) (.) (.) (-) (-) (-) (-)
Ba lık çı Ha san ge li yor
(.) (-) (.) (.) (-) (.) (.) (-)
Ol ta sı nı a tı yor
(-) (.) (.) (.) (.) (-) (-)
Kır mı zı ba lık göl de
(-) (.) (.) (.) (-) (-) (-)
Sa kın ye mi ye me
(.) (-) (.) (.) (.) (-)
Kır mı zı ba lık kaç kaç
(-) (.) (.) (.) (-) (-) (-)

KIRMIZI BALIK

Çabuk Tekerleme

Kır mı zı ba lık göl de Kiv rı la kiv rı la

yü zü yor Kır mı zı ba lık kaç kaç

Ba lık çı Ha san ge li yor Ol ta sı nı

a tı yor Kır mı zı ba lık göl de

Sa kın ye mi ye me Kır mı zı ba lık kaç kaç

17

PAZARDA NELER VAR?**Söz ve Müzik:** Anonim

Kış ge lin ce pa zar da
 (-) (.) (-) (.) (-) (.) (.)

Bil ba ka lım ne ler var?
 (-) (.) (.) (-) (.) (-) (-)

Tür lü tür lü seb ze ler,
 (-) (.) (-) (.) (-) (.) (-)

Çok ya rar lı mey ve ler var
 (-) (.) (-) (.) (-) (.) (-) (-)

Por ta kal var, el ma var.
 (-) (.) (-) (-) (.) (.) (-)

Man da li na var, muz var.
 (-) (.) (.) (.) (-) (-) (-)

Kış ge lin ce pa zar da
 (-) (.) (-) (.) (-) (.) (.)

Bil ba ka lım ne ler var?
 (-) (.) (.) (-) (.) (-) (-)

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin dersin işlenişi sırasında göstermiş oldukları performanslarını aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz. Bu ölçütler örnek olarak verilmiştir. Ölçütleri boş olarak verilen şablona yazarak form haline getirebilirsiniz. Kazanımlara uygun olması koşuluyla ders işleyiş şeklinize uygun farklı ölçütler kullanabilirsiniz.

ÖLÇÜTLER	3	2	1
1. Kısa ve uzun süreli heceleri doğru şekilde ayırt etti.			
2. Uzun ve kısa sesleri doğru şekilde ayırt etti.			
3. Grup çalışmalarına aktif olarak katıldı.			
4. Grup arkadaşlarıyla uyumlu şekilde çalıştı.			
5. Şarkının seslendirilmesi sırasında ritmik vuruşları doğru şekilde yaptı.			
6. Sınıf içinde yapılan çalışmalara aktif olarak katıldı.			

Notlarım

Öğrenme Alanı: B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

İlgili Kazanım: B.5. Duyduğu ince ve kalın sesleri ayırt eder.

Süre: 4x40'

Araç ve Gereç: Dergi, gazete vb. yerlerden kesilmiş ev aletleri, taşıt ve hayvan resimleri, her grup için büyükçe bir karton, öğrencilerinizin renk geçişlerini zorlanmadan ayırt edebilecekleri bir resim (posta kartı, tablo vb.)

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

B.5. DUYDUĞU İNCE VE KALIN SESLERİ AYIRT EDER.

1. ETKİNLİK

Beden perküsyonunu kullanarak ince ve kalın sesi ayırt etme çalışmaları yapabilirsiniz. Parmak şıklatma sesi ile dize vurma sesini karşılaştırınız; parmak şıklatma sesinin ince, dize vurma sesinin kalın olduğu fikrine birlikte ulaşınız (Parmakları şıklatırken eliniz yukarıda olmalı). Daha sonra parmak şıklatma, el çırpma ve dize vurma seslerini karşılaştırarak tartışınız. Parmak şıklatma sesinin ince, el çırpma sesinin biraz daha kalın, dize vurma sesinin ise kalın olduğu sonucuna vardıldıktan sonra tüm öğrencilerinizin, öğrendiklerini hep birlikte uygulamalarını sağlayınız. Komutunuzla birlikte öğrencilerinizin doğru hareketi yapmalarını isteyiniz (Parmak şıklatma, el çırpma, dize vurma). Sınıfın tamamı etkinliği gerçekleştirdikten sonra ince ve kalın sesleri bir çalgıyla seslendirerek öğrencilerinizin ayırt etmesini sağlayınız.

2. ETKİNLİK

Kolaj (Kes-yapıştır) Çalışması

Araç ve Gereçler: Dergi, gazete vb. yayınlardan kesilmiş ev aletleri, taşıt ve hayvan resimleri, her grup için büyükçe bir karton.

Bu etkinliği gerçekleştirmeden önce sınıfta gruplar oluşturunuz. Oluşturduğunuz gruplardan dergi, gazete vb. yerlerden ev aletleri, farklı araçlar ve hayvan resimleri bulmalarını ve buldukları resimleri keserek sınıfa getirmelerini söyleyiniz. Öğrencilerinizden getirdikleri resimleri grup çalışması yaparak kartona yapıştırmalarını isteyiniz. Daha sonra gruplardan, kendi içlerinde tartışarak resimlerde yer alan ev aletleri, araç ve hayvan seslerinin içinden ince veya

3- İNCE SES - KALIN SES

1. ETKİNLİK

A. Şekilleri soldan sağa doğru takip edelim. Üçgen şekli gördüğümüzde ince, yıldız şeklinde ise kalın sesler çıkaralım. İnce ses çıkardığımız şekilleri sarıya, kalın ses çıkardığımız sesleri ise maviye boyayalım.

B. Gözlerimizi kapatalım. Parmağımızı rastgele şekillerin üstüne koyalım. Gözlerimizi açtığımızda hangi şekle dokunuyorsak ona uygun ses çıkaralım.

18

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki resimleri inceleyelim. Resimlerde gördüğümüz nesne ve canlı seslerini taklit edelim. İnce sese sahip olduğunu düşündüğümüz nesne ve canlılara ait resimlerin etrafını sarıya, kalın sese sahip olanların resimlerinin etrafını ise maviye boyayalım.

19

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki şarkıyı birlikte seslendirelim.

YAŞASIN OKULUMUZ

Alman Ezgisi
Söz: Ahmet Muhtar Ataman

Daha dün annemizin
Kollarında yaşarken,
Çiçekli bahçemizin
Yollarında koşarken

Şimdi okullu olduk,
Sınıfları doldurduk.
Sevinçliyiz hepimiz,
Yaşasın okulumuz.

kalın sesli olanları tespit etmelerini ve resimlerin altlarına bu tespitlerini yazmalarını isteyiniz. Yapılan çalışmaları sınıf panosuna asarak sergileyiniz.

3. ETKİNLİK

Tablo Seslendirme: Öğrencilerinize renk geçişlerini zorlanmadan ayırt edebilecekleri bir resim (posta kartı, tablo vb.) gösteriniz. Onlarla gösterdiğiniz resim hakkında konuşunuz (“Resimde ne anlatılmış? Neler var? Daha çok hangi renkler kullanılmış?” vb.). Resimde açık tonlardaki renkleri ince tınlı, koyu tonlardaki renkleri kalın tınlı ses veren çalgılarla çalmayı denemelerini isteyiniz. Eğer hiçbir çalgı mevcut değilse sınıfta ses elde edebilecekleri farklı materyalleri, kendi ürettikleri ritim çalgılarını veya bedenlerini kullanmalarını da isteyebilirsiniz (İnce sesler için marakas, kalın sesler için davul; yada ince sesler için parmak şaklatılması, kalın sesler için ise dize vurulması gibi). Yaptıkları denemeleri öğrencilerinizin sınıfta sunmalarına izin veriniz.

4. ETKİNLİK

El işaretleri ile seslerin kalınlığını ve inceliğini sezdirme çalışması yapabilirsiniz.

Çalışmaya başlarken elinizi aşağıya indirdiğinizde kalın ses çıkarmalarını, yukarıya kaldırdığınızda ise ince ses çıkarmalarını isteyiniz. Elinizin bulunduğu yüksekliğe dikkat ediniz.

Öğrencilerinizden daha kalın veya daha ince sesleri ifade etmelerini istediğinizde elinizin duruşu onları yanıltmamalıdır. Etkinlik pekişinceye kadar çalışmaya devam ediniz.

Yaşasın Okulumuz şarkısını seslendiriniz. Şarkıyı seslendirirken kalından inceye, inceden kalına doğru olan ses geçişlerini el duruşlarınızla göstererek öğrencilerinize hissettiriniz. Yine elinizle gösterdiğiniz ses yerlerini net şekilde belirterek el duruşunuzun öğrencilerinizi yanıltmamasına dikkat ediniz. Daha sonra şarkıyı öğrencilerinize tekrar yoluyla öğretiniz. Şarkıyı söylerken el duruşlarınızı mutlaka kullanınız. Öğrencilerinizden şarkıyı söylerken sizinle birlikte el duruşlarını yapmalarını isteyiniz. Öğrencilerinizin şarkıyı seslendirirken ince ve kalın seslerde doğru el duruşlarını yapıp yapmadıklarını gözlemleyiniz. Tüm sınıf etkinliği gerçekleştirinceye kadar çalışmaya devam ediniz.

(Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik)

YAŞASIN OKULUMUZ

Alman Ezgisi

Söz: Ahmet Muhtar Ataman

Daha dün annemizin,
Kollarında yaşarken.
Çiçekli bahçemizin,
Yollarında koşarken.
Şimdi okullu olduk,
Sınıfları doldurduk.
Sevinçliyiz hepimiz,
Yaşasın okulumuz.

5. ETKİNLİK

Öğrencilerinize ince ve kalın sesleri rahatlıkla ayırt edebileceği enstrüman sesleri veya tek enstrüman ile seslendirilen eserler dinletiniz (ince sesler için keman, kalın sesler için viyolonsel; ince sesler için zurna, kalın sesler için mey; ince sesler için darbuka, kalın sesler için davul gibi). Eserleri tüm öğrencilerinize dinleterek ince sesler için parmaklarını şıtlatmalarını, kalın sesler için dizlerine vurmalarını isteyiniz.

Not: Öğrenci Çalışma Kitabı'nın 18. ve 19. sayfalarındaki 1 ve 2. etkinlikleri sınıfta öğrencilerinizle birlikte gerçekleştiriniz.

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME-SÖYLEME-ÇALMA

İlgili Kazanım: A.2. Vücudunu ritim çalgısı gibi kullanır.

Uyarı: Burada “vücut perküsyonu” üzerinde durulmalıdır.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Hayat Bilgisi dersi, “Okul Heyecanım” teması; Vücudun bölümlerini tanıyarak kendisinin ve arkadaşının vücudunun değerli olduğunu kabul eder.

İlgili Kazanım: A.4. Öğrendiği müziğe yarattığı basit ritim çalgılarıyla eşlik eder.

Uyarı: Eşlik için, en küçük değer olarak dörtlük nota ve dörtlük sus süreleri kullanılmalıdır.

A.2. → A.4.

Öğrenme Alanı: B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

İlgili Kazanım: B.1. Doğada duyduğu sesleri, gürlük özelliklerine göre farklı ses kaynakları kullanarak canlandırır.

Uyarı: Bu kazanımda kullanılacak materyallerde (kâğıt, kaşık, pet şişe vb.) “kuvvetli- hafif ses” gürlük özelliği üzerinde durulmalıdır.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Dinleme” öğrenme alanı: Duyduğu sesleri ayırt eder.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Görsel Okuma ve Görsel Sunu” öğrenme alanı: Doğayı izler ve doğadaki değişimleri fark eder.

Öğrenme Alanı: C. MÜZİKSEL YARATICILIK

İlgili Kazanım: C.1. Dinlediği öyküdeki olayları farklı materyaller kullanarak canlandırır.

Uyarı: Öyküyü canlandırırken öğrencinin sesini ve çalgısını kullanabilmesini sağlayan etkinliklere yer verilmelidir.

Ders İçi İlişkilendirme: “Doğada duyduğu sesleri gürlük özelliklerine göre farklı ses kaynakları kullanarak canlandırır.” ve “Vücudunu bir ritim çalgısı gibi kullanır.” kazanımlarıyla ilişkilendirilmelidir.

Süre: 12x40’

Araç ve Gereç: Basit araç gereçlerle yapılmış ritim çalgıları (Yapılışları ve gereken malzemeler etkinlik içerisinde belirtilmiştir.), “Şimşek” şarkısının notası

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

A.2. VÜCUDUNU RİTİM ÇALGISI GİBİ KULLANIR.

Birinci sınıfta kişinin en yakınındaki seslerin kaynağının kendi bedeni olduğunu ve bu sesleri baş, el ve ayak sesleri ile elde ettiğini öğrenmiştik. Bedenin bir ritim çalgısı olarak kullanılması “beden perküsyonu” olarak adlandırılmaktadır. Çocukların müzikte, ses kadar önemli olan “ritim” ögesini doğru şekilde kavrayabilmeleri için ritim çalışmalarını bedenlerini kullanarak yapmaları, ritim duygularının gelişmesine yardımcı olacaktır. Bununla birlikte bedeni ritim çalgısı gibi kullanmanın, bedenin tamamını dengeli bir biçimde kullanmaya ve bedenin hareket yatkınlığının bütün olarak gelişmesine yararlı olacağı düşünülmektedir.

Öğrencilerinize bir önceki yıl bu konu ile ilgili öğrendikleri bir hikâyeyi veya tekerlemeyi anımsatarak ve öğrendikleri şarkıları tekrar ettirerek derse giriş yapabilirsiniz.

1. ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik - 1. çalışma)

Her iki elinizle dizlerinize 4 kere vurunuz. Öğrencilerinizin aynı hareketi tekrar etmelerini isteyiniz. Daha

4- DOĞADAKİ GÜRLÜK ÖZELLİKLERİ VE RİTİM

Doğa olayları sonucunda farklı gürlüklerde sesler oluşur. Örneğin, şimşek çakması sonucunda oluşan gök gürlemesi kuvvetli gürlükte, daha sonra yağan yağmur sesi ise hafif gürlükte ses oluşturur. Bu sesler düzenli ritmik sesler değildir.

1. ETKİNLİK: Aşağıda farklı renklerde, farklı dizlerle verilmiş olan üçgenlerden soldan sağa başlamak üzere rengi kırmızı olanlarda el çırpalım, mavi olanlarda ellerimizi göğsümüze vuralım, yeşil olanlarda dizlerimize vuralım, mor olanlarda ise parmaklarımızı şıklatalım. Bu işlemi düzenli ritmik ses elde edinceye kadar tekrarlayalım.

22

sonra sırayla 4 kere elinizi çırparak, parmak şaklatarak ve hafifçe göğsünüze vurarak ritim tutunuz ve öğrencilerinizden bunu tekrarlamalarını isteyiniz.

Örneğin;

2 kere el çırp, 2 kere parmak şıktat.

2 kere el çırp, 2 kere parmak şıktat, 2 kere göğsüne vur vb.

Öğrencilerinizi küçük gruplara ayırınız. İşaret ettiğiniz gruptan hareketlerinizi tekrar etmelerini isteyiniz. Gösterdiğiniz hareketleri birlikte yapınız. Grupların yapacağı hareketler birbirinden farklı olursa çocukların sıkılmasını önlemiş olursunuz ve ayrıca sizin vereceğiniz örneğe odaklanmalarını da sağlayabilirsiniz. Örneğin, bir grup el çırpıp parmak şıktatırken başka bir gruptan dizlerine vurduktan sonra el çırpmalarını isteyebilirsiniz. Basitten karmaşığa doğru bir sıralama yaparak etkinliği gerçekleştiriniz. Tüm sınıfın etkinliğe katılmasını sağlarsınız.

Her gruptan ortak ritim hareketleri oluşturmalarını isteyiniz ve sınıfın uygun bir alanına çıkarak grupça oluşturdukları bu ritim hareketlerini sergilemelerini sağlayınız. Bu şekilde çocukların kendi yaratıcılıklarını sergilemelerine ve grup çalışması ile meydana getirdikleri çalışmayı sınıfta sunmalarına da imkân vermiş olursunuz. Yine aynı etkinliğin devamında bir grubun yaptığı ritim hareketlerini sınıftaki diğer grupların da yapmasını isteyerek etkinliği pekiştirebilirsiniz.

NOT: Öğrenci Çalışma Kitabı'ndaki 1. çalışmayı sınıfta öğrencilerinizle birlikte gerçekleştirebilirsiniz.

2. ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik - 2. çalışma)

Öğrencilerinizin motivasyonunu sağlamak için onlarla saatler hakkında konuşunuz (nasıl ses çıkardıkları, nelerden yapıldıkları, saat çeşitleri vb.). Onlardan saat sesi taklidi yapmalarını isteyiniz. Ağızları ile yaptıkları taklidi bir de bedenlerini kullanarak yapmalarını söyleyiniz. Öğrencilerinizin yaratıcılıklarını istedikleri gibi kullanmalarına ve serbest çalışmalarına izin veriniz. Öğrencileriniz taklitleri yaparken siz öğrencilerinizi etkinliğe hazırlamak için yönlendiriniz. Örneğin, saat taklidi yaptırdıktan sonra şimdi bozuk saat taklidi yapalım gibi yönlendirmeler yapabilirsiniz. Onlar bu taklitleri yaparken siz de onlara katılınız ve sizden fikir almalarına imkân sağlayınız.

Aşağıdaki kısa öyküyü önce beden perküsyonu kullanmadan anlatınız.

➔ Aşağıdaki öyküyü okuyalım.

ESKİ SAAT

Çok eski bir saat varmış. Bu saat hep tak, tak, tak, tak diye çalışmış.

Bir gün bu eski saat bozulmaya başlamış, ta-ka, ta-ka, ta-ka, ta-ka diye sesler çıkarmış.

Bir de üstüne üstlük bir yay fırlamaz mı içinden...

Bu defa da ta-ka, ti-ki, ta-ka, ti-ki diye duyulmuş sesler derinden.

Saatçi gelmiş onarmış, eski saat tak, tak, tak, tak diye çalışmaya yine başlamış.

(Yukarıdaki öykü beden perküsyonu eğitimcisi Tugay Başevin "Çocuğun Kalbi" öyküsünden esinlenerek düzenlenmiştir.)

23

2. ETKİNLİK: Fotoğrafları inceleyelim ve aşağıdaki yönergeleri uygulayalım. "Eski Saat" öyküsünü verilen yönergeleri uygulayarak canlandıralım.

Tak

Bir elle göğüs bölgesine vurunuz. Her "tak" bir vuruş olacak şekilde yavaşça, saatin vuruş sesini taklit ediniz.

Ta-ka

İki elle, sırayla göğsünüze vurunuz. Vuruşların ritmik olmasına dikkat ediniz.

24

Ti- ki
İki elle, sırayla dizlere vurunuz.

Ta- ka Ti- ki
İki elle, sırayla önce göğse sonra da dizlere vurunuz. Yayı çıkmış saati taklit ediniz. Vuruşların ritmik olmasına dikkat ediniz.

25

ESKİ SAAT

Çok eski bir saat varmış. Bu saat hep tak, tak, tak, tak diye çalışmış.

Bir gün bu eski saat bozulmaya başlamış, ta-ka, ta-ka, ta-ka, ta-ka diye sesler çıkarmış.

Bir de üstüne üstlük bir yay fırlamaz mı içinden...

Bu defa da ta-ka, ti- ki, ta-ka, ti- ki diye duyulmuş sesler derinden.

Saatçi gelmiş onarmış, eski saat tak, tak, tak, tak diye çalışmaya yine başlamış.

Anlatılan öyküde bahsedilen saatin çalışırken bozulmaya başladığında ve içinden yay fırladığında nasıl sesler çıkardığını öğrencilerinize sorunuz. Onlardan anlattığınız öyküde geçen saat seslerini bedenlerini kullanarak diledikleri şekilde canlandırmalarını isteyiniz. Bedenlerini nasıl kullanabilecekleri hakkında fikir vermek için öğrencilerinize daha önceden yapmış oldukları taklitleri hatırlatınız. Öyküyü tekrar yavaşça okuyunuz ve siz öyküyü okurken öğrencilerinizden kendi oluşturdukları canlandırmaları yapmalarını isteyiniz. Öğrencileriniz canlandırmaları yaparken onları gözlemleyiniz. Daha

sonra öyküde kullanacağınız esas beden vuruşlarına geçiş yapınız.

(Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik)

Yan sütunda, öyküde kullanılan beden vuruşlarına dair açıklamalar ritim çizgisi üzerinde verilmiştir. Bu vuruş biçimlerini birlikte çalışınız. Öyküyü tekrar okuyunuz ve öyküde bahsedilen saatin seslerini bu vuruşlara göre birlikte canlandırınız. Etkinlik pekişinceye kadar çalışmaya devam ediniz. Vuruşları yapamayan öğrencilerinizle birlikte vuruşları yapınız, bu konuda onları cesaretlendiriniz. Öğrencilerinizi küçük gruplara ayırarak onlardan yaptıkları canlandırmayı sınıfta sergilemelerini isteyiniz.

Tak Bir elle göğüs bölgesine vurulur. Her tak bir vuruş olacak şekilde yavaşça saat vuruşu taklit edilir.

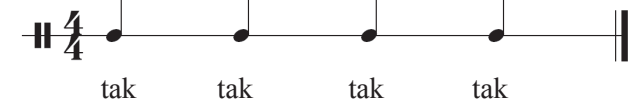
Ta-ka İki elle sırayla göğse vurulur. Bozulmaya başlayan saat taklit edilir. Ancak vuruşlar ritmik olmalıdır.

Ti- ki İki elle sırayla dizlere vurulur.

Ta-ka Ti-ki İki elle sırayla göğse ve iki elle sırayla dizlere vurulur. Yayı çıkmış saat taklit edilir. Yine vuruşlar ritmik olmalıdır.

Öyküdeki vuruşların değerleri aşağıda verilmiştir.

Çok eski bir saat varmış. Bu saat hep

diye çalışmış.

Bir gün bu saat bozulmuş ve

diye sesler çıkarmış.

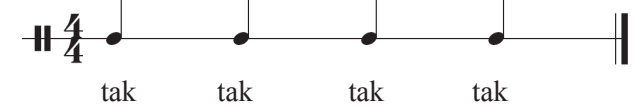
Bir de üstüne üstlük bir yay fırlamaz mı içinden...

Bu defa da

diye duyulmuş sesler derinden.

Saatçi gelmiş onarmış ve eski saat yine

diye çalışmaya başlamış.

(Yukarıdaki öykü beden perküsyonu eğitimcisi Tugay Başar'ın "Çocuğun Kalbi" öyküsünden esinlenerek düzenlenmiştir.)

NOT: Öğrenci Çalışma Kitabı'ndaki 2. çalışmayı sınıfta öğrencilerinizle birlikte gerçekleştirebilirsiniz.

A.4. ÖĞRENDİĞİ MÜZİKLERE YARATTIĞI BASİT RİTİM ÇALGILARIYLA EŞLİK EDER.

ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik)

Bu kazanımı gerçekleştirmeden önce öğrencilerinizden sınıfta yapılmasını düşündüğünüz ritim çalgıları için gereken malzemeleri evden getirmelerini isteyiniz.

Öğrencilerinizden bir önceki yıl yapmış oldukları ritim çalgılarını getirmelerini isteyiniz. Eğer bu çalgıları sınıfınızda muhafaza ediyorsanız onları öğrencilerinize dağıttınız. Daha önce yaptıkları çalgıları tekrar incelemelerini isteyiniz. Birlikte müzik yaparken geçen sene yaptıkları bu çalgıları da kullanabileceklerini söyleyiniz.

Yaptıracağınız çalgıların orijinaleri elinizde mevcut ise bunları öğrencilerinize tanıtip seslerini dinletiniz. Eğer mevcut değilse resimlerini gösteriniz. Sesleri hakkında bilgi veriniz. Çalgılara benzer oyuncakları da temin etmeye çalışabilirsiniz. Seviyeye uygun olarak aşağıda verilen çalgılardan daha farklı çalgılar da yapmalarını sağlayabilirsiniz.

Bazı Basit Araç Gereçlerle Ritim Çalgılarının Yapılışı

- **Boş plastik şişe:** İçine üflediğinizde rüzgâr sesi elde edebilirsiniz. İçine su koyup çalkaladığınızda kürek çekme, yayık yayma, yüzme gibi sesler elde edilebilir. Yine içine pirinç, çakıl, kum, nohut gibi malzemeler koyduğunuzda basit bir marakas elde etmiş olursunuz.

- Davul

Gerekli Malzemeler: Balon, yapıştırıcı bant, yoğurt kabı (konserve kutusu, plastik veya mukavva boru da kullanılabilir).

Yapılışı: Balonun ucu kesilir. Ucu kesilen balon, yoğurt kabının açık olan ağzına geçirilir. Balonun çevresi bantla kaba yapıştırılır.

3. ETKİNLİK: Aşağıda bazı ritim çalgılarının yapıları-na ilişkin açıklamalar verilmiştir. Bu çalgılardan bir tanesini seçerek sınıfta yapalım.

MARAKAS

Gerekli Malzemeler: Boş plastik şişe, kum, çakıl, pirinç, nohut vb. malzemeler.

Yapılışı: Boş plastik şişenin içerisine pirinç, çakıl, kum, nohut gibi malzemeler koyduğumuzda basit bir marakas elde etmiş oluruz. Ayrıca; plastik şişenin içerisine üflediğimizde rüzgâr sesi, su koyup çalkaladığımızda kürek çekme yüzme gibi sesler elde edebiliriz.

DAVUL

Gerekli Malzemeler: Balon, yapıştırıcı bant, yoğurt kabı (Konserve kutusu, plastik veya mukavva boru da kullanılabilir.).

Yapılışı: Balonun ucu kesilir. Ucu kesilen balon, yoğurt kabının açık olan ağzına geçirilir. Balonun çevresi bantla yoğurt kabına yapıştırılır.

26

ZİL

Saplı metal baca kapakları veya tencere kapakları kullanılarak zil sesi elde edilir. Hafifçe birbirine vurularak çalınır.

FARKLI SES DENEMELERİ

Her çeşit atık kâğıt parçasını buruşturarak, yırtarak, patlatarak vb. hareketlerle ses denemeleri yapabilir; bunun için jelatin, naylon gibi materyaller de kullanabilirsiniz.

27

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki şarkının içinde geçen doğa olaylarını, yaptığımız ritim çalgıları ve farklı ses kaynaklarını kullanarak seslendirelim.

ŞİMŞEK

Metin Çelik

Orta

Tral la la lal lal tral la la lal Tral lal lal lal

lal la la lal Çakacak şimşek Gök gürle yecek

Yağacak yağmur Seller akacak Tral la la lal lal

tral la la lal Tral lal lal lal lal lal la

28

- Zil

Yapılışı: Saplı metal baca kapakları, çaydanlık veya tencere kapakları (hafifçe) birbirine vurulur.

Hatırlatma: Her çeşit atık kâğıt parçasını buruşturarak, yırtarak, patlatarak ses denemeleri yapılabilir. Bunun için jelatin, naylon gibi materyaller de kullanılabilir.

(Öğrenci Çalışma Kitabı 4. etkinlik)

Şarkıyı Öğrenme, Ritim Çalgılarını Kullanma ve Farkındalık Geliştirme

Öğrencilerinize şimşek, sel ve yağmur resimleri ile gök gürültüsünü çağrıştıracak resimler temin ediniz ve tüm öğrencilerinizin görebileceği şekilde tahtaya yapıştırınız. Öğrencilerinizi dört gruba ayırınız. Grupları öğrencilerinizin yaptıkları veya kullanacakları materyallere göre oluşturunuz.

Şimşek gurubundan şimşek sesini elde etmek için gazete kâğıtlarını buruşturmalarını; gök gürültüsü gurubundan davullarını, yağmur gurubundan marakaslarını kullanmalarını; sel gurubunda ise yarı dolu su şişesini sallayarak ses çıkarmalarını isteyiniz. Tahtaya astığınız resimleri öğrencilerinize gösteriniz ve hangi resmi gösterirseniz o resme ait sesi, o çalgı grubunun çalmasını isteyiniz. Çalışma pekiştikten sonra iki resmi aynı anda gösterebilir, resimler arasında geçişler yapabilirsiniz. Örneğin, yağmur yağarken şimşek çakabilir, ardından yağmur devam ederken gök gürültüsü canlandırılabilir.

Şarkının Öğretimi

- Şarkıyı CD'den öğrencilerinize dinletebilirsiniz.

- Şarkının sözlerini tahtaya yazınız. Bu sözleri elinizle takip ederek şarkıyı seslendiriniz ve çocuklara tekrar ettiriniz.

ŞİMŞEK

Metin Çelik

A Bölümü

Tral- la-la-lal-lal, tral- la-la-lal.

Tral- lal-lal-lal-lal-la-la-lal

B Bölümü

Çakacak şimşek.

Gök gürleyecek.

Yağacak yağmur.

Seller akacak.

ŞİMŞEK

Metin Çelik

A Bölümü

Tral- la-la-lal-lal, tral- la-la-lal.
Tral- lal-lal-lal-la-la-lal

B bölümü

Çakacak şimşek.

Gök gürleyecek.

Yağacak yağmur.

Seller akacak.

Tral- la-la-lal-lal,
tral- la-la-lal.

Tral- lal-lal-lal-
lal-la-la-lal

29

Şarkıda Toplu Çalma

Şarkının A bölümü eşiksiz söylenir. B bölümüne ritim çalgılarıyla aşağıdaki gibi eşlik edilir.

Şimşek çakıyor. / gazete kâğıdı, ritim çubukları, zil

Gök gürliyor. / davul

Yağmur yağacak. / marakas

Seller akacak. / yarı dolu su şişesi

Şarkının Tral-lal-lal-la... diye başlayan son bölümü söylenirken tüm çalgılar birlikte çalınır.

B.1. DOĞADA DUYDUĞU SESLERİ, GÜRLÜK ÖZELLİKLERİNE GÖRE FARKLI SES KAYNAKLARI KULLANARAK CANLANDIRIR.

ETKİNLİK

Şimşek şarkısını ritim çalgılarını kullanarak öğrencilerinizle birlikte seslendiriniz. Onlardan şimşek şarkısında geçen hava olaylarını söylemelerini isteyiniz. Öğrencilerinize doğada duydukları seslerin kuvvetinin birbirinden farklı olduğunu belirterek şarkıda geçen bu doğa seslerinden hangilerinin kuvvetli hangilerinin daha hafif duyulduğunu sorunuz. Gök gürültüsünün kuvvetli gürültüde olduğunu belirterek davul veya vurarak kuvvetli ses çıkartabilecekleri bir materyalle kuvvetli gürlüğü ifade etmelerini sağlayınız. Gök gürültüsü örneğinden yola çıkarak yağmur sesinin gök gürültüsüne göre daha hafif veya daha kuvvetli duyulup duyulmadığını sorunuz. Yağmur sesini marakaslarla ya da iki elleri ile dizlerine hafifçe vurarak taklit etmelerini isteyiniz. Daha sonra öğrencilerinize hafif yağın bir yağmur canlandırması yapınız. Öğrencilerinizden de yağmurun giderek kuvvetlenmesi ve tekrar hafifleyerek dinmesi taklidini yapmalarını isteyiniz.

Plastik şişelerin içine üflenerek rüzgâr sesi elde edilebileceğini belirtmiştik. Öğrencilerinize, ellerini birbirine sürterek veya plastik şişeye üfleyerek rüzgâr sesi taklidi yaptırınız. Rüzgâr sesinin yağmur ve gök gürültüsüne göre hangi gürültüde olduğunu sorunuz. Doğru cevaba ulaşmak için yağmur, rüzgâr ve gök gürültüsü seslerini taklit ettiriniz. Rüzgârın orta, yağmurun hafif gürültüde olduğu sonucuna birlikte ulaşınız.

Yağmur canlandırmasının benzerini rüzgâr için de yapabilirsiniz (Orta gürültüde başlayan rüzgâr sesi kuvvetlenerek tekrar orta kuvvete döner). Farklı doğa olaylarıyla gürültü çalışmalarını pekiştiriniz.

Öğrenci Çalışma Kitabı'ndaki 3 ve 4. çalışmayı öğrencilerinize yaptırınız.

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki öyküyü okuyalım. Öyküde geçen doğa olaylarını yerleri geldikçe yaptığımız ritim aletleri ve farklı sesler üretebileceğimiz araçlarla canlandıralım.

DURU'NUN BİR GÜNÜ

Duru okuldan gelirken hafif bir rüzgâr esmeye başlamıştı. Rüzgâr bulutları topluyor ve gittikçe hızlanıyordu. Şiddetli esen rüzgâr ağaçlardan, tabelalardan farklı sesler çıkmasına sebep oluyordu. Duru yağmur yağacağını hissetti. Bulutlar çoğaldıkça şimşek çakmaya, gök gürlemeye ve yağmur damlaları düşmeye başladı. İri yağmur taneleri düştükleri yerlerde sesler çıkarıyorlardı. Duru bu sırada evlerine geldi. Annesi onu kapıda kar-

30

şladı. Duru kıyafetlerini değiştirip odasının penceresinden dışarıyı seyretmeye başladı. Dışarıdan, yağmurun ve yoldan geçen arabaların sesleri duyuluyordu. Yağmur gittikçe hızlandı ve bütün şiddeti ile yağmaya başladı.

31

gittikçe hızlandı ve bütün şiddeti ile yağmaya başladı. Yağmur suları yollarda sel gibi akıyordu. Bu durum bir süre devam etti. Sonunda yağmur ve rüzgâr yavaş yavaş hafifleyerek durdu. Artık dışarıda, sadece yoldan geçen araçların sesleri duyuluyordu.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin dersin işlenişi sırasında göstermiş oldukları performansı aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz.

ÖLÇÜTLER	3	2	1
1. Sınıf içinde yapılan çalışma ve etkinliklere aktif olarak katıldı.			
2. Vücut kullanılarak yapılan ritim hareketlerini uygun şekilde gerçekleştirdi.			
3. Öyküleri canlandırırken hareketleri uygun şekilde yaparak doğru sesleri elde etti.			
4. Ritim çalgısını doğru şekilde yaptı.			
5. Ritim çalgısını şarkıya eşlik ederek doğru biçimde kullandı.			
6. Öyküyü canlandırırken farklı ses kaynakları kullandı.			

C.1. DİNLEDİĞİ ÖYKÜDEKİ OLAYLARI FARKLI MATERYALLER KULLANARAK CANLANDIRIR.

ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 5. etkinlik)

Aşağıdaki öyküyü öğrencilerinize okuyunuz. Öyküde geçen doğa olaylarının neler olduğunu sorunuz. Daha sonra öyküyü tekrar okuyarak öğrencilerinizden öyküde geçen doğa olaylarını sırası geldikçe farklı ses kaynakları kullanarak (kendi oluşturdukları ritim aletleri, ses elde edebilecekleri farklı materyaller vb.) canlandırma- larını isteyiniz.

Duru okuldan gelirken hafif bir rüzgâr esmeye başlamıştı. Rüzgâr bulutları topluyor ve gittikçe hızlanıyordu. Şiddetli esen rüzgâr ağaçlardan, tabelalardan farklı sesler çıkmasına sebep oluyordu. Duru yağmur yağacağını hissetti. Bulutlar çoğaldıkça şimşek çakmaya, gök gürlemeye ve yağmur damlaları düşmeye başladı. İri yağmur taneleri düştükleri yerlerde sesler çıkarıyorlardı. Duru bu sırada evlerine geldi. Annesi onu kapıda karşıladı. Duru kıyafetlerini değiştirip odasının penceresinden dışarıyı seyretmeye başladı. Dışarıdan, yağmurun ve yoldan geçen arabaların sesleri duyuluyordu. Yağmur

Notlarım

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME-SÖYLEME-ÇALMA

İlgili Kazanım: A.1. Ses ve nefes çalışmaları yapar.

Uyarı: Ses Çalışmaları “re-la” aralığında ve atlamalı değil, yanaşık seslerle olmalıdır.

İlgili Kazanım: A.3. Öğrendiği müzikleri birlikte seslendirir.

Uyarı: Öğrencilerin şarkıları bağırmandan söylemeleri ve diğer arkadaşlarının seslerini de dinlemeleri gerektiğine dikkat çekilerek uyum içinde olmaları sağlanır.

Ders İçi İlişkilendirme: “Ses ve nefes çalışmaları yapar.” kazanımı ile ilişkilendirilmelidir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi “Konuşma” öğrenme alanı: Grup çalışmalarında duygu ve düşüncelerini paylaşır.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi “Görsel Okuma ve Görsel Sunu” öğrenme alanı: Duygu, düşünce ve izlenimlerini drama, tiyatro, müzikli oyun, kukla vb. yollarla sunar.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Hayat Bilgisi dersi “Okul Heyecanım” teması: Grup çalışmaları sırasında başka gruplarla dayanışma içine girerek kendi grubuna destek sağlar.

Ara Disiplinlerle İlişkilendirme: 15. İş birliğine yönelik tutum geliştirir.

A.1.→A.3.

Öğrenme Alanı: B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

İlgili Kazanım: B.2. Dağarcığındaki müzikleri anlamlarına uygun hız ve gürlükte söyler.

Uyarı: Öğrencilerden eserleri, eserin anlamına uygun hız ve gürlüklerde seslendirmelerine dikkat etmeleri istenir. Örneğin; bir ninniyi yavaş ve hafif bir sesle, marşı ise daha dinamik ve coşkulu söylemeleri gibi.

B.1. → B.2.

Öğrenme Alanı: D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

İlgili Kazanım: D.1. Ortama uygun müzik dinleme ve yapma kurallarını uygular.

Uyarı: Yüksek sesin rahatsız edici özellikleri vurgulanmalıdır.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Dinleme” öğrenme alanı: Görgü kurallarına uygun dinler.

Ara Disiplinlerle İlişkilendirme: Rehberlik ve Psikoloji Danışma: 3. Uygun dinleme ve konuşma becerilerini geliştirir.

Süre: 10x40

Araç ve Gereç: Etkinliklerde kullanılan şarkı ve türkülerin olduğu CD

5- MÜZİKLERİ UYGUN HIZ VE GÜRLÜKTE SESLENDİRME

1. ETKİNLİK: “Küçük Kurbağa” şarkısını birlikte seslendirelim.

KÜÇÜK KURBAĞA Aktarma

Orta

Kü çük kur ba ğa kü çük kur ba ğa Kuy ru ğun ne re de

Kuy ru ğum yok kuy ru ğum yok Yü ze rim de re de

KÜÇÜK KURBAĞA Aktarma

Küçük kurba(ğ)a, küçük kurba(ğ)a
Kuyruğun nerede?

Kuyruğum yok, kuyruğum yok,
Yüzerim derede.

2. ETKİNLİK: Resimli hikâyemizi okuyalım. Sınıfta arkadaşlarımızla birlikte canlandıralım.

SUDAN KORKAN KÜÇÜK KURBAĞA

Küçük kurbağa arkadaşları ile oynamayı çok seviyordu. Arkadaşları suya atlıyor, yüzyüyor, neşe ile suyun içinde oynuyordu ama o bir türlü suya girmeye cesaret edemiyordu.

Arkadaşları gittikten sonra su kıyısına geldi, derin bir nefes aldı, nefesini tuttu, tam suya atlayacakken “Uffff!” deyip vazgeçti. Onun bu korkusu anne ve babasını da çok üzüyordu. Küçük kurbağanın bu durumu komşuları su kap-

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Konu ile ilgili Açıklamalar

Sınıfta uygulanacak ses eğitiminde amaç, öğrencilerin ses sağlıklarını koruyarak onların seslerini birlikte şarkı söylemeye elverişli, yumuşak, kaynaşabilen, etkili bir sese erdirmek olmalıdır. Daha sonra koşullar elverdiği oranda sınıfın ses bütünlüğü sağlanarak sınıf bir koro niteliğine kavuşturulmalıdır.

İkinci sınıf düzeyinde nefes ve ses çalışmaları, hareket, oyun ve canlandırmalarla çocuğun ilgisini çekecek biçime sokulabilir. Çiçek koklama, ateş yakma ve ateşi üfleyerek söndürme, lokomotifin gidişi, bir balonun veya topun şişirilmesi ve havasının boşaltılması, yılan gibi tıslama (Burada vurgu “s” harfine yapılmalıdır.), oflaya puflyaya zor bir işin yapılması, çorbaya üfleyerek soğutma gibi canlandırmalarla nefes çalışmaları yapılabilir.

Ses çalışmaları içinse hayvan sesleri (Kuzu: me, me) (İnek: Mo mo, mö mö, mu mu) , doğadaki sesler (rüzgâr sesi vu vu) ve çocuğun çevresinde duyduğu bazı sesler kullanılabilir.

Ses ve nefes bağlantılı çalışmalar için gülme yansımaları kullanabilirsiniz. (Hah-hah- hah, hoh-hoh-hoh, hih-hih-hih, ...) Çalışmalar bu seslerin taklit edilmesi ile yapılır. Çocuk için doğaçlama ve oyun olan bu çalışmalar öğretmen için sesin doğru kullanılmasına yönelik etkinliklerdir. Ses çalışması yapılırken sınıfın topluca aynı ses üzerinde birleşmesine dikkat edilmelidir. Yapılan çalışmaların sınıfın bütününe seslerini yormayan ve bu yaş grubu çocuk ses sınırlarının içinde olmasına özen gösteriniz. Bu aralık genelde ilköğretim ikinci sınıf çocuğu için re-la aralığı olarak ele alınır. Bu nedenle yıl sonuna kadar çalışmaların re-la aralığındaki şarkılarla sürdürülmesi uygun olur (Bu yılın sonuna doğru bu aralığa si sesi eklenerek re- si arasındaki seslerden oluşan şarkılar öğretilir).

A.1. SES VE NEFES ÇALIŞMALARI YAPAR.

1. ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik)

“Küçük Kurbağa” şarkısının sözlerini tahtaya yazınız. Öğrencilerin motivasyonunu sağlamak amacıyla onlara “Kurbağa nasıl ses çıkarır, nasıl hareket eder?” gibi sorular sorabilirsiniz. Şarkıyı öğrencilerinize CD’den dinletiniz ya da çalgınızla çalarak seslendiriniz. Öğrencilerinize “Küçük Kurbağa” şarkısını kulaktan öğretim yolu ile öğretiniz.

lumbağasının da dikkatini çekti. Su kaplumbağası, küçük kurbağaya birlikte farklı bir oyun oynayabileceklerini söyledi. Kurbağacık yeni oyunu çok merak etti doğrusu.

Su kaplumbağası yerden iki ağaç yaprağı alarak bir tanesini küçük kurbağaya verdi. Elindeki yaprağı ise yavaşça suya bıraktı. Aynısını küçük kurbağadan da yapmasını istedi. “Şimdi” dedi. “Oyunumuz şu: Acaba hangimizin yaprağı

35

dereyin karşı kıyısına daha önce varacak?” Küçük kurbağa yaprağı bakarak “Haydi!” dedi sabırsızlıkla. “Başlayalım.”

Su kaplumbağası yaprağı doğru eğilerek üflemeye başladı: “Üff. üfff. üfff...” Yaprak hareket ediyordu. Bunların aynısını küçük kurbağa da yaptı. O da yaprağı üfledi, üfledi, üfledi... Yapraklar hızla kıydan uzaklaşıyordu. Bir süre sonra nefesleri yapraklara yetişmemeye başlayınca su kaplumbağası suya girdi ve kendi yaprağını üfleyerek takip etmeye başladı.

36

(Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik)

Öğrencilerinize aşağıdaki öyküyü okuyunuz. Öyküde geçen olayların canlandırılması aracılığıyla ses ve nefes çalışmalarını yaptırabilirsiniz. Öyküde geçen nefes alıp verme bölümlerini öğrencilerinize taklit ettiriniz.

SUDAN KORKAN KÜÇÜK KURBAĞA

Küçük kurbağa arkadaşları ile oynamayı çok seviyordu. Arkadaşları suya atlıyor, yüzüyor, neşe ile suyun içinde oynuyordu ama o bir türlü suya girmeye cesaret edemiyordu.

Arkadaşları gittikten sonra su kıyısına geldi, derin bir nefes aldı, nefesini tuttu, tam suya atlayacakken “Ufff!” deyip vazgeçti. Onun bu korkusu anne ve babasını da çok üzüyordu. Küçük kurbağanın bu durumu komşuları su kaplumbağasının da dikkatini çekti. Su kaplumbağası, küçük kurbağaya birlikte farklı bir oyun oynayabileceklerini söyledi. Kurbağacık yeni oyunu çok merak etti doğrusu.

Su kaplumbağası yerden iki ağaç yaprağı alarak bir tanesini küçük kurbağaya verdi. Elindeki yaprağı ise yavaşça suya bıraktı. Aynısını küçük kurbağadan da yapmasını istedi. “Şimdi” dedi. “Oyunumuz şu: Acaba hangimizin yaprağı derenin karşı kıyısına daha önce varacak?” Küçük kurbağa yaprağı bakarak “Haydi!” dedi sabırsızlıkla. “Başlayalım.”

Su kaplumbağası yaprağı doğru eğilerek üflemeye başladı: “Üff, üfff, üfff...” Yaprak hareket ediyordu. Bunların aynısını küçük kurbağa da yaptı. O da yaprağı üfledi, üfledi, üfledi... Yapraklar hızla kıydan uzaklaşıyordu. Bir süre sonra nefesleri yapraklara yetişmemeye başlayınca su kaplumbağası suya girdi ve kendi yaprağını üfleyerek takip etmeye başladı.

Küçük kurbağa kıyıda hopluyor, zıplıyor ama bir türlü suya girmeye cesaret edemiyordu. Kendi yaprağının bu şekilde arkada kalması onu çok rahatsız ediyordu. Sonunda suyun üstündeki küçük taşlara atlayarak ilerlemeye karar verdi. Heyecandan hızlı hızlı nefes alıp veriyordu. Bütün gücü ile ileriye doğru bir taşın üstüne sıçradı. Derin bir “Ohhh!” çekti. Bunu başarmıştı ama hâlâ yaprağına ulaşamamıştı. Tekrar “Hop!” diye zıpladı. Bu sefer başka bir taşın üstündeydi. Tekrar zıpladığında yaprağının yanına ulaşmıştı. Su kaplumbağasına baktığında onun suyun içinde yaprağının peşinde gayretle yüzdüğünü gördü. Bu sırada küçük kurbağanın ailesi ve arkadaşları kıyıya toplanmış, olanları sevinç içinde izliyorlardı.

Küçük kurbağanın yaprağı hâlâ geride idi. Çevresine bakındı artık üzerine çıkabileceği hiçbir şey kalmamıştı. Yarışı kazanabilmesi için suya atlayıp aynı su kaplumbağası gibi yaprağı üfleyerek itmesi gerekiyordu. Bütün cesaretini topladı, derin bir nefes aldı, nefesini tuttu.

Küçük kurbağa kıyıda hopluyor, zıplıyor ama bir türlü suya girmeye cesaret edemiyordu. Kendi yaprağının bu şekilde arkada kalması onu çok rahatsız ediyordu. Sonunda suyun üstündeki küçük taşlara atlayarak ilerlemeye karar verdi. Heyecandan hızlı hızlı nefes alıp veriyordu. Bütün gücü ile ileriye doğru bir taşın üstüne sıçradı. Derin bir “Ohhh!” çekti. Bunu başarmıştı ama hâlâ yaprağına ulaşamamıştı. Tekrar “Hop!” diye zıpladı. Bu sefer başka bir taşın üstündeydi. Tekrar zıpladığında yaprağının yanına ulaşmıştı. Su kaplum-

37

başına baktığında onun suyun içinde yaprağının peşinde gayretle yüzdüğünü gördü. Bu sırada küçük kurbağanın ailesi ve arkadaşları kıyıya toplanmış, olanları sevinç içinde izliyorlardı.

Küçük kurbağanın yaprağı hâlâ geride idi. Çevresine bakındı artık üzerine çıkabileceği hiçbir şey kalmamıştı. Yarışı kazanabilmesi için suya atlayıp aynı su kaplumbağası gibi yaprağı üfleyerek itmesi gerekiyordu. Bütün cesaretini topladı, derin bir nefes aldı, nefesini tuttu. Bu sefer “Hop!” diye

38

suya atladı. İşte suyun içindeydi. "Oh!" dedi. Küçük kurbağa artık yüzebiliyordu. Yaprığın yanına geldiğinde tüm gücü ile yaprağına üfleme başladı. Önce su kaplumbağasına yetişti. Bir süre onunla yan yana yüzdü. Sonunda onu geçerek kıyıya ulaşmayı başardı.

Arkadaşları onu tebrik ediyor, sevinçle ona sarılıyordu. Küçük kurbağanın ailesi de çok mutlu olmuştu. Komşuları su kaplumbağasına bu oyun için çok teşekkür ettiler.

Neşem YAŞAR

39

Bu sefer "Hop!" diye suya atladı. İşte suyun içindeydi. "Oh!" dedi. Küçük kurbağa artık yüzebiliyordu. Yaprığın yanına geldiğinde tüm gücü ile yaprağına üfleme başladı. Önce su kaplumbağasına yetişti. Bir süre onunla yan yana yüzdü. Sonunda onu geçerek kıyıya ulaşmayı başardı.

Arkadaşları onu tebrik ediyor, sevinçle ona sarılıyordu. Küçük kurbağanın ailesi de çok mutlu olmuştu. Komşuları su kaplumbağasına bu oyun için çok teşekkür ettiler.

Neşem YAŞAR

Hikâyede geçen ses olaylarını çeşitlendirip arttırabilirsiniz. Farklı hikâyelerle farklı canlandırmalar yaparak ses ve nefes çalışmaları gerçekleştirebilirsiniz. Öğrencilerinizi gerçekleştirdiğiniz her bir etkinlik boyunca gözlemleyiniz. Nefes ve ses çalışmalarının doğru yapıldığından emin oluncaya kadar yaptığımız etkinliklere devam ediniz. Etkinliğin sonunda hikâyeyi tekrar okuyup "Küçük Kurbağa" şarkısını sınıfta seslendirebilirsiniz. Öğrencilerinize yaptığınız ses ve nefes çalışmalarını animatarak onları şarkıyı seslendirirken doğru şekilde nefes almaya teşvik ediniz.

B.2. DAĞARCIĞINDAKİ MÜZİKLERİ ANLAMLARINA UYGUN HIZ VE GÜRLÜKTE SÖYLER.

1. ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik)

Öğrencilerinize "Tatlı Rüya" adlı şarkıyı CD'den dinletiniz veya çalgınızla çalarak seslendiriniz. Şarkının hızı ve gürlük özellikleri hakkında öğrencilerinizle konuşunuz. Onlardan düşüncelerini paylaşmalarını isteyiniz.

Öğrencilerinize "Tatlı Rüya" şarkısını kulaktan öğretim yolu ile öğretiniz. Sözlerinden yola çıkarak şarkının, bebeklerin uyumasına yardımcı olmak için söylenen bir ninni olduğunu söyleyiniz. Öğrencilerinize bebeğin uyumasına yardımcı olmak için söylenen bu ninninin hızlı bir biçimde ve kuvvetli bir sesle söylenmesi hâlinde bebekte nasıl bir etki yaratacağını sorunuz. Alacağınız yanıtlardan yola çıkarak öğrencilerinize müziklerin anlamlarına uygun şekilde seslendirilmemesi hâlinde dinleyen kişiler üstünde, beklenenin aksine hoş olmayan bir etki yaratacağını, bir müziği anlamına uygun seslendirmek istiyorsak hızına ve gürlüğüne dikkat etmemiz gerektiğini, böylelikle güzel müzik dinleme ve yapma becerisi kazanabileceğimizi ifade ediniz.

"Değirmen Üstü Çiçek" adlı türküyü CD'den dinletiniz veya çalgınızla çalarak seslendiriniz. Şarkının hızı ve gürlük özellikleri hakkında öğrencilerinizle konuşunuz. İçinde coşku ve heyecan unsurlarını barındıran müziklerin de yine anlamlarına uygun olarak seslendirilmesi gerektiğini ifade ediniz. Öğrencilerinize "Değirmen Üstü Çi-

3. ETKİNLİK

A. Aşağıda sözleri verilen "Tatlı Rüya" adlı ninniyi anlamına uygun hız ve gürlükte seslendirelim.

TATLI RÜYALAR / NİNNİ

Neşem Yaşar

Güneşin tüm ışıkları işte soluyor,
Yıldızlar göz kırıyor bak.
Ay gülümsüyor,
Uykuya çağırır bizi geceler.
Ve tatlı bir rüya armağan eder.
Tüm rüyalar gerçek olsun sabah olunca.
Uykun hep huzurlu olsun gece boyunca.

40

çek” adlı türküyü kulaktan öğretim yolu ile öğretiniz.

Öğrencilerinizden öğrettiğiniz türküyü ve ninniye seslendirmelerini isteyiniz. Öğrencilerinizin öğrettiğiniz müzikleri anlamlarına uygun hız ve gürültüde söyleyip söylemediklerini gözlemleyiniz. Öğrencilerinizin tamamı etkinliği gerçekleştirmeye kadar müziklere siz de eşlik ederek sınıfta birlikte seslendiriniz.

TATLI RÜYALAR/ Ninni

Neşem Yaşar

Güneşin tüm ışıkları işte soluyor.

Yıldızlar göz kırpmıyor bak, ay gülümsüyor.

Uykuya çağırır bizi geceler

Ve tatlı bir rüya armağan eder.

Tüm rüyalar gerçek olsun sabah olunca.

Uykun hep huzurlu olsun gece boyunca.

DEĞİRMEN ÜSTÜ ÇİÇEK

Türkü
Yöresi: Erzurum

Değirmen üstü çiçek,

Oy kızlar naz eyleme.

Orak getirin biçek,

Ölürem kızlar naz eyleme.

Değirmenin bendine,

Oy kızlar naz eyleme.

Döner kendi kendine,

Ölürem kızlar naz eyleme.

A.3. ÖĞRENDİĞİ MÜZİKLERİ BİRLİKTE SESLENDİRİR.

1.ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 4. etkinlik)

Öğrencilerinize Öğrenci Çalışma Kitabı’nda yer alan iki koronun da resmini gösteriniz. Onlardan hangi koronun birbiri ile uyum içinde ve güzel şarkı söylüyor olabileceği hakkında fikirlerini belirtmelerini isteyiniz. Resimlerin kendilerini niçin böyle düşündürmüş olabileceğini sorarak resimlerden edindikleri izlenimleri anlatmalarını isteyiniz. Daha sonra öğrencilerinizin seviyesine uygun bir koro dinletisini CD’den izletiniz. CD’den izledikleri koro konseri etkinliğinin sonunda, koro elemanlarının davranışlarını anlatmalarını isteyiniz. Resimlerden ve izledikleri koro görüntülerinden sonra birlikte şarkı söylerken nasıl davranılması gerektiği ile ilgili görüşleri-

TATLI RÜYALAR / NİNİNİ

Neşem Yaşar

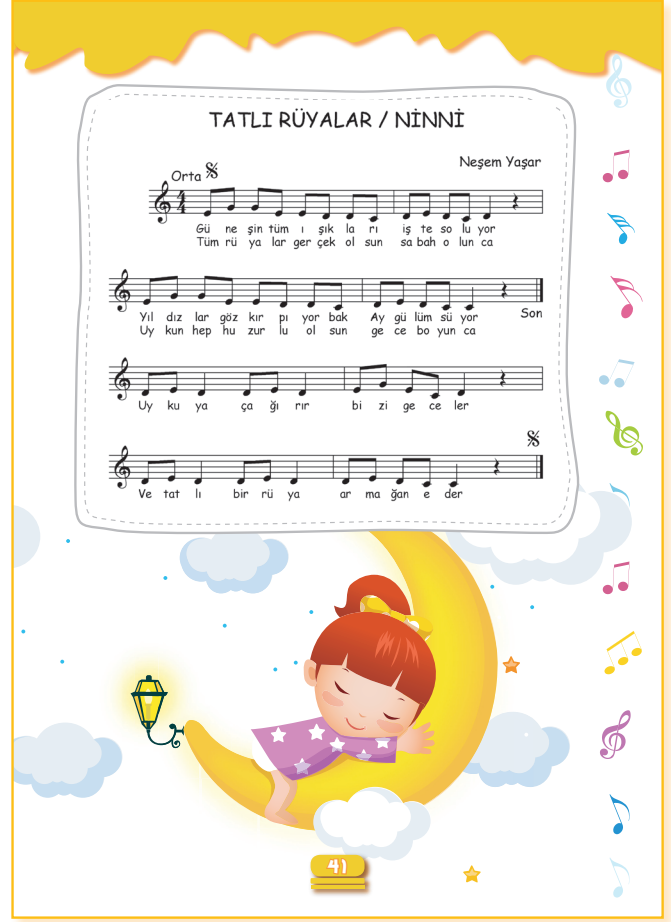
Orta %

Gü ne şin tüm i şik la rı iş te so lu yor
Tüm rü ya lar ger çek ol sun sa bah o lun ca

Yıl diz lar göz kır pı yor bak Ay gü lüm sü yor Son
Uy kun hep hu zur lu ol sun ge ce bo yun ca

Uy ku ya ça ğı rır bi zi ge ce ler

Ve tat li bir rü ya ar ma ğan e der

8. Aşağıda sözleri verilen "Değirmen Üstü Çiçek" adlı türküyü anlamına uygun hız ve gürültüde seslendirelim.

DEĞİRMEN ÜSTÜ ÇİÇEK

Türkü
Yöresi: Erzurum

Değirmen üstü çiçek,
Oy kızlar naz eyleme.
Orak getirin biçek,
Ölürem kızlar naz eyleme.

Değirmenin bendine,
Oy kızlar naz eyleme.
Döner kendi kendine,
Ölürem kızlar naz eyleme.

Değirmen üç dolanır,
Oy kızlar naz eyleme.
Suyu serhoş dolanır.
Ölürem kızlar naz eyleme.

DEĞİRMEN ÜSTÜ ÇİÇEK

Türkü
Yöresi: Erzurum

Çabuk

1.Be 2.Be 3.Be

1. De 2. De 3. De

1. De 2. De 3. De

Oy kız lar naz ey le me
Oy kız lar naz ey le me
Oy kız lar naz ey le me

O rak ge ti rin bi çek
Dö ner ken di ken di ne
Su yu ser hoş do la nır

Ö lü rem kız lar naz ey le me
Ö lü rem kız lar naz ey le me
Ö lü rem kız lar naz ey le me

43

ni alınız. Şarkı dinlerken ve söylerken nelerden rahatsız olduklarını sorunuz. Daha sonra öğrencilerinize “Sınıfta birlikte şarkı söylerken nelere dikkat etmeliyiz?” sorusunu yöneltiniz. Verilen cevaplardan uygun olanları tahtaya yazınız. Öğrencilerinizin cevapları verirken siz de öğrencilerinize ipuçları veriniz.

(Öğrenci Çalışma Kitabı 5. etkinlik)

Birlikte Şarkı Söyleme Kuralları

- Şarkının sözlerini doğru ve anlaşılır söylemek,
- Şarkıyı bağırmadan söylemek,
- Şarkıyı, şarkının anlamı ve karakteri ile uyumu gözetilerek belirlenmiş hız ve gürlük özelliklerine uygun seslendirmek
- Şarkının nüanslarına dikkat etmek,
- Şarkıya birlikte başlayıp birlikte bitirmek,
- Şarkıyı birlikte söylerken birbirini dinleyerek ses bütünlüğü içinde seslendirmek.

Öğrencilerinizle birlikte kuralları belirledikten sonra onlardan bu kurallara uygun olarak bildikleri bir şarkıyı seslendirmelerini isteyiniz. Birlikte seslendirilecek şarkıyı belirleyiniz. Şarkı seslendirilirken öğrencilerinizin birlikte söyleme kurallarına uyup uymadıklarını gözlemleyiniz. Farklı şarkılar da söyleterek çalışmayı pekiştirebilirsiniz. Etkinlik sınıfın tamamı tarafından gerçekleştirilinceye kadar çalışmaya devam ediniz.

D.1. ORTAMA UYGUN MÜZİK DİNLEME VE YAPMA KURALLARINI UYGULAR .

Konu ile İlgili Açıklamalar

Bu kazanım, öğrenciler için ön hazırlık gerektirmektedir. Öğretmen, kazanımı vermeden önce gerçekleştirilecek etkinlik için öğrenciler arasında görev dağılımı yapmalıdır. Bu nedenle kazanımın en az iki ders saatinde işlenmesi uygun olacaktır.

1. ETKİNLİK

Öğrencilerinizi dört gruba ayırınız. Her bir gruptan evde, okulda, konser salonlarında ve açık havada müzik dinlerken veya yaparken yapılmaması gereken davranışları düşünmelerini ve bunları bir öykü içinde canlandırmalarını isteyiniz. Canlandırmalar yapılırken öğrencilerinizin birbirlerini gözlemlemelerini isteyiniz. Her grup canlandırmasını yaptıktan sonra yapılan canlandırmalarda vurgulanan olumsuzlukların neler olduğunu, nedenlerini ve canlandırmalarda nasıl davranılması gerektiğini sınıf içinde tartışınız. Evde, okulda, konser salonlarında ve açık havada sergilenmesi gereken davranış biçimi üzerinde durunuz. Sonuçları tahtaya yazınız. Öyküleri doğru davranış biçimleri ile yeniden dramatize ettiriniz.

4. ETKİNLİK: Aşağıda verilen iki resmi de inceleyelim. Hangi koro birbiri ile uyum içinde ve güzel şarkı söylüyor olabilir? Neden bu şekilde düşündüğümüzü açıklayalım.

44

(Öğrenci Çalışma Kitabı 6. etkinlik)

Öğrencilerinize,

Evde müzik dinlerken veya yaparken müzik dinleme araçlarının sesinin fazla açılmasının veya yüksek sesle müzik yapılmasının aile fertlerini ve komşuları rahatsız edebileceğini söyleyiniz.

(Öğrenci Çalışma Kitabı 7. etkinlik)

• Okulda müzik dinleme ve yapma

1. Okulda müzik yapmada kullanılan çalgıların temiz ve özenli kullanılması gerektiği,

2. Çalgıların sınıfta ve okulda yapılan müzik etkinlikleri sırasında amacına uygun şekilde kullanılmasının doğru olacağını,

3. Müzik dinleme araçlarının sesinin çevreyi rahatsız edecek biçimde açılmaması gerektiğini,

4. Bir müzik eserini birlikte söylerken, çalarken ya da hem söyleyip hem çalarken toplu söyleme ve çalma kurallarına uygun biçimde birbirini dinlemenin ve eseri seslendirmeye aynı anda başlayıp bitirmenin gerekliliği vurgulanmalıdır.

(Öğrenci Çalışma Kitabı 8. etkinlik)

• Konser salonlarında müzik dinleme ve yapma

Konser başladıktan sonra gürültü çıkaracak hareketlerde bulunmanın ve konser salonuna konser başladıktan sonra girmenin uygun davranışlar olmadığını anlatınız.

(Öğrenci Çalışma Kitabı 9. etkinlik)

• Açık havada müzik dinleme veya yapma

Açık havada yapılan ve dinlenen müziklerde sesin çok geniş bir alana yayılabileceği, bu durumda başka insanların da kendi sevdikleri müzikleri dinleme hakları bulunduğunu ya da yüksek sesle dinlediğimiz müziklerin bizleri eğlendirdiği ortamda başkalarını rahatsız edebileceğini düşünerek, temel ilke olarak cihazın sesini duyabileceğimiz oranda açılmasının uygun olacağını aynı zamanda bu davranışların medeni bir insan olmanın gereği olduğu önemle vurgulanmalıdır.

Öğrencilerinize günlük yaşantılarında da görgü kurallarına uygun şekilde dinlemeyi bilmenin ve bu biçimde davranmanın önemli olduğunu söyleyiniz. Daha sonra canlandırdıkları öyküleri doğru davranış biçimleri ile yeniden dramatize etmelerini isteyiniz. Öğrencilerinizin doğru davranış şekillerini pekiştirip pekiştirmediklerini anlayabilmek için öyküleri dramatize ederken onları gözlemleyiniz. Her grup canlandırmasını tamamladıktan sonra öyküdeki doğru davranış biçimleri hakkında fikirlerini isteyiniz. Öğrencilerinizde pekişmediğini düşündüğünüz davranış şekillerini soru-cevap ve karşılıklı konuşma vb. yöntemlerle tamamlayınız.

5. ETKİNLİK: Hangisi doğru, hangisi yanlış?

- Şarkının sözlerini doğru ve anlaşılır söylemeliyiz. Doğru Yanlış
- Sesimizin daha güzel duyulması için şarkıyı çok fazla bağırarak seslendirmeliyiz. Doğru Yanlış
- Bir şarkıyı istediğimiz hızda söyleyebiliriz. Şarkının hızına dikkat etmemize gerek yoktur. Doğru Yanlış
- Şarkıyı, şarkının gürlük özelliğine uygun şekilde seslendirmeliyiz. Doğru Yanlış
- Ninniyi hafif sesle marşı da coşkulu ve dinamik seslendirmeliyiz. Doğru Yanlış
- Şarkıya birlikte başlayıp birlikte bitirmemize gerek yoktur. Doğru Yanlış
- Şarkıyı söylerken birbirimizi dinleyerek bir bütünlük içinde olmalıyız ve şarkıyı bu şekilde bitirmeliyiz. Doğru Yanlış

45

- Müzik yaparken ve dinlerken müzik dinleme araçlarının sesini fazla açmayalım, yüksek sesle müzik yapmayalım.

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki resmi inceleyelim. Resim hakkındaki düşüncelerimizi sınıfta arkadaşlarımızla paylaşalım.

- Okulda müzik yaptığımız çalgıları temiz ve özenli kullanalım. Çalgılarımızı sınıfta ve okulda yapılan müzik etkinlikleri sırasında amacına uygun şekilde kullanalım. Çalgımızla gürültü çıkararak çevreyi rahatsız etmeyelim.
- Şarkılarımızı, birlikte şarkı söyleme kurallarına dikkat ederek seslendirelim. Çalgı çalarken ve şarkı söylerken birbirimizi dinleyelim.
- Okuldaki müzik dinleme araçlarımızı dikkatli kullanalım. Müzik dinleme araçlarına zarar vermeyelim. Müzik dinleme araçlarımızın sesini çevreyi rahatsız etmeyecek biçimde açalım.

46

7. ETKİNLİK: Aşağıdaki resmi inceleyelim. Resim hakkındaki düşüncelerimizi sınıfta arkadaşlarımızla paylaşalım.

• Konser salonlarında müzik dinlerken salonda gürültü çıkarmak hareketlerde bulunmayalım. Konser salonuna konser başladıktan sonra girmenin uygun bir davranış olmadığını bilelim.

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki resmi inceleyelim. Resim hakkındaki düşüncelerimizi sınıfta arkadaşlarımızla paylaşalım.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin dersin işlenişi sırasında göstermiş oldukları performansı aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz.

ÖLÇÜTLER	3	2	1
1. Şarkıları seslendirirken nefesini doğru şekilde kullandı.			
2. Şarkıları anlamlarına uygun hızda seslendirdi.			
3. Şarkıları anlamlarına uygun gürlükte seslendirdi.			
4. Şarkıları sınıfta uyumlu şekilde seslendirdi.			
5. Uygun dinleme davranışları sergiledi.			
6. Bildiklerini ve görüşlerini uygun şekilde açıkladı.			

Öğrencilerinizin grup çalışmaları sırasında göstermiş oldukları performansı oluşturacağınız bir formla değerlendirebilirsiniz.

Notlarım

Öğrenme Alanı: C. MÜZİKSEL YARATICILIK

İlgili Kazanım: C.2. Şarkılı oyun müziklerine, özgün hareketlerle eşlik eder.

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME- SÖYLEME- ÇALMA

İlgili Kazanım: A.7. Müzik çalışmalarını sergiler.

Ara Disiplinlerle İlişkilendirme: Özel Eğitim: 6: Kendini ifade edebilme becerisini geliştirir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Hayat Bilgisi dersi, “Okul Heyecanım” teması: Kulüp ve diğer grup çalışmalarında yapılacak işler konusunda arkadaşlarını yönlendirir, onları cesaretlendirir ve gerektiğinde yardımda bulunur.

Süre: 6x40’

Araç ve Gereç: Etkinliklerde kullanılan şarkı ve türkülerin olduğu CD

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Konu ile İlgili Açıklama

Müziksel yaratıcılıkla ilgili çalışmalar çocuğun müzikte farklı ezgi cümlelerini, farklı söz kümelerini ayırt etmesini ve yaratıcılığını kullanmasını destekleyen ön çalışmalardır. Bu ve buna benzer çalışmalar hava koşullarının uygun olduğu zamanlarda açık havada veya hareket etmeye uygun kapalı alanlarda gerçekleştirilebilir.

C.2. ŞARKILI OYUN MÜZİKLERİNE, ÖZGÜN HAREKETLERLE EŞLİK EDER.

ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik)

Öğrencilerinize işleyeceğimiz kazanım ile ilgili bir şarkı dinletmeden önce belirlediğiniz şarkının konusu ile ilgili bir hikâye anlatarak konuya giriş yapabilirsiniz. Örneğin “Deniz Topu” şarkısını kullanacaksanız deniz kenarında tatilde olduklarını ve bir deniz topu ile oynadıklarını hayal etmelerini isteyiniz. Daha sonra deniz topunun yerde zıplamasını ve dalga üzerindeki hareketlerini taklit etmelerini söyleyiniz. Öğrencilerinizin genelde birbirlerini taklit ettiklerini gözlemleyebilirsiniz. Ancak taklitlerin özgün olmasına, her çocuğun kendi canlandırmasını yapıyor olmasına dikkat ediniz. Bu anlamda herkesin farklı özellikler taşıyan bir deniz topuna sahip olduğunu o farklı özelliği taklitlerinde yansıtmalarını isteyebilirsiniz. Deniz topu şarkısını öğrencilerinize dinletiniz. Onlardan

0- ŞARKILI OYUNLARIMIZ

1. ETKİNLİK: Aşağıdaki şarkıyı, sözleri ve ezgisine uygun hareketler yaparak arkadaşlarımızla birlikte seslendirelim.

DENİZ TOPU

Onur Erol

Deniz topu, zıpla zıpla zıpla zıpla zıpla zıpla
Deniz topu, zıpla zıpla zıpla zıpla dur.
Bir dalga savurur yukarıya.
Bir dalga yakalar kucağına.
Deniz topu, böyle yüzer mavi sularda.

48

yaptıkları taklitleri dinledikleri şarkıya uygun olarak canlandırmalarını isteyiniz. Öğrencilerinizi iki gruba ayırınız. 1. gruba şarkı eşliğinde taklitlerini sergilemelerini, 2. gruptan ise arkadaşlarını gözlemlemelerini isteyiniz. Her iki grup da canlandırmaları yapıp birbirlerini gözlemledikten sonra tüm sınıfın yapabileceği, en beğenilen hareketleri öğrencilerinizle birlikte belirleyiniz. Belirleme yaparken siz yönlendirici olunuz. Belirlediğiniz hareketler öğrencilerinizin mevcut buldukları alanda yerlerine veya sıralarına geçtiklerinde rahatça yapabilecekleri hareketler olmalıdır. Öğrencilerinizden sıralarında yaptıkları canlandırmadan sonra yerlerine oturarak şarkıyı seslendirmelerini isteyiniz. Onlar şarkıyı seslendirirken hareketlerle şarkıya eşlik ediniz. Daha sonra öğrencilerinizden de şarkıyı birlikte belirlediğiniz hareketleri yaparak seslendirmelerini isteyiniz. Öğrencilerinizi şarkıyı hareketlerle seslendirirken gözlemleyiniz.

DENİZ TOPU

Onur Erol

Deniz topu zıpla zıpla zıpla zıpla zıpla zıpla
(Eller topa benzetilerek yumruk yapılır, yumruklar dizde zıplatılır.)

DENİZ TOPU

Onur Erol

Orta

De niz to pu zıp la zıp la zıp la zıp la zıp la zıp la

De niz to pu zıp la zıp la zıp la zıp la dur

Bir dal ga sa vu rur yu ka rı ya Bir dal ga ya ka lar ku ca ğı na

De niz to pu bö yle yü zer ma vi su lar da

49

Deniz topu zıpla zıpla zıpla zıpla dur.
(Yumruklar durur.)

Bir dalga savurur yukarıya.

(Eller yukarıya kaldırılarak sallanır.)

Bir dalga yakalar kucağına.

(Kucaklama hareketi yapılır.)

Deniz topu böyle yüzer mavi sularda.

(Kulaç atma hareketi yapılır.)

A.7. MÜZİK ÇALIŞMALARINI SERGİLER.

ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik)

Halay isimli şarkının sözlerini tahtaya yazınız. Şarkıyı dinletmeden önce şarkının konusu ile ilgili konuşarak (hangi ortamlarda halay çekildiği, öğrencilerinizin daha önce halaya katılıp katılmadıkları vb. sorular sorabilirsiniz.) derse giriş yapabilirsiniz. Öğrencilerinize Halay şarkısını birkaç kere dinletin. Onlardan şarkıyı dinlerken şarkının sözlerine ve ezgisine dikkat etmelerini isteyiniz. Daha sonra şarkıyı tekrar dinletin ve öğrencilerinizden uygun hareketlerle şarkıya eşlik etmelerini isteyiniz. Her öğrencinin bireysel olarak şarkıya uygun hareketler

yapıp yapmadıklarını gözlemleyiniz. Daha sonra öğrencilerinizle halay şarkısına uygun hareketleri birlikte belirleyiniz. Şarkıyı öğrencilerinizle birlikte hareketler eşliğinde seslendiriniz. Öğrencilerinizden şarkıyı, sözlerine ve ezgisine uygun hareketler eşliğinde arkadaşları ile birlikte seslendirmelerini isteyiniz. Öğrencilerinizi şarkıyı hareketlerle seslendirirken gözlemleyiniz. Öğrencilerinizi gözlem formuyla değerlendiriniz. Yıl sonu, belirli gün ve haftalar vb. günlerde bu çalışmalarını sunmalarına imkân veriniz.

HALAY

Saip Egüz

Gel yanıma, gir koluma.

Gel yanıma, gir koluma.

Gel yanıma, gir koluma.

Gel yanıma hey.

Ver elini, al mendili.

Çek halayı hey.

Ver elini, al mendili.

Çek halayı hey.

Dön bir sağa, bir de sola.

Dön bir sağa, bir de sola.

Dön bir sağa, bir de sola.

Dön bir sağa hey.

Ver elini al, mendili.

Çek halayı hey.

Ver elini al, mendili.

Çek halayı hey.

Koy beline, sağ elini.

Koy beline, sol elini.

Koy beline, sağ elini.

Koy beline hey.

Ver elini al, mendili.

Çek halayı hey.

Ver elini al, mendili.

Çek halayı hey.

Öğrenme Alanı: B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

İlgili Kazanım: B.3. Çevresinde kullanılan çalgıları tanıır.

Uyarı: Öğrencilerin çevresindeki geleneksel ve uluslararası vurmali ezgili ve vurmali ezgisiz çalgılarla tanışmaları sağlanmalıdır.

Süre: 4x40'

Araç ve Gereç: Çalgı resimleri

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Konu ile İlgili Açıklama

Müzik insan sesleriyle ve çalgılarla yapılır. Farklı çalgıların bir arada kullanılması farklı müzik türlerini oluşturur. Çocuğun, kültürünün parçası olan müzik türlerini tanıması ve dünya müziklerini anlaması için tür bilgisine ihtiyacı vardır. Sınıfta yapılan çalgıları tanıma ve gruplandırma çalışmaları, müzik türlerini öğrenmenin başlangıç aşaması sayılabilir.

Çocuklar, farklı çalgılarla tanışırken yaptıkları çalışmalarla, kendi kültürlerini ve başka kültürlerin müziğini dünya kültürünün bir parçası olarak görme deneyimleri kazanırlar. Ayrıca bu çalışmalar, farklı kültürlerden insanların bir arada yaşadığı ortamlarda uyum ve kaynaştırma işlevi görür.

İlköğretim birinci kademedeki çocukların kas gelişimi ve özellikle parmaklarının çalgı kullanmaya uygunluğu mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle genellikle müzik eğitiminin başlangıcında sesin kolay elde edilebildiği ve akort gerektirmeyen vurmali ezgili ve vurmali ezgisiz çalgılar kullanılır. Küçük yaş grupları için bu çalgılarla müzik yapmak, sonuçlarını hemen alabildikleri eğlenceli çalışmalardır.

Kültürümüzde yer alan zil, def, darbuka, davul ve tahta kaşıklar çevremizde kullanılan ve sıklıkla karşılaştığımız vurmali ezgisiz çalgılardır. Vurmali ezgisiz çalgılar tartım/ ritim çalgılarıdır. Bunların yanı sıra başka ulusların vurmali ezgisiz çalgıları müzik eğitiminde ritim çalgıları olarak kullanılmaktadır. Örneğin "marakas" Güney Amerika, "kastanyet" İspanyol çalgısıdır.

Vurmali ezgili çalgılar olarak nitelendirilen gruptaki çalgılar ise Orff çalgıları olarak bilinen ksilofon ve metalofonlardır. Vurmali ezgili çalgıların vurmali ezgisizlerden farkı ezgi üretilebilen çalgılar olmasıdır. Bu çalgıların ağaçtan yapılanlarına ksilofon, metalden yapılanlarına metalofon denir. Bagetlerle (sopalarla) üzerlerindeki metal veya tahtadan yapılmış tuşlara vurularak ses elde edilir. Bu çalgılar da kendi içlerinde ses sınırları-

7- ÇALGILARI TANIYALIM

1. ETKİNLİK: Aşağıda bazı vurmali çalgı resimleri verilmiştir. Verilen resimlerde yer alan çalgılardan tanıdıklarımızı (bildiklerimizi) boyayalım. Bu çalgılar dışında çevremizde kullanılan başka bir vurmali çalgı varsa bu çalgının resmini alttaki boşluğa çizelim.

52

2. ETKİNLİK: Fotoğraflarda gördüğünüz vurmali çalgıların isimlerini altlarında verilen boşluklara yazalım.

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki çalgılardan hangisinin vurmali ezgisiz, hangisinin vurmali ezgili olduğunu fotoğrafların altlarında verilen boşluklara yazalım.

53

na göre farklı isimler alırlar.

Müzik eğitiminde sıklıkla adı geçen vürmalı ezgili çalgılar ve vürmalı ezgisiz çalgılar aşağıda belirtilmiştir.

A) Vürmalı Ezgisiz Çalgılar

a) Ağaçtan Yapılanlar

- Marakas
- Kastanyet
- Ritim çubuğu
- Ritim kutusu
- Guiro (tır-tır)

b) Metalden Yapılanlar

- Çelik üçgen
- Zil
- Çıngırak
- Kabasa
- Metal agogo
- Ayaklı zil

c) Deriden Yapılanlar

- Def
- Darbuka
- Bongo
- Davul
- Timpani
- Tembal

B) Vürmalı Ezgili Çalgılar

a) Metalden Yapılanlar

- Metalofon

b) Ağaçtan Yapılanlar

- Ksilofon

B.3. ÇEVRESİNDE KULLANILAN ÇALGILARI TANIR.

ETKİNLİK

Öğrenci Çalışma Kitabı'nın 52. sayfasındaki 1. etkinliği öğrencilerinize yaptırınız.

Öğrencilerinize zil, def, darbuka, davul, tahta kaşık, ritim çubukları, marakas, tır-tır, ksilofon, metalofon ve çelik üçgen resimleri gösteriniz. Gösterdiğiniz bu resimlerde yer alanlardan hangilerini tanıdıklarını sorunuz. Tanıdıkları çalgıların isimlerini söylemelerini isteyiniz. Öğrencilerinizle birlikte tanıdıkları çalgıların çalınış biçimleri ve sesleri hakkında konuşunuz. Onlardan çalgıların çalınışlarını ve çıkardıkları sesleri taklit etmelerini isteyiniz. Öğrencilerinize çevrelerinde bu çalgıları çalan kimselerin olup olmadığını, bu çalgıların çalındığı herhangi bir konsere katılıp katılmadıklarını veya böyle bir

müzik etkinliği izleyip izlemediklerini sorunuz. Daha sonra resimlerdeki diğer çalgıların isimlerini söyleyerek onları da tanıtırınız. Bu çalgıların çalınışları, sesleri ve yapıldıkları materyaller hakkında bilgi veriniz. Çalgılar elinizde mevcut ise bunların seslerini dinletiniz. Mevcut değilse öğrencilerinize bu çalgıların kullanıldığı müziklerden örnekler de dinletebilirsiniz. Öğrencilerinizin sınıfta yapımını gerçekleştirdiği çalgıları da çalgı sesleri elde etmek için kullanınız.

Öğrenci Çalışma Kitabı'nın 53. sayfasındaki 2. etkinliği öğrencilerinize yaptırınız. Yapılan çalışmaları kontrol ediniz. Kazanımın pekişmesi için her öğrenciden seçeceği bir vürmalı çalgıyı canlandırarak tanıtmasını isteyebilirsiniz. Canlandırma sırasında öğrenci çalgıyı tanıtarak onu taklit eder. Öğrenci sayısı fazla olan sınıflarda aynı çalgıyı canlandırmayı seçen öğrencilerinizden gruplar oluşturabilir, onlardan canlandırmaları grup çalışmasıyla gerçekleştirmelerini isteyebilirsiniz. Daha sonra gruplara farklı çalgıların isimlerini vererek bu çalgıları canlandırmalarını söyleyiniz. Bu, öğrencilerinizin eğlenerek katılacakları bir çalışma olacaktır. Öğrencilerin taklitleri doğru yaptıklarından emin oluncaya kadar çalışmaya devam ediniz.

Öğrencilerinize vürmalı çalgıların ezgisiz ve ezgili ritim çalgıları olarak ikiye ayrıldığını belirtiniz. Vürmalı ezgisiz çalgıların zil, def, darbuka, davul, ritim çubuğu (tahta kaşık), marakas, tır-tır, çelik üçgen gibi sınıfta yapımını da gerçekleştirmiş oldukları ritim çalgıları olduğunu açıklayınız. Vürmalı ezgili çalgılar için de metalofon ve ksilofon resimlerini gösteriniz. Öğrencilerinizin yaptığı çalışmaları kontrol ediniz. Bu çalgıların neden ezgili ve ezgisiz olarak adlandırıldığını açıklayınız. Öğrenci Çalışma Kitabı'nın 53. sayfasındaki 3. etkinliği öğrencilerinize yaptırınız. Yapılan çalışmaları kontrol ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizi dersin işleniş sırasında seğilemiş oldukları performansı, ders işlenişine katılımı ve sorulara konuya uygun ve doğru cevaplar verme açısından değerlendiriniz. Öğrencilerinizi derse katılımları, konuya uygun ve mantıklı cevaplar vermeleri için teşvik ediniz.

Öğrenme Alanı: D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

Kazanım: D.2. Farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik beğeni ve kültürünü geliştirir.

Süre: 6 x 40'

Araç ve Gereç: Türk halk müziği, klasik Türk müziği, Türk pop müziği ile jazz (caz), rock (rak) ve klasik Batı müziği örneklerine ait DVD, CD, Mp3 çalar

Ders Öncesi Hazırlık: Öğretmen her derste farklı müzik türlerini tanıtmak üzere görsel ve işitsel materyalleri (DVD, CD, Mp3 çalar vb.) sınıfta bulundurmalıdır. Öğretmen geleneksel müziklerimize (Halk müziği, klasik Türk müziği) en az 4 ders saati ayırmalıdır. Dinletilecek eserler sınıf düzeyine uygun belirlenmelidir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ**D.2. FARKLI TÜRLERDEKİ MÜZİKLERİ DİNLEYEREK MÜZİK BEĞENİ VE KÜLTÜRÜNÜ GELİŞTİRİR.****1. ETKİNLİK**

Öğretmen öğrencilere günlük hayatlarında dinledikleri müziklerden sevdikleri şarkıların neler olduğunu sorarak derse başlar. Gelen cevaplar doğrultusunda şarkıların isimleri tahtaya yazılarak sınıfta paylaşılır. Öğretmen tahtaya yazılan bu şarkıların her birinin bir müzik türüne ait olduğu konusunda açıklamalar yapar. Öğretmen farklı müzik türlerini ayırt edebilmeleri için öğrencilere örnek müzikler dinleteceğini belirtir.

2. ETKİNLİK

Öğrencilere yurdumuzun çeşitli bölgelerine ait Türk Halk Müziği örnekleri (Karadeniz/horon, Ege/zeybek, İç Anadolu/bozlak vb.) dinletilir ve hangi bölgelere ait olabilecekleri sorulur. Düşünceler sınıfta paylaşılır. Öğretmen gerekli tamamlamaları yapar.

3. ETKİNLİK

Öğrencilere klasik Türk müziğine ait seviyeye uygun sözlü ve enstrümantal şarkı örnekleri dinletilir. Duygu ve düşünceler sınıfta paylaşılır. Öğretmen gerekli tamamlamaları yapar.

4. ETKİNLİK

Öğrencilere Türk pop müziği eserlerine ait seviyeye uygun pop müzik şarkı örnekleri dinletilir. Duygu ve dü-

8- FARKLI MÜZİKLER DE VAR

1. ETKİNLİK: Aşağıda müzik türlerinin isimleri ve bu türlere ilişkin fotoğraflar verilmiştir. Resimleri inceleyelim ve ilgili müzik türleri ile eşleştirelim.

          	<p>Türk halk müziği</p> <p>Türk pop müziği</p> <p>Klasik Türk müziği</p> <p>Uluslararası müzikler</p>	
--	---	---

54

2. ETKİNLİK

A. Dinlediğiniz müzik türlerini aşağıdaki boşluğa yazınız.

_____

_____

_____

_____

_____

B. Dinlediğiniz değişik türdeki müzikler size kendinizi nasıl hissettiriyor? Aşağıdaki boşluğa yazınız.

_____

_____

_____

_____

_____

55

şünceler sınıfta paylaşılır. Öğretmen gerekli tamamlamaları yapar.

5. ETKİNLİK

Öğrencilere bazı müziklerin, insanlar üzerinde oluşturdukları etkiler sebebiyle sadece ait oldukları ülkelerde değil diğer ülkelerin insanları tarafından da sevilerek dinlendiği, çalındığı ve söylendiği anlatılır. Bu tür müziklere uluslararası müzikler dendiği belirtilir. Öğrencilere jazz, rock ve klasik Batı müziğine ait örnek eserler dinletilir. Konu ile ilgili duygu ve düşünceler sınıfta paylaşılır.

Not: Öğrenci Çalışma Kitabı'nın 54. ve 55. sayfalarındaki 1 ve 2. etkinlikleri sınıfta öğrencilerinizle birlikte gerçekleştiriniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin; derse katılım, müzik türlerini doğru şekilde ayırt etme ve sorulan sorulara doğru cevaplar verme bakımından performanslarını değerlendiriniz. Öğrencilerinizi derse katılmaları, sorulara konuya uygun ve mantıklı cevaplar vermeleri için teşvik ediniz.

Notlarım

Notlarım

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME-SÖYLEME-ÇALMA

İlgili Kazanım: A.5. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Hayat Bilgisi dersi, “Okul Heyecanım” teması: Millî bayramları kutlamak amacıyla hazırlık yapar ve kutlamak için alternatifler üretir.

Süre: 8x40’

Araç ve Gereç: Belirli gün ve haftalarda kullanılacak şarkı, türkü ve marşların olduğu CD, “Cumhuriyet” marşı, “Kızılay”, “Yerli Malı”, “Orman” ve “23 Nisan” şarkılarının notaları

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Konu ile ilgili Açıklama

Cumhuriyet Bayramı, Atatürk Haftası, 19 Mayıs Atatürk’ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı gibi gün ve haftalarda Atatürk ile ilgili kazanımlara yer veriniz. Atatürk ve Müzik bölümünde verilen Atatürk ile ilgili şarkıları öğrencilerinize öğretiniz.

“Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.” kazanımının gerçekleşmesi için öğrencilerinize çalışmalarını sergileyebilecekleri ortamlar hazırlayarak onlara fırsatlar vermeniz son derece önemlidir. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik çalışmalarına sınıftaki her öğrenci dâhil edilmelidir. Öğrenci çalışma kitaplarında yaptıkları çalışmaları kontrol ediniz. Öğrencilerinizi gözlem formu ile değerlendiriniz.

A.5. BELİRLİ GÜN VE HAFTALARLA İLGİLİ MÜZİK ETKİNLİKLERİNE KATILIR.

ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 1 ve 2. etkinlik)

Öğrencilerinize okulda hangi belirli gün ve haftalarla ilgili anma ve kutlama etkinlikleri yapıldığını sorunuz. Belirli gün ve haftalarla ilgili yapılan müzik etkinliklerini anlatmalarını isteyiniz. Öğrenci Çalışma Kitabı’ndaki 1 ve 2. etkinliği öğrencilerinize yaptırınız. 2. etkinliğin verilen “b” şıkkında öğrencilerinize belirli gün ve haftalarla ilgili yapılan müzik etkinliklerinde görev alıp almadıklarını, görev almadıysa gerekçesini sorunuz. Bu çalışma öğrencilerinizin müzik etkinliklerine katılımları hakkında fikir edinmenizi sağlamayı amaçlamaktadır.

Zamanı geldikçe ilgili belirli gün ve haftalara uygun şarkıları öğrencilerinize öğretiniz. Şarkıları öğretmeden önce motivasyonu sağlamak için zamanı gelen belirli gün ve haftaların anlam ve önemine ilişkin sorular sorarak derse geçiş yapabilirsiniz.

(Öğrenci Çalışma Kitabı 3, 4 ve 5. etkinlik)

“Hayat bilgisi dersi, “Okul Heyecanım” teması: Millî bayramları kutlamak amacıyla hazırlık yapar ve kutlamak için alternatifler üretir.” kazanımı ile ilişkilendirilen kazanımda millî bayramlarımıza değininiz. Öğrencilerinize Öğrenci Çalışma Kitabı’ndaki 3 ve 4. çalışmaları yaptırınız. Okulda hangi millî bayramların kutlandığını sorunuz. Millî bayramlarımızın anlam ve önemi hakkında ko-

9- BELİRLİ GÜN VE HAFTALARIMIZ

1. ETKİNLİK: Okulunuzda kutladığınız belirli gün ve haftaları aşağıdaki boşluğa yazınız.

_____

_____

_____

_____

2. ETKİNLİK

A. Okulunuzda belirli gün ve haftalarla ilgili yapılan müzik etkinliklerini aşağıdaki boşluğa yazınız.

_____

_____

_____

_____

56

B. Okulunuzda belirli gün ve haftalarla ilgili yapılan müzik etkinliklerinde görev aldınız mı?

Evet Hayır

C. Cevabınız “Evet” ise bu etkinliklerde nasıl bir görev aldınız?

_____

_____

_____

_____

57

nuşmalarını sağlayınız. Millî bayramlarımızın kutlanma sebeplerini anlatınız. Millî bayramlarımızı kutlamak için okulda ve sınıfta hangi hazırlıkların yapıldığını sorunuz. Millî bayramları daha farklı kutlamak isteseydiniz nasıl etkinlikler hazırladınız sorusunu sorunuz. Onların düşüncelerini ararak belirttikleri farklı kutlama biçimlerini tahtaya yazınız (Müzikli rontlar, öğrenilen şarkılarla gün ve hafta ile ilgili canlandırmaların yapılması, koro konseri vermek gibi). Öğrencilerinizin düzeyine uygun sınıfta uygulanabilecek farklı bir kutlama etkinliğini öğrencilerinizle birlikte planlayınız.

Seçilen etkinliği sınıfta dramatize etmelerini isteyebilirsiniz. Etkinlik dramatize edilirken öğrencileriniz dağarcıklarındaki belirli gün ve haftalarla ilgili şarkılar dinleyebilir, çalabilir, söyleyebilir veya bu şarkıları canlandırmada eşlik olarak kullanılabılırler. Öğrencilerinize sınıfta farklı bir kutlama örneği sergilemeleri için fırsat sağlayınız.

(Öğrenci Çalışma Kitabı 6. etkinlik)

Aşağıda bazı belirli gün ve haftalarla ilgili olarak öğrencilerinize öğretebileceğiniz şarkılar verilmiştir. Bu şarkıları ilgili belirli gün ve haftalarda öğrencilerinizle birlikte seslendiriniz.

Siz de okulda yapılan belirli gün ve haftalar kapsamındaki anma ve kutlama etkinliklerinde günün anlam ve önemine uygun farklı şarkılar kullanabilir ve öğrencilerinize öğretebilirsiniz.

CUMHURİYET BAYRAMI (29 Ekim)

CUMHURİYET

Sefai Acay

Cumhuriyet hürriyet demek.
Cumhuriyet özgürce yaşamak,
Uygarlığa, çağdaşlığa,
Durmadan, yılmadan koşmak demek.

Cumhuriyet mutluluk demek.
Cumhuriyet kol kola yürümek,
Uygarlığa, çağdaşlığa,
Durmadan, yılmadan koşmak demek.

KIZILAY HAFTASI (29 Ekim- 4 Kasım)

KIZILAY

Sefai Acay

Depremlerde, yangınlarda,
Hem barışta hem savaşa,
Sen koşarsın yardıma,
Güç verirsin yurduma.
Sonsuza dek güçlenerek
Her acıyı sar Kızılay.

Kan vermekle yardım etmek,
Çok büyük bir mutluluktur.
Çözdüğün güçlükleri,
Bilmeyen kimse yoktur.
Sonsuza dek güçlenerek
Her acıyı sar Kızılay.

3. ETKİNLİK: Aşağıda verilen belirli gün ve haftalardan hangileri millî bayramlarımızdan değildir? İşaretleyelim.

- 24 Kasım Öğretmenler Günü
- 12-18 Aralık Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası
- 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı
- 1 Mart Yeşilay Haftası
- 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü
- 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
- 15-21 Mart Tüketiciyi Koruma Haftası
- 15-22 Nisan Turizm Haftası

4. ETKİNLİK: Okulunuzda hangi millî bayramları kutluyorsunuz? Yazınız.

58

5. ETKİNLİK

A. Okulda millî bayramlarımız için yapılan kutlamalarda nasıl bir müzik etkinliği hazırlamak isterdiniz?

59

B. Hazırlayacağınız etkinlikte nelere ihtiyacınız olabilir?

59

C. Hazırlayacağınız bu etkinliği kimlerle birlikte gerçekleştirmek isterdiniz?

59

6. ETKİNLİK:

A. Her yıl 29 Ekim'i Cumhuriyet Bayramı olarak kutlar ve kutlama törenlerinde cumhuriyet ile ilgili şarkılar söyleriz. "Cumhuriyet" şarkısı da bunlardan biridir. Bu şarkıyı birlikte seslendirelim.

CUMHURİYET

Sefai Acay

Cumhuriyet hürriyet demek.
Cumhuriyet özgürce yaşamak,
Uygarlığa, çağdaşlığa,
Durmadan, yılmadan koşmak demek.

Cumhuriyet mutluluk demek.
Cumhuriyet kol kola yürümek,
Uygarlığa, çağdaşlığa,
Durmadan, yılmadan koşmak demek.

60

TUTUM, YATIRIM VE TÜRK MALLARI HAFTASI
(10 Aralık)

YERLİ MALI

Hilmi Seyrek

Yerli malı yiyelim, yerli malı loy loy
Yerli malı giyelim, haydi arkadaş.

Yerli malı alalım, yerli malı loy loy
Yerli malı satalım, yerli malı loy loy

Yerli malı üretelim, yerli malı loy loy
Yerli malı tüketelim, yerli malı loy loy

ORMAN HAFTASI (21-26 Mart)

ORMAN

Söz: İ. Bekir Tez

Müzik: Erdoğan Okyay

Kestane, gürgen, palamut,
Altı yaprak üstü bulut,
Gel sen burda derdi unut,
Orman ne güzel, ne güzel.

Dallar kolkola görünür,
Yaprak yaprağa sürünür,
Kışın karlara bürünür,
Orman ne güzel, ne güzel.

23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK
VE ÇOCUK BAYRAMI

23 NİSAN

Saip Egüz

Sanki her tarafta var bir düğün
Çünkü en şerefli, en mutlu gün.
Bugün yirmi üç nisan,
Hep neşeyle doluyor insan.

Bugün Ata'mızdan bir armağan,
Yoksa tutsak olurdu sen inan.
Bugün yirmi üç nisan,
Hep neşeyle doluyor insan.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

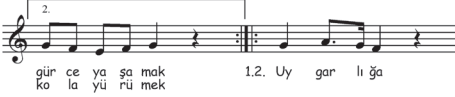
Öğrencilerinizin dersin işleniş sırasında göstermiş oldukları performansı aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz.

ÖLÇÜTLER	3	2	1
1. Sınıf içinde yapılan çalışmalara aktif olarak katıldı.			
2. Şarkıları anlamlarına yugun şekilde seslendirdi.			
3. Şarkıları sınıfla uyumlu şekilde seslendirdi.			
4. Sorulara konuya uygun ve doğru cevaplar verdi.			
5. Sınıf dışı etkinliklere istekli olarak katıldı.			

CUMHURİYET

Orta

Sefai Acay

61

B. Her yıl 29 Ekim- 4 Kasım günleri arasında Kızılay Haftasını kutlarız. Bu hafta ile ilgili olan "Kızılay" şarkısını öğrenebiliriz ve birlikte seslendirelim.

KIZILAY

Sefai Acay

1. Depremlerde, yangınlarda,

Hem barışta hem savaşta,

Sen koşarsın yardıma,

Güç verisin yurduma. 2. Kan vermekle yardım etmek,

Sonsuza dek güçlenerek Çok büyük bir mutluluktur.

Her acıyı sar Kızılay. Çözdüğün güçlükleri,

Bilmeyen kimse yoktur.

Sonsuza dek güçlenerek,

Her acıyı sar Kızılay.

62

KIZILAY

Sefai Acay

1. Depremlerde yangınlarda Hem barışta
2. Kan vermekle yardım etmek Çok büyük bir

hem savaşta Sen koşarsın yardıma
mutluluktur Çözdüğün güçlükleri

Güç verisin yurduma Sonsuza dek
Bilmeyen kimse yoktur

Her acıyı sar Kızılay
Her acıyı sar Kızılay

63

C. Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası okullarımızda 12-18 Aralık tarihleri arasında kutlanır. "Yerli Malı" şarkısını öğrenebiliriz ve hep birlikte seslendirelim.

YERLİ MALI

Hilmi Seyrek

Yerli malı giyelim, yerli malı loy loy.

Yerli malı giyelim, haydi arkadaş.

Yerli malı alalım, yerli malı loy loy.

Yerli malı satalım, haydi arkadaş.

Yerli malı üretelim, yerli malı loy loy.

Yerli malı tüketelim, haydi arkadaş.

64

YERLİ MALI

Hilmi Seyrek

1. Yerli malı yiye lim yerli malı
2. Yerli malı alalım yerli malı
3. Yerli malı ürete lim yerli malı

loy loy Yerli malı giye lim
loy loy Yerli malı alalım yerli malı
loy loy Yerli malı ürete lim

haydi arkadaş
haydi arkadaş
haydi arkadaş

65

Orman bir ülkenin en değerli doğal zenginlik kaynaklarından birisidir. Bu kaynağı korumak ve geliştirmek de bizim en önemli vatandaşlık görevlerimizdendir. 21-26 Mart tarihleri arasında kutlanan Orman Haftası'nda ormanların korunması, geliştirilmesi gibi konularda halkımızı bilinçlendirecek çalışmalar yapılır. Bizler de ormanlarımızı korumalı, uygun olan yerleri ağaçlandırmalı, ormanlarımızın yararları hakkında çevremizi bilinçlendirmeliyiz.

"Orman" şarkısını öğrenelim ve arkadaşlarımızla birlikte seslendirelim.

ORMAN

Söz: İlhami Bekir Tez
Müzik: Erdoğan Okyay

Kestane, gürgen, palamut, Dallar kolkola görünür,
Altı yaprak üstü bulut, Yaprak yaprağa sürünür,
Gel sen burda derdi unut, Kışın karlara bürünür,
Orman ne güzel, ne güzel. Orman ne güzel, ne güzel.

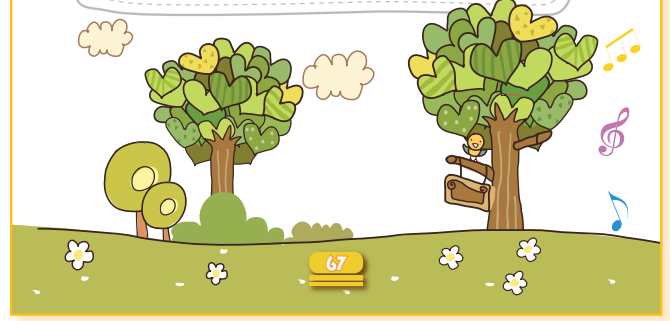
66

ORMAN

Söz: İlhami Bekir Tez
Müzik: Erdoğan Okyay

Orta

Kesta ne gürgen pa la mut Al tı yap rak üs tü bulut
Gel sen bur da der di u nut Or man ne gü zel ne gü zel
Dal lar kol ko la gö rü nür Yaprak yap rağa sü rü nür
Ki şin kar la ra bü rü nür Or man ne gü zel ne gü zel

67

23 Nisan 1920 Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılış günüdür. Bu özel gün Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk cumhurbaşkanımız Mustafa Kemal Atatürk tarafından bizlere bayram olarak armağan edilmiştir. 23 Nisan dünyada kutlanan ilk ve tek çocuk bayramıdır.

"23 Nisan" şarkısını öğrenelim ve hep birlikte seslendirelim.

23 NISAN

Saip Egüz

Sanki her tarafta var bir düğün
Çünkü en şerefli, en mutlu gün.
Bugün Yirmi Üç Nisan,
Hep neşeyle doluyor insan.

Bugün Ata'mızdan bir armağan,
Yoksa tutsak olurdu sen inan.
Bugün Yirmi Üç Nisan,
Hep neşeyle doluyor insan.

68

23 NISAN

Saip Egüz

Orta

1.San ki her ta raf ta var bir dü gün
2.Bu gün A ta mız dan bir ar ma ğan
Çün kü en şe ref li en mut lu gün
Yok sa tut sak o lur dun sen i nan
1.2. Bu gün yir mi üç ni san
Hep ne şey le do lu yor in san

69

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME- SÖYLEME- ÇALMA

İlgili Kazanımlar A.8. Atatürk'ü anlatan düzeyine uygun şarkıları söylemekten hoşlanır.

A.9. Atatürk'ü anlatan şarkıları anlamına uygun söyler.

Uyarı: 10 Kasım Atatürk'ü anma törenlerinde ve millî bayramlarda bu kazanıma yer verilmelidir.

Uyarı: Dinletilecek şarkılar tür olarak birbirlerine benzer olmalı ve söz ögesinden hareket edilmelidir.

Öğrenme Alanı: D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

İlgili Kazanım: D.4. Atatürk'le ilgili okuldaki etkinliklere katılmaya istekli olur.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Hayat Bilgisi dersi, "Dün, Bugün, Yarın" teması: Bayram kutlamaları için yaptığı hazırlık çalışmalarını ve bayram sürecindeki duygularını özgün bir şekilde ifade eder.

İlgili Kazanım: D.5. Okulda Atatürk'le ilgili müzik etkinliklerine katılır.

İlgili Kazanım: D.6. Çevresindeki müzik etkinliklerine katılır.

D.5 → D.6

Süre: 12x40'

Araç ve Gereç: Atatürk ile ilgili şarkı, türkü ve marşların olduğu CD, "Atatürk" ve "Ata'ya Özlem" şarkılarının notaları

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Konu ile ilgili Açıklama

Önemli Uyarı: Cumhuriyet Bayramı, Atatürk Haftası, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı gibi gün ve haftalarda Atatürk ile ilgili kazanımlara yer veriniz.

A.8.-A.9. ATATÜRK'Ü ANLATAN DÜZEYİNE UYGUN ŞARKILARI ANLAMINA UYGUN SÖYLEMEKTEN HOŞLANIR.

ETKİNLİK

(Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik)

Öğrencilerinize bugüne kadar okulda hangi şarkı, türkü ve marşları öğrendiklerini sorunuz. Verilen cevapları tahtaya yazınız. Bunların içinden Atatürk ile ilgili olanları söylemelerini isteyiniz. Atatürk'le ilgili bildikleri şarkı ve marşları tahtada işaretleyiniz.

10- ATATÜRK VE MÜZİK

1. ETKİNLİK:

A. Atatürk ile ilgili bildiğiniz şarkı ve marşların isimlerini aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

.....

B. Atatürk ile ilgili bildiğiniz şarkı ve marşlarda Atatürk'ün hangi özellikleri anlatılmaktadır?

.....

.....

.....

.....

70

2. ETKİNLİK: "Atatürk" şarkısını öğreneyim, birlikte seslendirelim.

ATATÜRK

Söz: Metin Çelik
Müzik: Mehmet Akpınar

Düşmanın korktuğu,
Orduyu kurdu.
Bu vatan bizimdir,
Koruyun dedi.

Güçlüyüz dedi,
Düşmanı yendi.
Bu güzel yurdu,
O bizlere verdi.

71

ATATÜRK

Söz: Metin Çelik
Müzik: Mehmet Akpınar

Çabuk

72

3. ETKİNLİK: "Atatürk" şarkısının sözlerinde Atatürk ve yaptıkları ile ilgili nelerden bahsedilmektedir? Kısaca yazalım.

4. ETKİNLİK: Okulunuzda Atatürk ile ilgili hazırlanan müzik etkinlikleri nelerdir? Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine ait izlenimlerimizi, duygu ve düşüncelerimizi kısaca yazalım.

73

Öğrencilerinize dinletmek için birbirinden farklı konuları işleyen şarkılar bulunuz. Bu şarkıların içinde, konusu Atatürk olan şarkılar da olmasına dikkat ediniz. Şarkıları CD'den dinletebilir veya kendiniz söyleyebilirsiniz. Ayrıca şarkıyı seslendirirken bir çalgıyla eşlik edebilirsiniz (Dinleteceğiniz şarkıların öğrencilerinizin düzeyine uygun olmasına dikkat ediniz). Şarkılara numara veriniz. Onlar şarkıları dinlerlerken dinledikleri şarkıların numaralarını belirtiniz. Daha sonra bu şarkıların içinden sözleri Atatürk ile ilgili olan şarkıları ayırt ederek numaralarını söylemelerini isteyiniz. Atatürk ile ilgili ayırt ettikleri şarkıları tekrar dinletiniz ve bu şarkıların içinde en çok hangisinden hoşlandıklarını sorunuz. Sınıf kararı ile en beğenilen şarkıyı tekrar dinletiniz ve şarkının sözlerini tahtaya yazınız. Şarkıyı öğrencilerinize kulaktan şarkı öğretimi ile öğretiniz. Şarkıda Atatürk'ün hangi özelliklerinden bahsedildiğini sorunuz ve bu özellikler hakkında öğrencilerinizle konuşunuz. Atatürk ile ilgili şarkı ve marşları seslendirirken onun kişilik özelliklerinden kahramanlığını, vatanseverliğini, çalışkanlığını ve Türk milletine yaptığı hizmetleri anımsamalarını ve önderimiz olduğu için gurur duymamız gerektiğini vurgulayınız. Tüm bu nedenlerden dolayıdır ki Atatürk'ü anlatan şarkıların anlamına uygun söylenmesinin gerekliliğini anlatınız.

D.4.-D.5.-D.6. OKULDA VE ÇEVRESİNDE ATATÜRK İLE İLGİLİ MÜZİK ETKİNLİKLERİNE KATILIR.

(Öğrenci Çalışma Kitabı 4. etkinlik)

Öğrencilerinize okulda Atatürk ile ilgili belirli gün ve haftalarda hangi etkinliklerin yapıldığını sorunuz. Öğrencilerinizin söyledikleri etkinlikleri tahtaya yazınız. Daha sonra bu etkinliklerin içinden hangilerinin müzik etkinliği olduğunu sorunuz. Müzik ile ilgili etkinlikleri tahtada işaretleyiniz. Verilen cevaplardan yola çıkarak öğrencilerinizden Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine ait izlenimlerini sınıfta paylaşmalarını isteyiniz. Bu etkinliklerden en çok hangisine katılmak istediklerini ve katılmak istedikleri bu etkinlikte hangi görevde yer almak istediklerini sorunuz. Benzer görevler almak isteyen öğrencilerinizden gruplar oluşturarak yapmak istedikleri etkinliğe benzer çalışmalar yaptırılabilir veya grup çalışmasını desteklemek için birlikte gerçekleştirecekleri görevler verebilirsiniz. Örneğin; sınıfta canlandırma, koro, çalgı grupları (Bu çalgılar kendi yaptıkları ritim çalgıları olabilir.) oluşturup, birlikte etkinlikler gerçekleştirmelerini sağlayabilirsiniz. Atatürk ile ilgili belirli gün ve haftalarda, gruplara yaptıkları çalışmalarını sergileyebilirsiniz.

Ayrıca öğrencilerinizi gruplara ayırıp her gruptan öğrettiğiniz Atatürk konulu şarkıya uygun canlandırmalar

yapmalarını isteyebilirsiniz. Grup çalışması için öğrencilerinize 5 dakika kadar izin veriniz. Daha sonra her gruptan yaptıkları canlandırmaları sınıfta sergilemelerini isteyiniz. Tüm gruplar çalışmalarını sergiledikten sonra sınıfça en beğenilen canlandırmayı tekrar sergiletiniz. Buna benzer çalışmalarla etkinlikleri çeşitlendirebilirsiniz.

Aşağıda Atatürk konulu bazı şarkılar verilmiştir. Bu şarkıları öğrencilerinize kulaktan öğretim yolu ile öğretebilirsiniz.

(Öğrenci Çalışma Kitabı 2 ve 3. etkinlik)

ATATÜRK

Söz: Metin Çelik

Müzik: Mehmet Akpınar

Düşmanın korktuğu,
Orduyu kurdu.
Bu vatan bizimdir,
Koruyun dedi.

Güçlüyüz dedi,
Düşmanı yendi.
Bu güzel yurdu,
O bizlere verdi.

(Öğrenci Çalışma Kitabı 5. etkinlik)

RESİMDEKİ ATATÜRK

Sefai Acay

Gözlerin mavi mavi,
Saçların sarı sarı.
Candan severler seni
Bütün Türk çocukları.

Senin için toplarız
Karanfil, zambak, mine.
Öpücükler yollarız
Sınıftaki resmine.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin performanslarını aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz.

ÖLÇÜTLER	3	2	1
1. Sınıf içinde yapılan çalışmalara aktif olarak katıldı.			
2. Sorulan sorulara konuya uygun ve doğru cevaplar verdi.			
3. Şarkıları anlamlarına uygun şekilde seslendirdi.			
4. Şarkıları sınıfta uyumlu şekilde seslendirdi.			
5. Sınıf dışındaki müzik etkinliklerine istekli olarak katıldı.			

5. ETKİNLİK: Atatürk 10 Kasım 1938’ de hayatını kaybetti. O tarihten bu güne 10-16 Kasım tarihleri arası Atatürk Haftası olarak kabul edilmiştir. 10 Kasım günü Atatürk, tüm yurttta törenlerle anılır. “Resimdeki Atatürk” şarkısını öğrenelim ve Atatürk Haftası’nda bu şarkıyı seslendirelim.

RESİMDEKİ ATATÜRK

Gözlerin mavi mavi, Saçların sarı sarı.
Candan severler seni
Bütün Türk çocukları.

Senin için toplarız
Karanfil, zambak, mine.
Öpücükler yollarız
Sınıftaki resmine.

RESİMDEKİ ATATÜRK

Sefai Acay

Orta

1. Göz le rin ma vi ma vi Saç la rın sa rı sa rı
2. Se nin i çin top la rız Ka ran fil zam bak mi ne

Can dan se ver ler se ni Bü tün Türk ço cuk la rı
Ö pü cük ler yol la rız Sı nıf ta ki res mi ne

2. SINIF
ÖĞRETMEN
KILAVUZ KİTABINDA
YER ALAN ŞARKILARIN
NOTALARI

İSTİKLÂL MARŞI^(*)

Söz: Mehmet Âkif Ersoy

Müzik: Osman Zeki Üngör

1.Kork ma sönmez buşa fak lar da yüzen_ al san
2.Çat ma kur ban o la yım çeh re ni ey naz lı hi

cak Sön me den yur du mun üs tün de tü ten en son o cak O
lâl Kah ra man ır kı ma bir gül Ne bu şiddet bu ce lâl Sa

benim_ mil le ti min yıl dı zı dır par la ya cak O be
na ol_ maz dö kü len kan la rı mız son ra he lâl Hak kı

nim dir o be nim mil le ti min dir an cak
dır Hak k'a ta pan mil le ti min is tik lâl

(*)İstiklâl Marşı'nın birinci sözünü söylerken virgül (,), ikinci sözünü söylerken ise yıldız (★) işaretinin bulunduğu yerlerde nefes alınız.

PAZARDA NELER VAR?

Anonim

Kış ge lin ce pa zar da Bil ba ka lım ne ler var

Tür lü tür lü seb ze ler Çok ya rar lı mey ve ler var

Por ta kal var el ma var Man da li na var muz var

Kış ge lin ce pa zar da Bil ba ka lım ne ler var

KIRMIZI BALIK

Tekerleme

Çabuk

Kır mı zı ba lık göl de Kıv rı la kıv rı la

yü zü yor Kır mı zı ba lık kaç kaç

Ba lık çı Ha san ge li yor Ol ta sı nı

a tı yor Kır mı zı ba lık göl de

Sa kın ye mi ye me Kır mı zı ba lık kaç kaç

YAŞASIN OKULUMUZ

Alman Ezgisi

Söz: Ahmet Muhtar Ataman

Orta

Da ha dün an ne miz in Kol la rın da ya şar ken

Çi çek li bah çe mi zin Yol la rın da ko şar ken

Şim di o kul lu ol duk Sı nıf la rı dol dur duk

Se vinç li yiz he pi miz Ya şa sın o ku lu muz

ŞİMŞEK

Metin Çelik

Orta

Tral la la lal lal tral la la lal Tral lal lal lal

lal la la lal Ça ka cak şim şek Gök gür le yecek

Ya ğa cak yağ mur Sel ler a ka cak Tral la la lal lal

tral la la lal Tral lal lal lal lal lal la

KÜÇÜK KURBAĞA

Aktarma

Orta

Kü çük kur ba ğa kü çük kur ba ğa Kuy ru ğun ne re de

Kuy ru ğum yok kuy ru ğum yok Yü ze rim de re de

TATLI RÜYALAR / NİNİNİ

Neşem Yaşar

Orta

Gü ne şin tüm ı şık la rı iş te so lu yor
Tüm rü ya lar ger çek ol sun sa bah o lun ca

Yıl dız lar göz kır pı yor bak Ay gü lüm sü yor Son
Uy kun hep hu zur lu ol sun ge ce bo yun ca

Uy ku ya ça ğı rır bi zi ge ce ler

Ve tat lı bir rü ya ar ma ğan e der

DEĞİRMEN ÜSTÜ ÇİÇEK

Türkü
Yöresi: Erzurum

Çabuk

1.De ğir men üs tü çi çek
2.De ğir me nin ben di ne
3.De ğir men uç do la nır

Oy kız lar naz ey le me
Oy kız lar naz ey le me
Oy kız lar naz ey le me

O rak ge ti rin bi çek
Dö ner ken di ken di ne
Su yu ser hoş do la nır

Ö lü rem kız lar naz ey le me
Ö lü rem kız lar naz ey le me
Ö lü rem kız lar naz ey le me

DENİZ TOPU

Onur Erol

Orta

De niz to pu zıp la zıp la zıp la zıp la zıp la zıp la

De niz to pu zıp la zıp la zıp la zıp la dur

Bir dal ga sa vu rur yu ka rı ya Bir dal ga ya ka lar ku ca ğı na

De niz to pu böy le yü zer ma vi su lar da

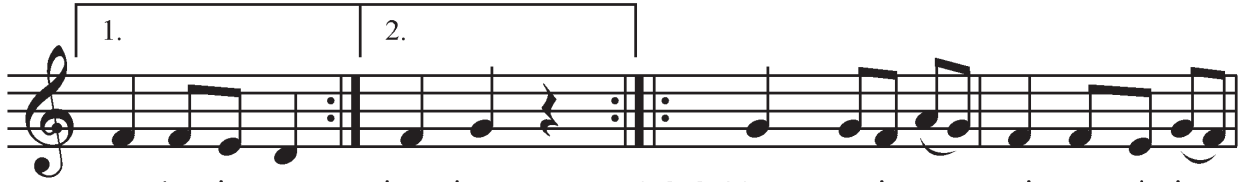
HALAY

Saip Egüz

Çabuk

1. Gel ya nı ma__ gir ko lu ma Gel ya nı ma__
 2. Dön bir sa ğa__ bir de so la Dön bir sa ğa__
 3. Koy be li ne__ sağ e li ni Koy be li ne__

gir ko lu ma hey hey 1.2.3.Ver e li ni__ al men di li__
 bir de so la hey hey
 sol e li ni hey hey

Çek ha la yı__ hey__ hey

CUMHURİYET

Sefai Acay

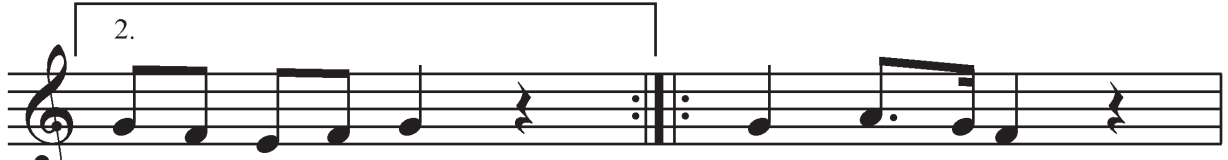
Orta

1.Cum hu ri yet hür ri yet de mek
2.Cum hu ri yet mut lu luk de mek

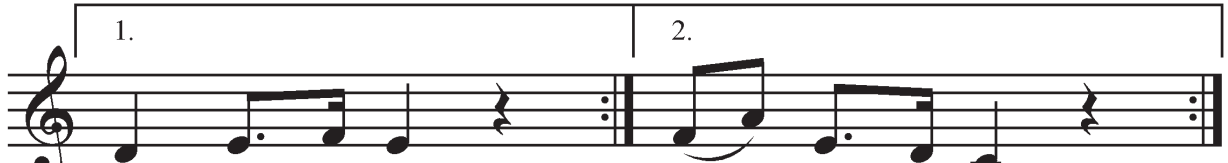
1.
Cum hu ri yet öz gür ce ya şa mak
Cum hu ri yet kol ko la yü rü mek

2.
gür ce ya şa mak 1.2. Uy gar lı ğa
ko la yü rü mek

çağ daş lı ğa Dur ma dan yıl ma dan

1. 2.
koş mak de mek koş mak de mek

KIZILAY

Sefai Acay

Orta

1. Dep rem ler de yan gın lar da Hem ba rış ta
2. Kan ver mek le yar dım etmek Çok bü yük bir

hem sa vaş ta Sen ko şar sın yar dı ma
mut lu luk tur Çöz dü ğün güç lük le ri

Güç ve rir sin yur du ma Son su za dek
Bil me yen kim se yok tur Son su za dek

güç le ne rek Her a cı yı sar Kı zı lay
güç le ne rek Her a cı yı sar Kı zı lay

YERLİ MALI

Hilmi Seyrek

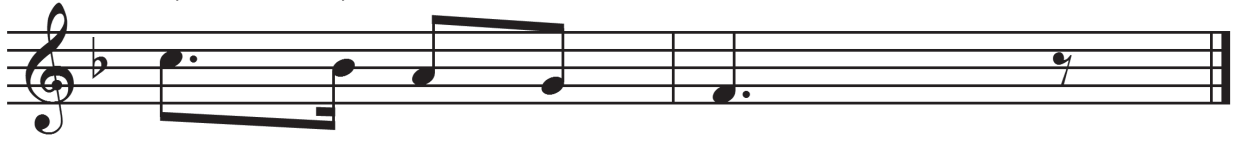
Orta

1.Yer li ma lı yi ye lim yer li ma lı
2.Yer li ma lı a la lim yer li ma lı
3.Yer li ma lı ü re te lim yer li ma lı

loy loy Yer li ma lı gi ye lim
loy loy Yer li ma lı sa ta lim
loy loy Yer li ma lı tü ke te lim

hay di ar ka daş
hay di ar ka daş
hay di ar ka daş

ORMAN

Söz: İlhami Bekir Tez
Müzik: Erdoğan Okyay

Orta

Kesta ne gür gen pa la mut Al tı yap rak üs tü bulut

Gel sen bur da der di u nut Or man ne gü zel ne gü zel

Dal lar kol ko la gö rü nür Yap rak yap ra ğa sü rü nür

Kı şın kar la ra bü rü nür Or man ne gü zel ne gü zel

23 NİSAN

Saip Egüz

Orta

1.San ki her ta raf ta var bir dü ğün
2.Bu gün A ta mız dan bir ar ma ğan

Çün kü en şe ref li en mut lu gün
Yok sa tut sak o lur dun sen i nan

1.2. Bu gün yir mi üç ni san

Hep ne şey le do lu yor in san

ATATÜRK

Söz: Metin Çelik

Müzik: Mehmet Akpınar

Çabuk

RESİMDEKİ ATATÜRK

Sefai Acay

1.Göz le rin ma vi ma vi Sağ la rın sa rı sa rı
2.Se nin i çin top la rız Ka ran fil zam bak mi ne

Can dan se ver ler se ni Bü tün Türk ço cuk la rı
Ö pü cük ler yol la rız Sı nıf ta ki res mi ne

ŞARKI DAĞARCIĞI

ALİ BABANIN BİR ÇİFTLİĞİ VAR

Çabuk

Erdoğan Çaplı

1.A li Ba ba nın bir çift li ği var
2.A li Ba ba nın bir çift li ği var
3.A li Ba ba nın bir çift li ği var

Çift li ğin de ku zu la rı var Me me
Çift li ğin de a rı la rı var Viz viz
Çift li ğin de ta vuk la rı var Gıt gıt

di ye ba ğı rır Çift li ğin de A li Ba ba nın
di ye ba ğı rır Çift li ğin de A li Ba ba nın
di ye ba ğı rır Çift li ğin de A li Ba ba nın

ANNEM

Orta

Metin Tufan

1.U fak mi nik dün yam da
2.Sev gim bir ba har da lı

Kal bim de hep sen var sın
Ol muş a ğaç üs tün de

Tu ta bil sem dün ya mı
Tu ta bil sem dal la rı

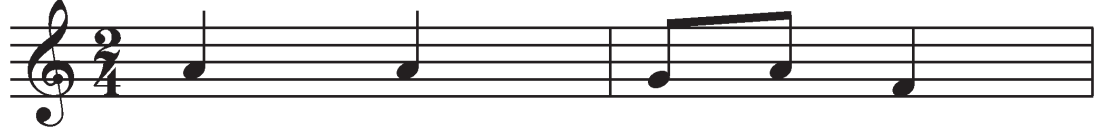
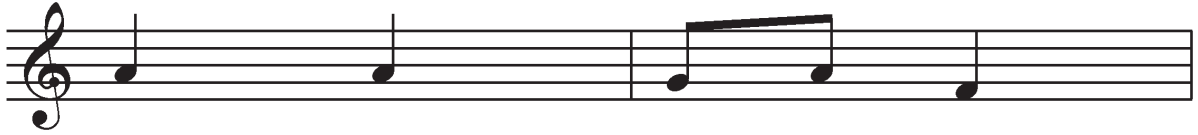
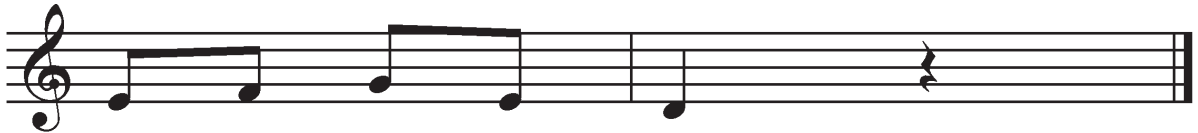

Sa na ve rir dim an nem
Sa na ve rir dim an nem

ANNE SEVGİSİ

Orta

Saip Egüz

1. Her
2. Angün
nensev
vegiy
rirle
kenku
öcak
gütlar
lerse
sani
naÇok
Dinsev
lekır
sesma
sizhiç
cesen
sayde
gian
duyne
oni
na

ATEM TUTEM BEN SENİ

Türkü
Yöresi: Bitlis,

Orta

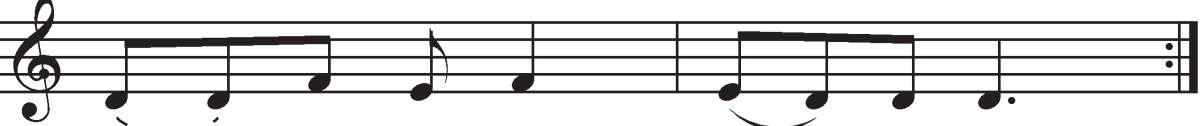
(Bağlantı) Hop___ A tem___ ho tu tem ol ben___ se ni
sun___ oğ lum

Se___ ke re ka tem ol ben___ se ni
Gül___ to pun ol sun___ oğ lum

Ak şa ma ba ben ge len___ de oy___
Si ra lı ka vak di bin___ de oy___

Ö___ nü ne a tem ol ben___ se ni
Toy___ lu ğun ol sun___ oğ lum

BABALAR GÜNÜ

Mustafa Yavuz

1.İş te bu gün se nin gü nün
2.İs te rim ki hep ya nın da

Kut lu ol sun ba ba cım
Ben o la yım ba ba cım

Tüm ço cuk lar be nim gi bi
Ya na ğı na bir ö pü cük

Mut lu ol sun ba ba cım
Kon du ra yım ba ba cım

1.2.Be nim sen_____ ca nim sin_____

Be nim sen_____ ba bam sin_____

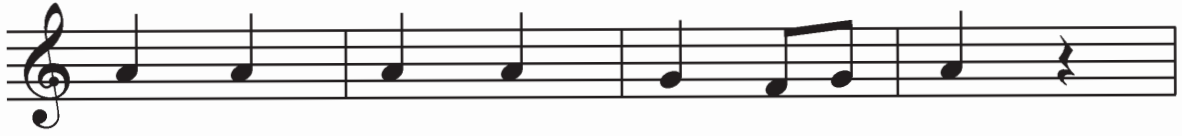
BAYRAĞIM

Saip Egüz

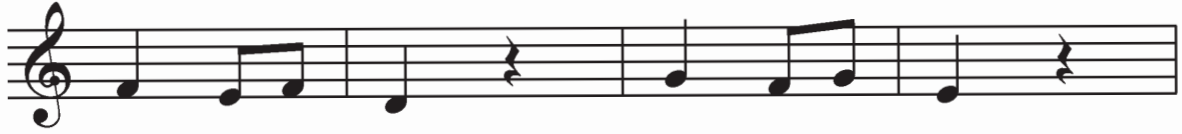
Orta

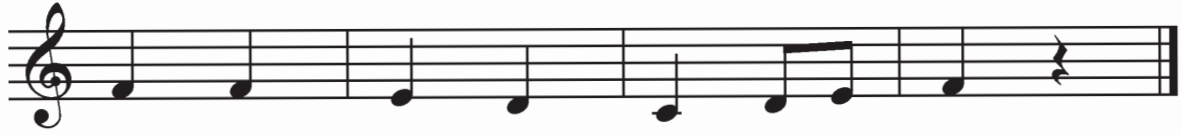
1. Al bay ra ğım al bay ra ğım
2. Al bay ra ğım al bay ra ğım

Gök ler de yük sel bay ra ğım
Ey ay yıl dız lı bay ra ğım

Sen ca nım sın sen ka nım sın
Sen be nim sin her şe yim sin

Va ta nım sın al bay ra ğım
Bin ta se lam sa na bay ra ğım

BİNGÖL HALAYI

Türkü
Yöresi: Bingöl

Çabuk

Bin göl dört dağ i çin de
Dört ya nı bağ i çin de
Kim so rar sa Bin gö l'ü
Sev di ğim var i çin de

De ri loy de ri loy des ta ne (4 kez)
De ri loy de ri loy des ta ne
De ri loy de ri loy des ta ne
De ri loy de ri loy des ta ne

BİRİNİ DE YAVRUM

Türkü
Yöresi: Kastamonu

Çabuk

Bi ri ni de yav rum bi ri ni ni
Ta ki ver de zil le rin bi ri ni ni

Har ma na ser dim ki li mi a man
Dö nü ver de mey dan se nin dir a man B.D.

ÇAYDA ÇIRA

Türkü
Yöresi: Elazığ

Orta

Çay da çı ra ya nı yor
Ay da yıl da ya nı yor

Ha nım na nay kız na nay
Ha nım na nay kız na nay

Na nay gü ze lim na nay
Na nay sev di ğim na nay

ÇAYIRDA BULDUM SENİ

Türkü
Yöresi: Orta Anadolu

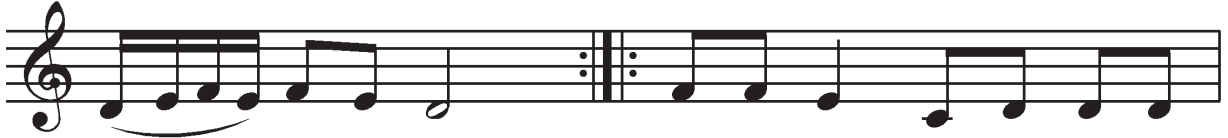
1. Hey hey Pı nar ba şı bur ma bur ma
2. Hey hey Çık tım pı na rın ba şı na

Yâr yâr yâr yâr yâr— yâr a man
Yâr yâr yâr yâr yâr— yâr a man

Yaz ge lin ce ö ter tur na Ley lim— ley lim—
El et tim du du ku şu na Ley lim— ley lim—

ley— lim a man 1.2.Ça yır da bul dum se ni
ley— lim a man

El le re ver mem se ni Ken di me al dım se ni Si ne me sar dım se ni

ÇIRA ÇATTIM YANMADI

Türkü
Yöresi: Çankırı

Orta

Çı ra çat tım yan ma dı da Me yil ver dim
Ben Al la ha çok yal var dım Du ğam ka bul

ol ma dı da ha Ha da ha un e le
ol ma dı da ha Ha da ha un e le

ha Ha da ha dön e le ha
ha Ha da ha dön e le ha

DA Dİ DA Dİ

Mahir Dinger

Orta

O to mo bil kor na sı dat dat dat

Va pu run dü dü k se si vup vup vup

T(i) ren ray dan gi di yor ta ka ta ka ta ka ta ka dü t dü t

Bak bir can kur ta ran ge li yor da di da di da di

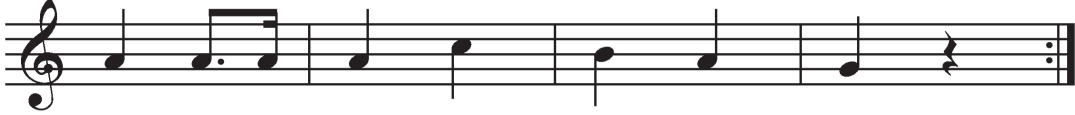
DUMLUPINAR

Ziya Aydıntan

Orta

1. Dum lu pı nar gel dik sa na
2. Ey ge lin cik ne dir ta san
3. Dum lu pı nar su yun kev ser

Yüz sür me ye top ra ğı na
Sev gi lin den ı rak mı sın
Ar ma ğa nın bü yük za fer

Dum lu pı nar Dum lu pı nar
Şe hit le rin al ka nın dan
Dum lu pı nar Dum lu pı nar

Ne de şı rin bağ la rin var
Ya ra til miş bay rak mı sın
Bu gün her kes se ni a rar

HAYVANLAR

Saip Egüz

Orta

1. Dam da ley lek tak tak tak Su da ör dek
2. Ev de ke di mır mır nav Yol da kö pek

vak vak vak Kur ba ğa lar de re de
hav hav hav Se vim li dir hay van lar

1. Vı rak vı rak vı rak
Se vim li on lar rak
2. vı lar rak

HABUDİ YAR

Türkü
Yöresi: Erzurum

Çok çabuk

(Bağlantı) Ha bu di yar ha bu di yar

Ha bu di ha bu di ha bu di yar SON

Orta çabuk

1. Öy le dir o _____ ğul öy le dir _____
Al mış _____ yâ _____ ri ya nı na _____
2. Ge ce _____ çık _____ tım a ya za _____
Öy le _____ bir _____ yar sev mi şem _____

Şim di ki za _____ man böy le dir _____ B.D.
Hem se _____ ver _____ hem söy le tir _____
Sa ril _____ dim _____ bir be ya za _____
Hem o _____ ku _____ ya hem ya za _____

3. Irmak susuz olur mu?
Dibi kumsuz olur mu?
Doğru söyleyin dostlar,
O yar bensiz olur mu?

İKİ İNATÇI KEÇİ

Muammer Sun

Orta

1. Bir köprü de kar şı laşmış i ki i nat ç i ke ç i
2. Bü yükke ç i de miş yol ver ön ce ben ge çe ce ğ im
3. Tam köprü nün or ta sın da i ki ke ç i tos la mı ş

Hah hah hay hah hah hay hah hah hah hah hah hay

Hep huy suz luk i nat ç i lık bu ke ç i le rin su ç u
Kü ç ük ke ç i de miş ve rir sem bur da ö le ce ğ im
İ ki si de su ya düş mü ş bu nu gö ren ler ş a ş mış

Hah hah hay hah hah hay hah hah hah hah hay

B.D.

İLİMON EKTİM TAŞA

Türkü

Yöresi: Orta Anadolu

Çabuk

1. İ li mon ek tim ta şa i li—mon yar a—man
 Kız ben se ni a lı rim i li—mon yar a—man
 2. İ li mo num kal bur da i li—mon yar a—man
 Kır a tı pek zor la ma i li—mon yar a—man

A ma nın—bit me di kal—dı kı—şa oy oy
 A ma nın—as ker lik ge—di ba—şa oy oy
 A ma nın—gel bu gün de—kal bu—da oy oy
 A ma nın—dü şü rür de—kal kır—da oy oy

(Bağlantı) İ li mon— da de ğil— nar gel— sin oy oy

Yan dı— da yü rek— kar gel— sin oy oy

İZMİR MARŞI

Söz: Anonim

Müzik: İzzettin Hümayi Elçioğlu

Orta

1. İz mi r'in dağ la rın da çi çek ler a çar
Bo zulmuş düş man lar yel gi bi ka çar
2. İz mi r'in dağ la rın da o turdum kal dım
Ök süzyav ru la rı bağ rı ma bas tım

Al tın gü neş or da sır ma lar sa çar
Ya şa Mus ta fa Ke mâl pa şa ya şa
Şe hit o lan la rı def te re yaz dım
Ya şa Mus ta fa Ke mâl pa şa ya şa

Al tın gü neş or da sır ma lar sa çar
A din ya zı la cak mü cev her ta şa
Şe hit o lan la rı def te re yaz dım
A din ya zı la cak mü cev her ta şa

KARA BASMA İZ OLUR

Türkü

Yöresi: Bayburt

1. Ka ra bas ma__ iz o lur Ka ra basma iz o lur
 Gü zel ler de__ naz o lur Gü zel ler de naz o lur
 Gün düz gel me__ ge ce gel Gündüzgel me ge ce gel
 El ler du yar__ söz o lur El ler du yar söz o lur

(Bağlantı) (Hop nin na yı__ nin na yı Hopnin na yı nin na yı
 Gel oy na yı__ oy na yı Gel oy na yı oy na yı

2. Ka ra bas ma__ kayarsın Ka ra basma kayarsın
 Sen be nim le__ a yarsın Sen be nim le a yarsın
 As ker ol du__ ğum zaman As ker ol du ğum zaman
 Gün le ri mi__ sa yar sın Gün le ri mi sa yar sın

(Bağlantı)

KEKLİK

Saip Egüz

1. Kek li ğim kı na lı dır Ka na dı ya ra lı dır
 2. Kek li ğim uç tu gel mez Ne ya zık ya ra lı dır
 3. Kek li ğim gel se bi le Ne ya zık ya ra lı dır

Ka na dı ya ra lı dır oy _____
 Ne ya zık ya ra lı dır oy _____
 Ne ya zık ya ra lı dır oy _____

KÂTİBİM

Türkü

Yöresi: İstanbul

Orta

1. Üş kü da r'a gi der i ken al dı da bir yağ
Kâ tip uy ku dan u yan mış göz le ri mañ
2. Üş kü da r'a gi der i ken bir men dil bul
Kâ ti bi mi a rar i ken ya nım da bul

mur Kâ ti bi min set re si u zun
mur Kâ tip be nim ben kâ ti bim
dum Men di li min i çi ne de
dum Kâ tip be nim ben kâ ti bim

e te ği ça mur Kâ ti bi min
el ne ka rı şır Kâ ti bi me
lo kum dol dur dum Men di li min
el ne ka rı şır Kâ ti bi me

set re si u zun e te ği ça mur
ko la lı da göm lek ne gü zel ya ra şır
i çi ne de lo kum dol dur dum
ko la lı da göm lek ne gü zel ya ra şır

KIŞ BABA

Alman Çocuk Ezgisi

Söz: Ahmet Muhtar Ataman

Orta

A a a Bak gel di kış ba ba

Sır tın da ka lın a ba sı E lin de ka lın so pa sı

A a a Bak gel di kış ba ba

KURBAĞA VE ÖKÜZ

Ekrem Zeki Ün

Çabuk

Kur ba ğa bak tı ö kü ze De di son ra ken din ce

Ben de o na ben ze rim Ne fes a lır şi şe rim

Şiş ti dur ma dan Ol du ko ca man BUM

KUMBARA

Mustafa Yavuz

Orta

Ah ne gü zel kum ba ram İ çin de do lu pa ram

Kar nı a cı kır he men O lun ca bo zuk pa ram

Kum ba ra kum kum ba ra De mir den dos tum be nim

Kum ba ra kum kum ba ra Se ni ben çok se ve rim

MAÇKA YOLLARI

Türkü

Yöresi: Trabzon

Çabuk

1. Maç ka yol la rı taş lı — Ge li yor ka lem kaş lı
2. Yu ka rı gel yu ka rı — Ir ma ğın ba şın da yım

Ne ol du sa na yav rum Böy le göz le rin yaş lı
El ler ne der se de sin Ben yi ne sö züm de yim

MİNİ MİNİ BİR KUŞ

Saip Egüz

Orta

Mi ni mi ni bir kuş donmuş tu Pencere me konmuş tu

Al dım o nu i çe ri ye Cık cık cık cık öt sün di ye

Pır pır ederken can lan dı El le rim bak boş kal dı

MÜZİK SEVGİSİ

Salih Aydoğan

Orta

1.Doğ dum nin ni siz yum ma dım gö zü mü
2.Ru hun duy gu nun ek me ği a şı o

Tel den ku tu dan yap tım sa zı mı
Ba zen bir tür kü şar kı o lur o

Tat tım mü zik i le mut lu ya şa mı
Ba zen bir ez giy le mut lu e der o

NERELİ

Sefai Acay

Çabuk

İz mir li Ay dın lı
İs tan bul Er zin can
Gör dün mü Gez din mi

A da na lı Ma ni sa lı Mer sin li
Ge li bo lu İ ne bo lu Ay dın lı
Gi re su nu Gö re me yi Sev din mi

OKUL YOLU

Erdoğan Okyay

Orta

O kul yo lu düz gi der O kul yo lu düz gi der
Öğ retmen ler ol ma sa Öğ retmenler ol ma sa

Ço cuk lar bay ram e der Ço cuk lar bay ram e der
E mek ler bo şa gi der E mek ler bo şa gi der

OY LİMAN BÜYÜK LİMAN

Türkü

Yöresi: Karadeniz

Çabuk

1.Oy li man bü yük li manda Yokmu ya ri mi bulan
 2.Büyük li man i çin de de Pa zarkuru lur pazar
 3.Büyük pa zar i çin de de Pa za rınte la lı var

A la cak san al be ni de Son ra o lur sun piş man
 E li ka lem tu tan lar da Ya ri ne mek tup ya zar
 Va rın söy le yin o na da Bel ki ya ri ni a rar

PAZARA GİDELİM

Muammer Sun

Çabuk

Pa za ra gi de lim Bir ta vuk a la lım

Paza ra gi dipbirta vuk a lıp na pa lım Gıt gıt gı dak gıt gıt gı dak

di ye lim Hap pu ru hup pu ruşap pu ruşup pu ru yi ye lim

SABAH

Fransız Ezgisi

Söz: Ahmet Muhtar Ataman

Orta

1. Kalkar tık sa bah ol du Her ta raf ses le dol du
2. Süt çü kö şe yi dön dü Bü tün lam ba lar sön dü
3. Sü rü git ti o va ya Kuş lar uç tu ha va ya

Ka ran lık lar u zak laş tı O kul vak ti yak laş tı
Ka ran lık lar u zak laş tı O kul vak ti yak laş tı
Uy ku nun da key fi kaç tı O kul vak ti yak laş tı

SİS DAĞI

Türkü

Yöresi: Trabzon

Çabuk

1. Sis da ğı nın ba şın da Bo ra na bak bo ra na
2. Sis da ğın da bir pı nar Su yu bu la nık a kar

Bü tün ar ka daş la rı Bek li yo ruz ho ro na
İ ki gö zü mün bi ri A çan çi çe ğe ba kar

SÜT İÇTİM

Türkü
Yöresi: Kilis

Orta

Süt iç tim_ di lim yan dı a ma nın a ma nın
Ben ki lim_ de de ği lem a ma nın a ma nın

Dö kül dü_ ki lim yan dı kız sa na hay ra nım
Bah çem de_ gü lüm yan dı kız sa na hay ra nım

ŞAP ŞAP ŞAP

Muammer Sun

Orta

Ellerini vur vur şap şap şap şap şap şap şap
İ kisini bir den vur vur vur vur vur vur vur

A ya ğı nı vur vur rap rap rap rap rap rap rap
İ ki si ni bir den vur vur vur vur vur vur vur

TEK TEK TEKERLEME

Tekerleme

Çabuk

Tek tek_ te ker le me Üs tü kay mak şe ker le me

De re ye dü ş me çok so ğ uk Söy le ba na çar ça buk

TİNİMİNİ HANIM

Türkü
Yöresi: Sinop

Orta

1.Şef ta li a ğaç la rı Tür lü çi çek baş la rı
2.Bah çe ler de ke reviz Biz kere viz ye me yiz

Yak tı yan dır dı be ni Yâ rin hi lâ l kaş la rı
Bi ze Si nop lu der ler Biz gü ze li se ve riz

(Bağlantı)1.2. Tin tin ti ni mi ni ha nım Se ni se vi yor ca nım

TOYÇULAR

Türkü
Yöresi: Van

Çabuk

1. Ben gi de rim mes ta ne Yâ rim i çin fes ta ne

2. Ev le ri yol üs tü dür Ke me ri bel üs tü dür,

Ya re fis tan ya kı şır Ah bir giy se üs tü ne

Her gün geç me bu ra dan De me sin ler dos tu dur

1.2. Toy cu lar yar can Ko lun da mer— can

Ben sa na hay ran Oy a man a man

TREN GELİR

Türkü
Yöresi: Bilecik

Orta

T(i) ren ge lir hoş ge lir ley ley li mi li mi ley

Duy dum yar bi ze gel miş ley ley li mi li mi ley

O da la rı boş ge lir mi ni mi ni gü zel gel bi ze

Se fa gel miş hoş gel miş mi ni mi ni gü zel gel bi ze

23 NİSAN

Mehmet Akpınar

Çabuk

1. A ta mız dan he di ye Kut la ya lım bu gü nü
2. Yur du mu zu düş man dan Kur ta ran en bü yük Türk

Dün ya ço cuk la rı nın Ol du bu gün dü ğü nü
Her za man i zin de yiz Bü yük ön der A ta türk

(Bağlantı) 1.2. Güm bü düğüm bü düğüm güm güm Da vul la ra vu ra lım

Tam ta ta tam ta ta tam tam tam Da vul la rı ça la lım

SÖZLÜK

-A-

akort: Bir çalgının tellerini doğru ses vermesi için ayarlama.

anonim: Yaratıcısının adı bilinmeyen, topluma mal olmuş (eser).

-B-

bale: Belirli yürüyüşlere ve danslara dayalı müzikli sahne gösterisi.

bando: Üflemeli ve vurmali çalgılardan oluşan topluluk, armoni orkestrası.

beste: Bir müzik yapıtını oluşturan ezgilerin tümü.

besteci: Bir müzik yapıtını yaratan sanatçı.

birlikte seslendirme: Bir arada beraberce çalma veya söyleme.

belirteç: Bir kavramı, bir sembolü gösteren işaret.

-C-Ç-

canlandırma: Oyunlaştırma ve gösteri yapma.

çalgı: Müzik aleti, enstrüman.

çelik üçgen: Çelikten, üçgen biçiminde yapılmış, bir çubukla vurularak çalınan ezgisiz vurmali çalgı.

-D-

dağarcık: Öğrenilerek oluşan birikim.

durak: Müzik eserlerinde bitiş hissini uyandıran sesin bulunduğu yer.

-E-

efekt: Doğal ses kaynaklarının dışında mekanik, elektronik ve kimyasal yöntemlerle elde edilen sesler.

egzersiz: Alıştırma.

enstrüman: Çalgı.

evrensel: Bütün insanlığı ilgilendiren.

ezgi: Belli kurallara göre düzenlenmiş, kulağa hoş gelen ses dizisi, nağme, melodi.

ezgi cümlesi: Motiflerden meydana gelen ve bir konuşma cümlesinin eş değerinde olan ezgi.

-G-

gürlük: Seslerin kuvvetli veya hafif olması, sesin şiddeti.

gürültü: Aralarında uyum bulunmayan düzensiz seslerin bütünü, patırtı, şamata.

-H-

hız: Çabukluk, sürat.

hoparlör: Radyo, pikap, teyp, vb. araçlarda sesi işitebilecek duruma getiren alet.

-K-

kemençe: Yay ile diz üzerinde çalınan, kemana benzer üç telli küçük bir çalgı.

konser: Sanatçıların müzik eserlerini bir topluluk önünde çalması veya söylemesi.

konservatuvar: Müzik ve sahne sanatçısı yetiştiren öğretim kurumu.

koro: Tek veya çok sesli olarak yazılmış bir müzik eserini seslendirmek üzere bir araya gelen topluluk.

ksilofon: Değişik sayıda akortlu tahta çubukların gam sırasıyla dizilmesinden oluşan, iki değnekle vurularak çalınan bir çalgı.

-M-

marakas: Bir Latin Amerika vurmali çalgısı. İçinde tohumları kurumuş bir bitkinin sapından tutulup sallanmasıyla çalınır.

marş: Ritmi, yürüyen bir kimsenin veya topluluğun adımlarını hatırlatan müzik parçası.

metalofon: Değişik sayıda akortlu metal çubukların gam sırasıyla dizilmesinden oluşan, iki değnekle vurularak çalınan bir çalgı.

millî marş: Ulusların bağımsızlığını ifade eden marş.

motif: Sözlü ya da sözsüz müzik eserlerinde en az iki sestem oluşan ve bir müzik fikri taşıyan en küçük yapı taşı.

müzik dağarcığı: Müzikle ilgili birikim, repertuar.

müzikli oyun: Müziği olan, müzikle oynanan oyun.

-N-

nefes çalışması: Şarkı söylerken diyafram soluşunu geliştirmek için yapılan egzersizler.

ninni: Bebeklerin uyumasına yardımcı olmak için söylenen türkü.

nota: Bir müzik sesini belirtmeye yarayan işaret.

-O-Ö-

orkestra: Yaylı, üflemeli ve vurmali çalgılar topluluğu.

ölçü: Bir ezginin eşit bölümlere ayrılışı.

-P-R-

perküsyon: Vurmali çalgı.

ritim: Bir müzik eserinde kuvvetli ve zayıf zamanların düzenli aralıklarla sürekli tekrarlanması, ölçü, tempo.

ront: Müzik eşliğinde oynanan çocuk oyunları.

-S-

sanat: İnsandaki estetik ruhu dillendirecek eserler meydana getirme işi. Yaratıcı biçimlendirme eylemi.

sanatçı: Güzel sanatların herhangi bir dalında yaratıcılığı olan, eser veren kimse, sanat adamı, sanat eri, sanatkâr.

sayışma: Çocuk oyunlarında sayı sayarak ebeyi belirleme.

ses: Aralarında uyum bulunan titreşimler.

ses kaynağı: Sesin elde edildiği her türlü varlıklar, nesnelere, doğa olayları.

seslendirme: Sesli duruma getirmek, sesli olmasını sağlamak, (bir notayı) perdeli okumak.

solfej: Bir müzik eserinin notalarının süreleri ve sesleri ile okunması.

solo: Bir kişi tarafından söylenen veya çalınan müzik parçası.

sus: Notada duraklama zamanı, sessiz süre.

-T-U-

tekerleme: Birbirleriyle uyumlu, anlamlı ya da çoğunlukla anlamsız kurgulanmış hazır söz kalıbı.

tempo: Bir müzik eserinin hızını ifade eden genel bir terim.

türkü: Türk halk müziğinde, halkın yaşam tarzını, acılarını, sevincini konu alan ve çoğunlukla yaratıcısı belli olmayan, halka mal olmuş ölçülü müzik formuna verilen ad.

-V-

vokal müzik: İnsan sesi ile seslendirilmek üzere düzenlenmiş müzik, ses müziği.

vurmalı çalgı: Davul, zil, timbal, tef gibi vurularak çalınan çalgılar.

vurmalı ezgili çalgı: Ksilofon, metalofon gibi vurularak ezgi üretilen çalgılar.

vuruş: Notaların sürelerini ölçmek için el ya da ayakla yapılan düzenli hareketler.

vücut perküsyonu: Vücudunu ritim çalgısı gibi kullanma.

-Y-Z-

zil: İki parçadan oluşan, pirinçten yapılmış, birbirine çarptırılarak çalınan vurmalı çalgı.

KAYNAKÇA

- AKKAŞ, Salih, Orff Çalgıları ve Blok Flüt ile Müzik Eğitimi, Feryal Matbaacılık, Ankara, 2007.
- ALİEFENDİOĞLU, Feride Koç, Birlikte Müzik Yapalım 7, Bileşim Yayınevi, Ankara, 2004.
- ANGI, Hacı, Marşlarda-Türkülerde Atatürk, Angi Yayınları, Ankara.
- ARSLAN, Ayşen, Müziğe Başlarken, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2005.
- AŞCI, Mine, Özgür Serpil Civelek, Çavdar Ummahan, Selimoğlu İlker, Çocuk Oyunları, Devlet Kitapları Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü, Ankara, 2010.
- AYDIN, Oktay, Güçlü Esra Uysal, Yıldız Esra Akgün, Sekiz Zeka Gelişim Seti, Bry Matbaacılık, İstanbul, 2009.
- AYDOĞAN, Salih, Yaşasın Müzik, Önder Matbaa, Ankara, 1982.
- AYDOĞAN, Salih, Music Education With The Recorder, Türk Hava Kurumu Matbaası, Ankara, 1993.
- AYDOĞAN, Salih, Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz, Arkadaş Yayınları, Ankara, 2007.
- BİLEN, Sermin, Özevin Banu, Canakay Esin Uçal, Orff Destekli Etkinliklerle Müzik Eğitimi, Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara, 2009.
- BÖLER, İpek, Şarkılarımızla Çevremiz, İmaj İç ve Dış Tic. A.Ş. , Ankara, 2001.
- CANSELEN, Faik, Müzik Eğitimi 1, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 2001.
- ÇETİN, Gamze Çalık, Etkinliklerle Müzik Öğretimi, Kök Yayıncılık, Ankara, 2006.
- DİNÇER, İnci, Müzik El Kitabı, Ya-pa Yayınları, İstanbul, 2000.
- EGÜZ, Saip, Toplu Ses Eğitimi Temel Konular 1, Doğu Matbaacılık, Ankara, 1999.
- EGÜZ, Saip, Koro Eğitimi ve Yönetimi, Doğu Matbaacılık, Ankara, 1998.
- GEDİKLİ, Erdem, Okul Öncesi Müzik Etkinlikleri Eğitimi, Ezgi Kitabevi, Bursa, 2007.
- GÜNAY, Edip, Özdemir Mehmet Ali, Müzik Öğretimi Teknolojisi ve Materyal Geliştirme, Bağlam Yayıncılık, Ankara, 2006.
- İKESUS, Saadet, Ses Eğitimi ve Korunması, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1965.
- İlköğretim Okulları İçin Yazım Kılavuzu, Türk Dil Kurumu, Ankara, 2005.
- İLİK, Aydın, 75. Yılında Şiirlerle Marşlarla Cumhuriyet, T.C. Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 1998.
- KAÇAR, Gülçin Yahya, Türk Müziği Çocuk Şarkıları, Aya Akademi, Ankara, 2008.
- KIZILTUĞ, Fırat, Çocuklarla Müzik, Ayhan Matbaası, İstanbul, 2004.
- Müzik Ansiklopedisi 1, Odak Ofset, Ankara, 1992.
- Müzik Ansiklopedisi 2, Odak Ofset, Ankara, 1992.
- Müzik Ansiklopedisi 3, Odak Ofset, Ankara, 1992.
- Müzik Ansiklopedisi 4, Odak Ofset, Ankara, 1992.
- Orff Info 1, Avusturya Lisesiler Vakfı, Nisan, 2002.
- Orff Info 2, Avusturya Lisesiler Vakfı, Eylül, 2002.
- Orff Info 3, Avusturya Lisesiler Vakfı, Ocak, 2003.
- Orff Info 4, Avusturya Lisesiler Vakfı, Eylül, 2003.
- Orff Info 5, Avusturya Lisesiler Vakfı, Mart, 2004.
- Orff Info 6, Avusturya Lisesiler Vakfı, Sonbahar, 2004.
- Orff Info7, Avusturya Liseliler Vakfı, İlkbahar, 2005.
- Orff Info 8, Avusturya Lisesiler Vakfı, Sonbahar, 2005.
- Orff Info 10, Avusturya Lisesiler Vakfı, Sonbahar, 2006.
- Orff Info 11, Avusturya Lisesiler Vakfı, İlkbahar, 2007.
- Orff Info 12, Avusturya Lisesiler Vakfı, Sonbahar, 2007.
- Orff Info 13, Avusturya Lisesiler Vakfı, İlkbahar, 2008.
- Orff Info 15, Avusturya Lisesiler Vakfı, İlkbahar, 2009.
- Orff Info 16, Avusturya Lisesiler Vakfı, Sonbahar/Kış, 2009-2010.
- Orff Info 17, Avusturya Lisesiler Vakfı, İlkbahar, 2010.
- ÖMEROĞLU, Esra, Ersoy Özlem, Şahin Tezel Fatma, Kandır Adalet, Turla Ayşe, Müziğin Okul Öncesi Eğitiminde Kullanılması, Kök Yayıncılık, Ankara, 2003.
- ÖZEL, Mehmet, Vatan Millet ve Bayrak Sevgisi, Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü, Ankara, 1996.

- ÖZGÜL, İlhan, Eğitim Fakülteleri ve İlköğretim Okulları İçin Müzik Eğitimi ve Öğretimi Kuramlar Solfejler Şarkılar Yaklaşımlar, Pegem Akademi, Ankara, 2009.
- SAGGER, Turan, Albuz Aytakin, Eğitim Müziği Besteleme Teknikleri, Aya Akademi, Ankara, 2008.
- SAY, Ahmet, Müzik Tarihi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 2006.
- SEVER, Sedat, Çocuk ve Edebiyat, Kök Yayıncılık, Ankara, 2003.
- SEYREK, Hilmi, Sun Muammer, Çocuk Oyunları Okul Öncesi Eğitiminde Oyun Dersi El Kitabı, Müzik Eserleri Yayınları, İzmir, 1985.
- SUN, Muammer, Şarkılarla Türkülerle Temel Müzik Eğitimi, Kozan Ofset, Ankara, 1998.
- SUZUKİ, Shinichi, Sevgiyle Eğitmek, Porte Müzik Eğitim Malzemeleri Pazarlama Limited Şirketi, İstanbul, 2010.
- TARMAN, Süleyman, Atatürk ve Müzik, Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara, 2011.
- TARMAN, Süleyman, Durak Yavuz, Yeni Nesil Çocuk Şarkıları, Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara, 2006.
- TÖREYİN, Ayşe Meral, Ses Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yöntemler, Sözkese Matbaacılık, Ankara, 2008.
- TUFAN, Metin, Ezgilerle Belirli Gün ve Haftalar, Ufuk Tasarım A. Ş., Ankara, 2007.
- Türkiye’de Müzik Sempozyumu, Rekmay Ltd. Şti. Ankara, 2002.
- TÜR, Gülseren, Turla Ayşe, Okul Öncesinde Çocuk Edebiyat ve Kitap, Ya-pa Yayınları, İstanbul, 1999.
- UÇAN, Ali, Türk Müzik Kültürü, Evrensel Müzikevi, Ankara, 2005.
- UÇAN, Ali, Üçer Seçenekli Özgün Şarkılar, Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara, 2003.
- UŞAKLIGİL, Işıltan, Özdemir M. Ali, Özdemir Sevim, Öztürk Ayten, Acay Sefai, Tercanlı Cahit, Müzikli Çocuk Oyunları, Morpa Yayınları, İstanbul, 2008.
- ÜRFİOĞLU, Ayşe, Bebeklik ve Okul Öncesi Dönemde Müziğin Gelişimi ve Eğitimi, Yapa Yayınları, İstanbul.
- W. WOOD, Robert, Akustik Deneyleleri, Pan Yayıncılık, YILDIZ, Gökay, İlköğretimde Müzik Öğretimi, Anı Yayıncılık, Ankara, 2006.
- YURTOĞLU, Ömer Faruk, Okul Yolu Türkü Dolu, Tuna Matbaacılık Ankara,2008
- <http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime= beste> 23. 5.2011
- <http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime=ezgi> 23.5.2011
- [http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime= Giderek hafifleme \(dekresendo\)](http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime= Giderek hafifleme (dekresendo)) 23.5.2011
- <http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime= hücum> 23.5.2011
- <http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime=jest> 23.5.2011
- <http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime = kombinasyon> 23.5.2011
- [http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime=Giderek kuvvetlenme \(kreşendo\)](http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime=Giderek kuvvetlenme (kreşendo)) 23.5.2011
- <http://www.nedirvikipedi.com /kelime=matem> 18.5.2011
- <http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime=mimik> 23.5.2011
- <http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime= motif> 23.5.2011
- <http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime = opera> 23.5.2011
- <http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime= öykünme> 23.5.2011
- <http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime= resmigeçit> 23.5.2011
- <http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime= ritim> 23.5.2011
- <http://tdkterim.gov.tr/bts/ kelime= simge> 23.5.2011
- <http://tdkterim.gov.tr/bts/kelime=yansılama> 23.5.2011
- <http://www.kultur.gov.tr/TR/belge/1-2130/halk-oyunlarinin-oynanis-nedeni-yeri-oyuncu-secimi-oyun.html> 21.06.2011
- <http://www.kultur.gov.tr/TR/belge/1-2131/halk-oyunlarinin-gelenegi-inanisi-efsanesi-oykusu.html> 21.06.2011
- <http://www.forumdaz.net/genel-bilgiler/istiklal-mar-simizin-calinip-soylenecegi-yerler-zamanlar-122671/> 4.07.2011
- <http://zeybekforum.bforum.biz/t258-halk-oyunlari-nedir> 21.06.2011